

Plano rengimo organizatorius:
Klaipėdos miesto savivaldybės administracija

**KLAIPĖDOS MIESTO
SAVIVALDYBĖS ATLIEKŲ
PREVENCIJOS IR TVARKYMO
2021–2027 M. PLANO PROJEKTO**

**Strateginio pasekmių aplinkai
vertinimo ataskaita**

Dokumento rengėjas:
EKO **KONSULTACIJOS**

2023 m., Vilnius

Plano pavadinimas: **Klaipėdos miesto savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano projektas**

Dokumentas: **Strateginio pasekmių aplinkai vertinimo ataskaita**

Plano rengimo organizatorius: **Klaipėdos miesto savivaldybės administracija**

Adresas: Liepų g. 11, Klaipėda 91502

Telefonas: 8 46 39 60 66

El. paštas: info@klaipeda.lt

Atsakingas asmuo: Klaipėdos miesto savivaldybės administracijos

Aplinkosaugos skyriaus vyr. specialistė Renata Chočekvičienė

El. paštas: renata.chockeviciene@klaipeda.lt

Dokumento rengėjas (SPAV konsultantas): **UAB „Ekokonsultacijos“**

Įmonės kodas: 300081400

Adresas: J. Kubiliaus g. 6-5, Vilnius 08234

Tel.: 8 5 274 54 91

Projekto vadovė Inga Muliuolė, aplinkos apsaugos specialistė Jolanta Graudinytė

El. paštas: inga@ekokonsultacijos.lt, jolanta@ekokonsultacijos.lt

Dokumento data: 2023-06-16

Turinys

1 ĮVADAS.....	5
2 PLANO TURINYS, PAGRINDINIAI TIKSLAI IR SAŠAJA SU KITAIŠ PLANAIŠ IR PROGRAMOMIŠ	8
2.1 PAGRINDINIAI PLANO TIKSLAI IR UŽDAVINIAI	8
2.2 PLANO TURINYS.....	10
2.3 PLANE NUMATOMOS PRIEMONĖŠ IR NAUJA INFRASTRUKTŪRA.....	12
2.4 PLANO SAŠAJA SU KITAIŠ PLANAIŠ IR PROGRAMOMIŠ	16
3 ESAMA APLINKOS BŪKLĖ IR JOS POKYČIAI, JEIGU PLANAS NEBUS ĮGYVENDINTAS	20
3.1 APLINKOS ORAS IR KLIMATO VEIKSNIAI	24
3.2 PAVIRŠINIO IR POŽEMINIO VANDENS TARŠA	25
3.3 DIRVOŽEMIS	26
3.4 NEATSINAUJINANTYS IR ATSINAUJINANTYS GAMTOS IŠTEKLIAI	26
3.5 BIOLOGINĖ ĮVAIROVĖ IR SAUGOMOS TERITORIJOS	34
3.6 KULTŪROS PAVELDAS	43
3.7 KRAŠTOVAIZDIS.....	47
3.8 MATERIALINIAI ANTROPOGENINIAI IŠTEKLIAI	47
3.9 VISUOMENĖŠ SVEIKATA	47
4 TERITORIJŲ, KURIOS GALI BŪTI REIKŠMINGAI PAVEIKTOS, APLINKOS CHARAKTERISTIKOS.....	52
4.1 PLANUOJAMI PASTATYTI KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO ĮRENGINIAI.....	54
5 SU PLANU SUSIJUSIOS APLINKOS APSAUGOS PROBLEMOS	57
6 SU PLANU SUSIJĘ TARPTAUTINIŲ, EUROPOS SĄJUNGOS ARBA NACIONALINIŲ LYGMENIŲ NUSTATYTI APLINKOS APSAUGOS TIKSLAI	60
7 PLANO STRATEGINIŠ PASEKMIŲ APLINKAI VERTINIMAS PAGAL POVEIKIO OBJEKTUS IR PASEKMIŲ RŪŠĮ (PAGAL SKYRIUS)	61
7.1 APLINKOS ORAS IR KLIMATO VEIKSNIAI	62
7.2 PAVIRŠINIS IR POŽEMINIS VANDUO.....	76
7.3 DIRVOŽEMIS	77
7.4 NEATSINAUJINANTYS IR ATSINAUJINANTYS GAMTOS IŠTEKLIAI	77
7.5 BIOLOGINĖ ĮVAIROVĖ IR SAUGOMOS TERITORIJOS	78
7.6 KRAŠTOVAIZDIS	79
7.7 KULTŪROS PAVELDAS.....	79

7.8	MATERIALINIAI ANTROPOGENINIAI IŠTEKLIAI	80
7.9	VISUOMENĖS SVEIKATA	82
7.10	PASEKMIŲ APLINKOS OBJEKTAMS TARPUSAVIO SAŲVEIKA	84
8	PRIEMONĖS PLANO ĮGYVENDINIMO REIKŠMINGOMS NEIGIAMOMS PASEKMĖMS APLINKAI IŠVENGTI, SUMAŽINTI AR KOMPENSUOTI	85
9	PLANO ALTERNATYVŲ APRAŠYMAS IR JŲ VERTINIMAS	86
9.1	PLANE NUMATOMOS PRIEMONĖS IR NAUJA INFRASTRUKTŪRA	86
9.2	NAGRINĖTOS KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO ALTERNATYVOS	86
9.3	KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO ALTERNATYVŲ ĮVERTINIMO METODIKA	90
10	SUNKUMAI, SU KURIAIS SUSIDURTA ATLIEKANT SPAV	105
11	PLANO ĮGYVENDINIMO PASEKMIŲ STEBĖSENOS (MONITORINGO) PRIEMONĖS	105
12	ATASKAITOJE PATEIKTOS INFORMACIJOS NETECHNINĖ SANTRAUKA	107
13	VISUOMENĖS DALYVAVIMAS	112
14	PRIEDAI	113

NAUDOJAMOS SANTRUMPOS:

AAA	Aplinkos apsaugos agentūra
DGASA	Didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelė
ES	Europos Sąjunga
KRATC	UAB Klaipėdos regiono atliekų tvarkymo centras
KRAPTP	Klaipėdos regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų planas
MA	Mechaninis apdorojimas
SPAV	Strateginis pasekmių aplinkai vertinimas
VATP	Valstybinis atliekų tvarkymo 2014–2020 m. planas
VAPTP	Valstybinis atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų planas
ŽAKA	Žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelė

1 ĮVADAS

Strateginio pasekmių aplinkai vertinimo (SPAV) reglamentavimas

Kaip apibrėžta *Aplinkos apsaugos įstatyme*, **strateginis pasekmių aplinkai vertinimas (SPAV)** – tai „tam tikrų planų ir programų įgyvendinimo galimų pasekmių aplinkai nustatymo, apibūdinimo ir vertinimo procesas, kurio metu rengiami strateginio pasekmių aplinkai vertinimo dokumentai, teikiamos konsultacijos, atsižvelgiama į vertinimo bei konsultacijų rezultatus prieš priimant ir (arba) tvirtinant planą ar programą, teikiama informacija, susijusi su sprendimu dėl plano ar programos priėmimo ir (arba) tvirtinimo“.

SPAV atliekamas pagal 2001 m. birželio 27 d. *Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2001/42/EB dėl tam tikrų planų ir programų pasekmių aplinkai vertinimo* ir šių Lietuvos teisės aktų reikalavimus:

- *Planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos aprašą*, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. gruodžio 23 d. nutarimu Nr. 1467 „Dėl Planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – SPAV tvarkos aprašas);
- *Visuomenės dalyvavimo planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo procedūrose ir vertinimo subjektų, Europos Sąjungos valstybių narių ir kitų užsienio valstybių informavimo tvarkos aprašą*, patvirtintą Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. rugpjūčio 27 d. įsakymu Nr. D 1-455 (Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2015 m. kovo 9 d. įsakymo Nr. D1-208 redakcija).

Klaipėdos miesto savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano projektas

Klaipėdos miesto savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano projektas pradėtas rengti 2022 m. gegužės mėn. vadovaujantis Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo VI skirsnio 28 straipsniu.

Regioninių ir savivaldybių atliekų prevencijos ir tvarkymo planų sudėties ir turinio, rengimo ir skelbimo reikalavimai nustatyti Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2010 m. gruodžio 16 d. įsakymu Nr. D1-1004 patvirtintuose „Regioninių ir savivaldybių atliekų prevencijos ir tvarkymo planų sudėties ir turinio, rengimo ir skelbimo reikalavimuose“ (Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2022 m. rugpjūčio 19 d. įsakymo Nr. D1-274 redakcija).

Klaipėdos miesto savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano projektas atnaujina *Klaipėdos miesto savivaldybės 2013–2020 m. atliekų tvarkymo planą*, patvirtintą Klaipėdos miesto savivaldybės tarybos 2013 m. gegužės 30 d. sprendimu Nr. T2-130 „Dėl Klaipėdos miesto savivaldybės 2013–2020 m. atliekų tvarkymo plano patvirtinimo“, numatant priemones, užtikrinančias *2021–2030 metų nacionalinio pažangos plane, Valstybiniame atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų plane (VAPTP) bei Klaipėdos regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plane (KRAPTP)*, patvirtintame Klaipėdos regiono plėtros tarybos 2023 m. kovo 3 d. sprendimu Nr. K/S-7, nustatytų užduočių įgyvendinimą.

SPAV procedūrų

Remiantis *SPAV tvarkos aprašo 6.1 punkto reikalavimu*, SPAV „privaloma atlikti, kai planai ir programos skirti <...> atliekų tvarkymui <...> ir lemia ūkinės veiklos projektų,

taikymas įrašytų į Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo 1 ar 2 priedėlius, plėtros pagrindus“.

Reikalavimas rengiamiems savivaldybių atliekų tvarkymo planams atlikti SPAV nustatytas ir Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2010 m. gruodžio 16 d. įsakymu Nr. D1-1004 patvirtintuose *Regioninių ir savivaldybių atliekų prevencijos ir tvarkymo planų sudėties ir turinio, rengimo ir skelbimo reikalavimuose* (Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2022 m. rugpjūčio 19 d. įsakymo Nr. D1-274 redakcija).

Klaipėdos miesto savivaldybės atliekų tvarkymo 2014–2020 m. planui buvo atliktos SPAV procedūros, t. y. buvo parengtas bei su SPAV subjektais suderintas plano SPAV atrankos dokumentas.

SPAV proceso dalyviai Savivaldybių atliekų prevencijos ir tvarkymo planus rengia ir tvirtina savivaldybių tarybos. *Klaipėdos miesto savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano projekto rengimo organizatorius* yra Klaipėdos miesto savivaldybės administracija.

Pagal su Klaipėdos miesto savivaldybės administracija 2020-05-15 pasirašytą sutartį Nr. J9-1436 *Klaipėdos miesto savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. projekto rengimo SPAV konsultantas* yra UAB „Ekokonsultacijos“.

SPAV procese **subjektų** teisėmis dalyvauja:

- Klaipėdos miesto savivaldybės administracija;
- Klaipėdos rajono savivaldybės administracija;
- Neringos savivaldybės administracija;
- Aplinkos apsaugos agentūra;
- Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos Klaipėdos departamentas;
- Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Klaipėdos teritorinis skyrius;
- Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba prie Aplinkos ministerijos.

SPAV apimties nustatymo dokumentas Strateginio pasekmių aplinkai vertinimo apimtis buvo nustatyta, atsižvelgiant į strateginio pasekmių aplinkai vertinimo subjektų nuomonę dėl vertinamų pasekmių, aplinkos komponentų bei vertinimo metodų. *Klaipėdos miesto savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano projekto SPAV apimties nustatymo dokumento* derinimo su subjektais išvados pateiktos 2 priede.

SPAV ataskaitos sudėtis Vadovaujantis *Planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos aprašo* reikalavimais, SPAV ataskaitoje pateikta ši informacija:

- Plano turinys, pagrindiniai tikslai ir sąsaja su kitais planais ir programomis (2 skyrius);
- Esama aplinkos būklė ir jos pokyčiai, jeigu planas nebus įgyvendintas (3 skyrius);

- Teritorijų, kurios gali būti reikšmingai paveiktos, aplinkos charakteristikos (4 skyrius);
- Su planu susijusios aplinkos apsaugos problemos (5 skyrius);
- Su planu susiję tarptautiniu, Europos Sąjungos arba nacionaliniu lygmeniu nustatyti aplinkos apsaugos tikslai (6 skyrius);
- Plano strateginis pasekmių aplinkai vertinimas pagal poveikio objektus ir pasekmių rūšį (7 skyrius; galimos reikšmingos tiesioginės, netiesioginės, kaupiamosios, sąveikaujančios (sinergetinės), trumpalaikės, vidutinės trukmės, ilgalaikės, nuolatinės, laikinos, teigiamos ir neigiamos pasekmės aplinkai, taip pat biologinei įvairovei, visuomenės sveikatai, gyvūnijai, augalijai, dirvožemiui, vandeniui, orui, klimatui, materialiajam turtui, kultūros paveldui (įskaitant architektūrinį ir archeologinį paveldą), saugomoms teritorijoms, gamtos paveldo objektams, Europos ekologinio tinklo „Natura2000“ teritorijoms, kraštovaizdžiui ir šių veiksnių tarpusavio sąveikai);
- Priemonės plano įgyvendinimo reikšmingoms neigiamoms pasekmėms aplinkai išvengti, sumažinti ar kompensuoti (8 skyrius);
- Nagrinėtų plano alternatyvų aprašymas, priežastys, dėl kurių pasirinktos svarstytos plano alternatyvos (9 skyrius);
- Sunkumai, su kuriais susidurta atliekant SPAV (10 skyrius);
- Plano įgyvendinimo pasekmių stebėsenos (monitoringo) priemonės (11 skyrius);
- Ataskaitoje pateiktos informacijos netechninė santrauka (12 skyrius);
- Informacija apie visuomenės dalyvavimą (13 skyrius).

Šios ataskaitos prieduose pateikta ši informacija:

- *Klaipėdos miesto savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano projektas* (1 priedas);
- SPAV apimties nustatymo dokumento derinimo su subjektais dokumentai (2 priedas);
- Plano ryšys su kitais strateginiais dokumentais (3 priedas);
- Klaipėdos regioninio nepavojingų atliekų sąvartyno SAZ ribų schema (4 priedas);
- Visuomenės informavimo ir konsultacijų su visuomene dokumentai (5 priedas).

2 PLANO TURINYS, PAGRINDINIAI TIKSLAI IR SAŠAJA SU KITAIS PLANAIS IR PROGRAMOMIS

Klaipėdos miesto savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano projektas rengiamas pagal Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymą ir Regioninių ir savivaldybių atliekų prevencijos ir tvarkymo planų sudėties ir turinio, rengimo ir skelbimo reikalavimus.

2.1 PAGRINDINIAI PLANO TIKSLAI IR UŽDAVINIAI

Klaipėdos miesto savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo užduotys, tikslai ir uždaviniai iki 2027 m. nustatyti vadovaujantis *Valstybiniu atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų planu (VAPTP) ir Klaipėdos regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. planu (KRAPTP)*. Plėtojant Klaipėdos miesto savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemą, siekiama įgyvendinti nustatytus atliekų tvarkymo prioritetus:

1. prevencija;
2. paruošimą naudoti pakartotinai, prieš tai atskyrus produktus ar jų sudedamąsias dalis, netinkamus naudoti pakartotinai, jų atnaujinimas, remontas, pakartotinis daiktų naudojimas;
3. perdirbimą ir antrinių žaliavų gamybą, prieš tai atskyrus netinkamas perdirbti atliekas;
4. kitoks naudojimą, t. y. tik nebeperdirbamų ir pakartotinai nepanaudojamų atliekų naudojimą energijai gauti, prieš tai atskyrus visas tinkamas perdirbti atliekas;
5. šalinimą, sąvartynuose šalinti galima tik tas atliekas, kurių negalima sutvarkyti kitais būdais, prieš tai atskyrus visas perdirbti ar kitaip naudoti tinkamas atliekas.

Laikantis nustatytųjų prioritetų, pirmiausia turi būti vengiama komunalinių atliekų susidarymo, o atliekos, kurių neįmanoma išvengti, turi būti paruošiamos naudoti pakartotinai, perdirbamos ar kitaip naudojamos (pvz., energijai gauti) tokiais būdais, kad kuo mažiau jų būtų šalinama sąvartynuose ir kituose atliekų šalinimo įrenginiuose.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo 28 str. 2 dalimi, pagrindinis savivaldybių atliekų tvarkymo planų tikslas – nustatyti komunalinių atliekų tvarkymo sistemų organizavimo priemonės, kurios užtikrintų aplinkosaugos, techninius-ekonominius ir higienos reikalavimus atitinkančios viešosios komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos pasiūlą visiems savivaldybės teritorijoje esantiems asmenims. Klaipėdos miesto savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistema yra Klaipėdos regiono komunalinių atliekų tvarkymo sistemos dalis. Klaipėdos regionas apima Klaipėdos miesto, Klaipėdos rajono, Kretingos rajono, Neringos, Palangos miesto, Skuodo rajono ir Šilutės rajono savivaldybių teritorijas.

Pagrindinis Klaipėdos miesto savivaldybės organizuojamos komunalinių atliekų tvarkymo sistemos tikslas – užtikrinti, kad viešoji komunalinių atliekų tvarkymo paslauga būtų visuotinė, geros kokybės, prieinama (įperkama) ir atitiktų aplinkos apsaugos, techninius-ekonominius ir visuomenės sveikatos saugos reikalavimus.

Vadovaujantis atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetais ir siekiant įgyvendinti komunalinių atliekų tvarkymo užduotis, nustatomi šie **Klaipėdos miesto savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslai ir uždaviniai iki 2027 metų:**

1 tikslas. Bendradarbiaujant su atliekų turėtojais, ugdyti jų sąmoningumą ir atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetų supratimą (pakeisti požiūrį, sumažinti, naudoti pakartotinai ir perdirbti)

- 1.1. **uždavinys.** Padidinti visuomenės įsitraukimą įgyvendinant atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetus per partnerystes, didesnę komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų prieinamumą ir įvairias žiniasklaidos priemones
- 1.2. **uždavinys.** Stiprinti Klaipėdos miesto savivaldybės darbuotojų administracinius gebėjimus žiedinės ekonomikos, atliekų prevencijos ir efektyvaus tvarkymo srityse

2 tikslas. Mažinti susidarantių komunalinių atliekų kiekį ir šiuokšlinumą

- 2.1. **uždavinys.** Padėti gyventojams keisti elgesį, siekiant sumažinti maisto švaistymą
- 2.2. **uždavinys.** Padėti gyventojams keisti elgesį, siekiant sumažinti susidarantių komunalinių atliekų kiekį ar jų pavojingumą
- 2.3. **uždavinys.** Plėtoti ir vystyti paruošimo naudoti pakartotinai veiklą
- 2.4. **uždavinys.** Užtikrinti šiuokšlinimo prevenciją, tvarkyti šiuokšles

3 tikslas. Didinti komunalinių atliekų rūšiuojamąjį surinkimą ir mažinti mišrių komunalinių (nerūšiuotų) atliekų kiekius

- 3.1. **uždavinys.** Skatinti atliekų turėtojus kompostuoti biologines atliekas namų ūkio sąlygomis
- 3.2. **uždavinys.** Plėsti biologinių atliekų (žaliųjų ir maisto atliekų) rūšiuojamojo surinkimo apimtį
- 3.3. **uždavinys.** Plėsti pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų atskiro surinkimo (pirminio rūšiavimo) apimtį
- 3.4. **uždavinys.** Plėtoti kitų paruošimui naudoti pakartotinai ir perdirbimui tinkamų atliekų rūšiuojamojo surinkimo infrastruktūrą ir paslaugas
- 3.5. **uždavinys.** Vystyti buitįje susidarantių pavojingųjų atliekų rūšiuojamojo surinkimo infrastruktūrą ir paslaugas

4 tikslas. Užtikrinti aplinkos apsaugos ir visuomenės sveikatos saugos reikalavimus atitinkanti komunalinių atliekų tvarkymą

- 4.1. **uždavinys.** Užtikrinti viešąją komunalinių atliekų tvarkymo paslaugą
- 4.2. **uždavinys.** Plėtoti Klaipėdos miesto ir Klaipėdos regiono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūrą
- 4.3. **uždavinys.** Aplinkai ir visuomenės sveikatai saugiu būdu eksploatuoti komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūrą, optimizuoti jos darbą ir poveikį aplinkai

4.4 uždavinys. Vykdyti atliekų monitoringą

2.2 PLANO TURINYS

Vadovaujantis 2010 m. gruodžio 16 d. Aplinkos ministro įsakymu Nr. D1-1004 patvirtintais *Regioninių ir savivaldybių atliekų prevencijos ir tvarkymo planų sudėties ir turinio, rengimo ir skelbimo reikalavimais*, regionų atliekų tvarkymo planai rengiami vadovaujantis Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo 27 straipsnio reikalavimais.

Klaipėdos miesto savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano projekto turinys:

1 ĮVADAS

2 ESAMOS KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ PREVENCIJOS IR TVARKYMO BŪKLĖS APŽVALGA

2.1 BENDRA INFORMACIJA APIE KLAIPĖDOS MIESTO SAVIVALDYBĘ

2.2 KLAIPĖDOS SAVIVALDYBĖS ATLIEKŲ TVARKYMO SISTEMOS ORGANIZAVIMAS

2.3 KLAIPĖDOS MIESTO SAVIVALDYBĖS ATLIEKŲ TVARKYMO SISTEMOS FINANSAVIMAS

2.3.1 Principo „teršėjas moka“ įgyvendinimas

2.3.2 Komunalinių atliekų tvarkymo sąnaudos

2.3.3 Investicinių projektų įgyvendinimas ir finansavimas

2.4 KLAIPĖDOS MIESTO SAVIVALDYBĖS STATISTINIAI IR ATLIEKŲ TVARKYMO DUOMENYS

2.4.1 Gyventojų skaičius ir būstai

2.4.2 Komunalinių atliekų turėtojų aptarnavimas

2.4.3 Susidariusių ir surinktų komunalinių atliekų kiekiai ir sudėtis

2.4.4 Sutvarkytų komunalinių atliekų kiekiai

2.5 MIŠRIŲ KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ SURINKIMAS IR TVARKYMAS

2.5.1 Mišrių komunalinių atliekų surinkimo sistema

2.5.2 Mechaninio apdorojimo įrenginiai, jų pajėgumai ir sutvarkyti kiekiai

2.5.3 Komunalinių atliekų šalinimo įrenginiai ir jų pajėgumai

2.5.4 Atliekų naudojimo energijai gauti įrenginiai ir jų pajėgumai

2.6 PAKUOČIŲ ATLIEKŲ IR KITŲ ANTRINIŲ ŽALIAVŲ SURINKIMAS IR TVARKYMAS

2.7 BIOLOGIŠKAI SKAIDŽIŲ ATLIEKŲ TVARKYMAS

2.7.1 Biologinių atliekų namudinis kompostavimas ir žaliųjų atliekų rūšiuojamasis surinkimas

2.7.2 Kompostavimas žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelėse

2.7.3 Maisto / virtuvės atliekų tvarkymas

2.8 KITŲ KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO SRAUTŲ SURINKIMAS IR TVARKYMAS

2.9 VISUOMENĖS ŠVIETIMAS IR INFORMAVIMAS

2.10 VALSTYBINIŲ KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO UŽDUOČIŲ 2014-2020 M. IR ANKSTESNIO PLANAVIMO LAIKOTARPIO PLANO PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMO ANALIZĖ

2.11 KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO STIPRYBIŲ, SILPNYBIŲ, GALIMYBIŲ, GRĖSMIŲ ANALIZĖ

3 KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ PREVENCIJOS IR TVARKYMO STRATEGIJA 2021-2027 M.

3.1 KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO UŽDUOTYS IKI 2027 M.

3.2 KLAIPĖDOS MIESTO SAVIVALDYBĖS KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO TIKSLAI IR UŽDAVINIAI

3.3 KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ SRAUTŲ SUSIDARYMO ATEITYJE VERTINIMAS

3.4 KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ SRAUTŲ TVARKYMO ATEITYJE VERTINIMAS

3.4.1 Komunalinių atliekų prevencijos ir pakartotinio naudojimo ateityje vertinimas

3.4.2 Biologinių atliekų tvarkymo ateityje vertinimas

3.4.3 Pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų tvarkymo ateityje vertinimas

3.4.4 Kitų komunalinių atliekų tvarkymo ateityje vertinimas

3.4.5 Po pirminio rūšiavimo likusių mišrių komunalinių atliekų tvarkymo ateityje vertinimas

3.4.6 Šiukšlinimo mažinimo priemonės

3.5 PLANO ĮGYVENDINIMO POVEIKIO ĮMOKŲ UŽ ATLIEKŲ TVARKYMĄ DYDŽIUI VERTINIMAS

4 KLAIPĖDOS MIESTO SAVIVALDYBĖS ATLIEKŲ PREVENCIJOS IR TVARKYMO PRIEMONIŲ PLANAS 2021-2027 M.

5 PLANO ĮGYVENDINIMO VERTINIMO KRITERIJAI

6 PRIEDAI

2.3 PLANE NUMATOMOS PRIEMONĖS IR NAUJA INFRASTRUKTŪRA

Klaipėdos miesto savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano įgyvendinimo priemonės pateiktos šio plano 4 skyriuje. Priemonių plane numatytos priemonės komunalinių atliekų tvarkymo uždaviniams spręsti, atsakingi vykdytojai, atlikimo terminai, prognozuojamas investicijų poreikis ir finansavimo šaltiniai. Plane daugiausiai numatytos organizacinės, ekonominės, visuomenės švietimo ir informavimo priemonės, skatinančios komunalinių atliekų prevenciją bei paruošimą pakartotiniam naudojimui ir perdirbimui.

2021–2027 metų vykdymo laikotarpiu Klaipėdos miesto savivaldybėje ir Klaipėdos regione bus baigtas įrengti jau suplanuotas ir pradėtas eksploatuoti regioninis maisto atliekų apdorojimo įrenginys (kurio pajėgumas ne mažesnis kaip 6 673 t/metus), depakeryje atskiriant priemaišas ir pakuotes nuo švarios biomasės, tinkamos biodujų gamybai ir vėliau po nудujinimo laukų tręšimui. Planuojama papildomai įrengti:

- 1 DGASA Klaipėdos miesto pietinėje dalyje (preliminariai Minijos ir Lakštučių gatvių sankirtos apylinkėse);
- 1 regioninę DGASA, kurioje atliekas galės pristatyti juridiniai asmenys, DGASA planuojama įrengti Dumpių k., Klaipėdos r.;
- šalia didžiųjų atliekų apdorojimo aikštelės (Dumpių k., Klaipėdos r.) planuojama įrengti regioninę aikštelę statybinių atliekų rūšiavimui ir apdorojimui;
- Glaudėnuose planuojama įrengti saulės elektrinę ant uždaryto sąvartyno kaupo ar įgyvendinti alternatyvų saulės elektrinių įrengimo projektą;
- planuojama išplėsti esamos Klaipėdos miesto ŽAKA, adresu Kaukėnų g. 21A, Glaudėnų k., Klaipėdos r. žaliųjų atliekų apdorojimo veiklos pajėgumus. Glaudėnų ŽAKA pajėgumus planuojama išplėsti iki 14 tūkst. t/metus.

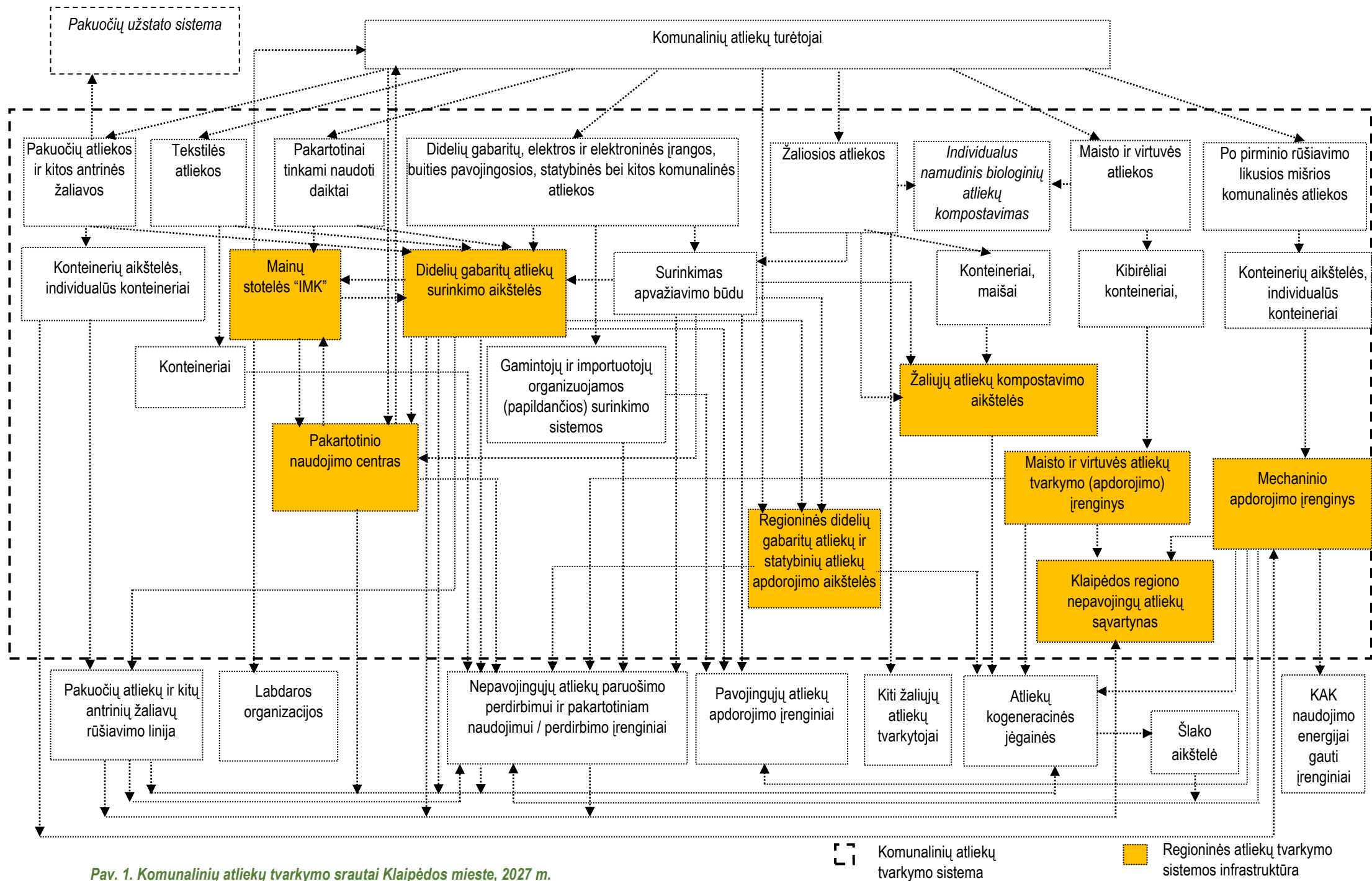
Taip pat Klaipėdos miesto savivaldybės teritorijoje susidariusioms atliekoms tvarkyti bus ir toliau eksploatuojamos 3 DGASA, kurias eksploatuoja KRATC, 1 ŽAKA, didžiųjų atliekų apdorojimo aikštelė Dumpiuose, Klaipėdos r. ir šalia jos įrengta Šlako apdorojimo aikštelė, Klaipėdos regiono nepavojingų atliekų sąvartynas, Klaipėdos regioninis mechaninio apdorojimo (MA) įrenginys, atliekų naudojimo energijai gauti įrenginiai (nuo 2013 m. UAB „Gren Klaipėda“ (buvusi UAB „Fortum Klaipėda“). Planuota sąvartyne įrengti ir pradėti eksploatuoti likusią 3-iają sąvartyno sekciją, o pirmąsias 2 dalinai uždengti, kad sumažinti kvapų sklaidimą ir filtrato kiekius. 3 sekcija įrengta 2022 m. Komunalinių atliekų tvarkymo srantai, sukūrus reikiamą komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūrą Klaipėdos miesto savivaldybėje, pavaizduoti **Pav. 1**.

Kadangi Regioniniam maisto atliekų apdorojimo įrenginiui jau buvo atliktos poveikio aplinkai vertinimo procedūros iki *Klaipėdos miesto savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano projekto* rengimo pradžios, tai šie įrenginiai laikomi kaip esami įrenginiai.

Detalesnė informacija apie esamus atliekų tvarkymo įrenginius pateikta 3 skyriuje, apie planuojamus 4 skyriuje.

Šioje *Klaipėdos miesto savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano projekto* rengimo stadijoje vertinama, kad *Valstybiniame atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų plane ir Klaipėdos regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų plane* nustatytas užduotis bus galima įgyvendinti pasinaudojant esama arba iki 2027 m. planuojama sukurti komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūra.

Pagrindinis dėmesys šiuo planavimo laikotarpiu bus skiriamas atliekų prevencijos, paruošimo pakartotiniam naudojimui bei perdirbimo skatinimui. Šių tikslų bus siekiama ne tik įgyvendinant technines priemones (pvz., sudarant geresnes atliekų rūšiavimo sąlygas), bet ir stiprinant atliekų tvarkymo reikalavimų įgyvendinimo kontrolę bei šviečiant ir informuojant visuomenę.

Pav. 1. Komunalinių atliekų tvarkymo srautai Klaipėdos mieste, 2027 m.

2.4 PLANO SĄSAJA SU KITAIŠ PLANAIŠ IR PROGRAMOMIŠ

Valstybinis atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų planas Klaipėdos miesto savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano projekte nustatytos priemonės, užtikrinančios Valstybiniame atliekų tvarkymo 2021–2027 metų plane nustatytų uždutų igyvendinimą. Valstybiniame atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų plane nustatytos komunalinių atliekų tvarkymo uždutys pateiktos žemiau esančioje lentelėje.

Vadovaujantis VAPTP, 2021–2027 m. laikotarpiui nustatomos tokios Klaipėdos miesto savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo uždutys:

Eil. Nr.	VAPTP punktas	Valstybiniame atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų plane nustatytos komunalinių atliekų tvarkymo uždutys	Planuojamas komunalinių atliekų tvarkymo užduties igyvendinimas Klaipėdos m. savivaldybėje
Valstybinės komunalinių atliekų tvarkymo uždutys			
		260. Komunalinių atliekų tvarkymo sistema kiekvienoje Lietuvos savivaldybėje, planuojant įrenginių plėtrą ir pajėgumus, turi būti organizuojama atskirai surenkant atliekas taip, kad būtų igyvendintos šios valstybinės uždutys	
1.	260.1.	– iki 2025 m. padidinti pakartotinai naudoti paruošiamų ir perdirbamų komunalinių atliekų kiekį, kad jis sudarytų ne mažiau kaip 55 proc. susidariusių komunalinių atliekų (pagal svorį);	Atsakinga Lietuvos valstybė, šios valstybinės uždutys bus pasiektos savivaldybėms igyvendinus 261.1 p. nustatytas uždutis
2.	260.2	– iki 2030 m. padidinti pakartotinai naudoti paruošiamų ir perdirbamų komunalinių atliekų kiekį, kad jis sudarytų ne mažiau kaip 60 proc. susidariusių komunalinių atliekų (pagal svorį);	
3.	260.3	– iki 2030 m. sumažinti sąvartynuose šalinamų komunalinių atliekų kiekį, kad jis sudarytų ne daugiau kaip 5 proc. visų susidariusių komunalinių atliekų (pagal svorį).	Regioniniu principu: savivaldybėms bendradarbiaujant – per sukurtą Klaipėdos regiono komunalinių atliekų tvarkymo sistemą.
Rūšiuojamojo atliekų surinkimo plėtos uždutys savivaldybėms ir regionams			
4.	261.1	– atliekų susidarymo vietoje sutvarkytų biologinių atliekų ir rūšiuojamuoju būdu surinktų komunalinių atliekų kiekis 2023 m. turi sudaryti ne mažiau kaip 60 proc., 2024 m. – 65 proc., 2025 m. – 70 proc., 2026 m. – 75 proc., 2027 m. – 80 proc. susidariusių komunalinių atliekų kiekio.	Savivaldybė/ Klaipėdos RATC Savivaldybė plėtos rūšiuojamąjį surinkimą konteneriais bei bendradarbiaujant su Klaipėdos RATC plėtojant DGASA tinklą
5.	261.2	– iki 2024 m. aprūpinti namų ūkius biologinių atliekų surinkimo priemonėmis urbanizuotose vietovėse, kuriose gyventojų – daugiau nei 2000, arba užtikrinti kompostavimą šių atliekų susidarymo vietose, taip pat užtikrinti, plėtoti ir skatinti kompostavimo bendruomenių daržuose sistemą.	Savivaldybė

		Biologines atliekas kompostuojantiems gyventojams gali būti taikomos nuolaidos už komunalinių atliekų tvarkymą;	
6.	261.3.	– sudaryti galimybę butyje susidarantiems išrūšiuotoms statybinėms atliekoms surinkti;	Klaipėdos RATC
7.	261.4	– atskirai surinkti baldų, elektros ir elektroninės įrangos, baterijų ir akumuliatorių atliekas. Savivaldybės privalo užtikrinti, kad jų organizuojamos komunalinių atliekų tvarkymo sistemos neatsisakytų priimti baterijų ir akumuliatorių atliekų iš gyventojų arba suteikti galimybę atliekų tvarkytojams aprūpinti gyventojus šiomis priemonėmis;	Savivaldybė / Klaipėdos RATC
9.	261.5	– iki 2025 m. aprūpinti gyventojus surinkimo priemonėmis butyje susidarantiems tekstilės atliekoms surinkti arba suteikti galimybę atliekų tvarkytojams aprūpinti gyventojus šiomis priemonėmis;	Savivaldybė / Klaipėdos RATC
10.	261.6	– iki 2025 m. užtikrinti galimybę atiduoti atskirai surinktas butyje susidarantią pavojingąsias atliekas (išskyrus baterijų ir akumuliatorių atliekas).	Savivaldybė / Klaipėdos RATC
	261.7	užtikrinti, kad gyventojai būtų aprūpinti tinkamomis priemonėmis atliekoms surinkti pagal šiuos minimalius reikalavimus:	
11.		– 261.7.1. gyvenamuosiuose daugiabučių namų rajonuose, atliekų surinkimo aikštelėse, šalia mišrių komunalinių atliekų konteinerių pastatyti antrinių žaliavų (popieriaus ir kartono, stiklo, plastiko, metalų, įskaitant pakuočių atliekas) konteinerius vadovaujantis aplinkos ministro nustatyta tvarka;	Savivaldybė
12.		– 261.7.2. kolektyviniuose soduose pastatyti, jei trūksta, kolektyvinius antrinių žaliavų (popieriaus ir kartono, stiklo, plastiko, metalų, įskaitant pakuočių atliekas) konteinerius ir užtikrinti, kad jie būtų ištuštinami laiku;	Savivaldybė
13.		– 261.7.3. individualių gyvenamųjų namų gyventojams pastatyti individualius antrinių žaliavų (popieriaus ir kartono, stiklo, plastiko, metalų, įskaitant pakuočių atliekas) surinkimo konteinerius arba užtikrinti kitas gyventojams patogias antrinių žaliavų surinkimo priemones, taip pat užtikrinti, kad konteineriai būtų ištuštinami laiku;	Savivaldybė
14.		– 261.7.4. pastatyti specialius konteinerius tekstilės, pavojingosioms, statybinėms atliekoms surinkti arba užtikrinti gyventojams kitas priemones ir būdus butyje susidarantioms tekstilės, pavojingosioms ir statybinėms atliekoms atskirai surinkti (apvažiuojamasis surinkimas ne rečiau kaip 4 kartus per metus, individuali atliekų išvežimo paslauga pagal gyventojų užsakymą, specialūs maišai ar kitos priemonės);	Savivaldybė / Klaipėdos RATC
15.		– 261.7.5. iki 2027 m. išplėsti DGASA tinklą – kaimo vietovėse įrengti po vieną DGASA ne didesniu kaip 15 km atstumu nuo gyvenamųjų teritorijų, o miestuose – vieną DGASA 10 km atstumu tarp tokių aikštelių arba aprūpinančią bent 40 000 gyventojų;	Klaipėdos RATC

16.	– 263.3. plėsti atliekų, tinkamų paruošti pakartotinai naudoti, priėmimo vietų (stotelių) tinklą;	Klaipėdos RATC
-----	---	----------------

Šioje lentelėje taip pat numatyta, kurios komunalinių atliekų tvarkymo užduotys bus vykdomos per Klaipėdos miesto savivaldybės organizuojamą komunalinių atliekų tvarkymo sistemą, o kurios savivaldybei bendradarbiaujant su kitomis regiono savivaldybėmis per sukurtą regioninę komunalinių atliekų tvarkymo sistemą.

Klaipėdos regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. planas Klaipėdos miesto savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano projekte bus nustatytos priemonės, užtikrinančios Klaipėdos regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plane nustatytų užduočių vykdymą.

Klaipėdos miesto savivaldybės 2021–2030 metų strateginis plėtros planas Klaipėdos miesto savivaldybės 2021–2030 metų strateginis plėtros planas, patvirtintas Klaipėdos miesto savivaldybės tarybos 2021 m. gegužės 27 d. sprendimu Nr. T2-135 „Dėl Klaipėdos miesto savivaldybės 2021–2030 metų strateginio plėtros plano patvirtinimo“. 1 lentelėje pateikta informacija apie Klaipėdos miesto savivaldybės 2021–2030 metų strateginio plėtros plano įgyvendinimo būklę. Rengiant Klaipėdos miesto savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano projektą bus atsižvelgta ir į šias **Lentelė 1** pateiktas atliekų tvarkymo sistemos sukūrimui numatytas priemonės.

Lentelė 1. Klaipėdos miesto strateginio plėtros plano iki 2030 m. priemonių planas

Priemonės pavadinimas	Vertinimo kriterijus (rodiklis)	Pradinė reikšmė	Siekima reikšmė	Pasiekimo laikotarpis	Atsakingi vykdytojai	Įgyvendinimo būklė
3.3. Tikslas. Skatinti žaliąją miesto plėtrą						
3.3.2. Uždavinys. Skatinti energijos taupymą, atsinaujinančių ir alternatyvių energijos išteklių naudojimą						
3.3.2.3. Išnaudoti ir stiprinti Klaipėdos miesto gamtos išteklių energinį potencialą	P-3.3.2.3-3. Įgyvendintų pažangos projektų skaičius (vnt.) Pažangos projektų sąrašas: 1. Atsinaujinančios energijos išteklių saulės fotovoltinės elektrinės įrengimas ant reikultivuoto Glaudėnų sąvartyno Klaipėdos rajone 2. Atsinaujinančių energijos išteklių panaudojimas savivaldybės biudžetinių įstaigų pastatuose	0 (2020)	2 (2030)	2021–2030	Klaipėdos miesto savivaldybės administracija/ KRATC	Įgyvendinama
3.3.4. Uždavinys. Įdiegti žiedinės ekonomikos procesus						
3.3.4.1. Išplėtoti komunalinių atliekų surinkimo ir tvarkymo infrastruktūrą	P-3.3.4.1-1. Požeminių, pusiau požeminių atliekų aikštelių dalis nuo visų atliekų surinkimo aikštelių (proc.) P-3.3.4.1-2. Įdiegtų naujų atliekų surinkimo ir tvarkymo metodų ir technologijų skaičius (vnt.)	7 (2020)	ne mažiau kaip 40 (2030)	2021–2030	KRATC	Įgyvendinama
		0 (2020)	2 (2030)	2021–2030	KRATC	Įgyvendinama

	<p>P-3.3.4.1-3. Įgyvendintų pažangos projektų skaičius (vnt.) Pažangos projektų sąrašas: 1. Įrengti požeminių, pusiau požeminių ir kt. konteinerių aikštelės visame mieste 2. Įrengti Klaipėdos regioninio sąvartyno III sekciją 3. Vykdyti projektą „Rūšiuojamuoju būdu iš gyventojų surenkamų maisto / virtuvės atliekų apdorojimo infrastruktūros sukūrimas ir (ar) esamos komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūros pritaikymas maisto / virtuvės atliekų apdorojimui bei gyventojų informavimas maisto / virtuvės atliekų prevencijos ir tvarkymo klausimais“ 4. Užtikrinti inertinės frakcijos hidrorūšiavimą 5. Vykdyti projektą „Žiedinis išteklių valdymas, maisto atliekų surinkimui ir perdirbimui naudojant maišelius, pagamintus iš biologinių atliekų“:</p>	0 (2020)	5 (2030)	2021–2030	KRATC	Įgyvendinama
3.3.4.2. Didinti gyventojų ir verslo organizacijų supratimą apie žiedinę ekonomiką ir skatinti sąmoningumą, siekiant gyventi ekologiškai tvariau	P-3.3.4.2-1. Sąmoningumą skatinančių kampanijų skaičius (vnt. per metus)	4 (2019)	5 (2030)	2021–2030	KRATC	Įgyvendinama
	P-3.3.4.2-2. Organizuotų renginių ir jų dalyvių skaičius (vnt. / asm. per metus)	2 / 6000 (2019)	ne mažiau kaip 2 / 6000 (2030)	2021–2030	KRATC	Įgyvendinama
	P-3.3.4.2-3. Įgyvendintų pažangos projektų skaičius (vnt.) Pažangos projektų sąrašas (detalesnė informacija pateikiama 1 priede): 1. Įrengti daiktų mainų punktus Klaipėdos m. aikštelėse 2. Įrengti Edukacinį centrą Glaudėnų (buv. sąvartyno) aikštelėje	0 (2020)	2 (2030)	2025–2030	KRATC	Planuojama įgyvendinti iki 2030 m.
3.3.4.3. Mažinti vienkartinę pakuočių apimtį	P-3.3.4.3-1. Renginių, kuriuose draudžiamos vienkartinės pakuotės (pardavimo taškuose), dalis nuo visų renginių	<10 (2020)	100 (2030)	2021–2030	Klaipėdos miesto savivaldybės administracija	Įgyvendinama

planavimo dokumentai

planas nėra teritorijų planavimo dokumentas. Šio plano sąsajų su teritorijų planavimo dokumentais nėra.

Pažymėtina, kad įrengiant naujus atliekų tvarkymo įrenginius (DGASA, regioninį maisto atliekų apdorojimo įrenginį, statybinių atliekų apdorojimo aikštelę, plečiant esamas ŽAKA), jų įrengimui bus parinktos tokios vietos, kuriose planuojami įrenginiai atitiks galiojančių teritorijų planavimo dokumentų sprendinius. Vadovaujantis teisės aktų reikalavimais naujų įrenginių statybai bus rengiami techniniai projektai. Kadangi naujos DGASA įrengimui (Minijos ir Lakštučių gatvių sankirtos apylinkėse) dar nėra suformuotas sklypas, tai bus rengiamas Žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektas.

3 ESAMA APLINKOS BŪKLĖ IR JOS POKYČIAI, JEIGU PLANAS NEBUS ĮGYVENDINTAS

Šiame skyriuje pateikiamos bendros Klaipėdos miesto savivaldybės aplinkos charakteristikos ir jų sąsaja su komunalinių atliekų tvarkymu, vertinama kokia bus aplinkos būklė, jeigu *Klaipėdos miesto savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. planas* nebus įgyvendintas.

Bendra informacija. Klaipėdos miestas – trečiasis pagal gyventojų skaičių Lietuvos miestas (165,7 tūkst. gyv.), Klaipėdos apskrities centras, įsikūręs Vakarų Lietuvoje, Pajūrio žemumoje, Kuršių marių ir Baltijos jūros susiliejiimo vietoje, prie Danės upės žiočių. Tai vienintelis Lietuvos jūrų uostas. Klaipėdos miesto plotas – 98,35 km². Mieste vystoma jūrų pramonė, jūros verslai ir transportas. 2021 m. Klaipėdoje didėjo labai mažų ir vidutinių įmonių skaičius, savarankiškai dirbančių asmenų skaičius, taip pat darbo užmokestis ir investicijos laisvojoje ekonominėje zonoje. Didžiausias darbuotojų skaičiaus augimas buvo stebimas informacijos ir ryšių, transporto ir saugojimo bei apdirbamosios gamybos sektoriuose. Vadovaujantis Užimtumo tarnybos statistiniais duomenimis nedarbo lygis ir registruotų bedarbių skaičius Klaipėdoje mažėjo¹. 2021 m. Klaipėdos mieste bedarbių procentas nuo darbingo amžiaus gyventojų sudarė 12,9 proc., o 2022 m. – 8,8 proc.

¹ Klaipėdos miesto ekonominė apžvalga – 2021 (<https://klaipedaid.lt/wp-content/uploads/2022/05/Metine%CC%87-Klaipe%CC%87dos-ekonomine%CC%87-apz%CC%8Cvalga-2021-2.pdf>)

Pav. 2. Klaipėdos miesto savivaldybės žemėlapis.

Remiantis Statistikos departamento duomenimis, 2022 m. sausio 1 d. Klaipėdos mieste buvo registruota 165,710 tūkst. gyventojų. Gyventojų skaičius viename kvadratiniam kilometre Klaipėdos mieste sudarė 1553,44.

Lentelė 2. Gyventojų skaičius Klaipėdos mieste (2021 m.)

Teritorija	Teritorija, km ²	Gyventojai	
		Skaičius 2021 m.	Pokytis, lyginant su 2014 m.
Klaipėdos m.	98,35	165 710	0,1%

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas, Klaipėdos miesto savivaldybė.

VĮ Registrų centro duomenys apie 2022 m. Klaipėdos mieste esančius vieno ir dviejų butų gyvenamuosius (individualius) namus bei daugiabučius gyvenamuosius namus pateikti **Lentelė 3**. Vertinant pateiktus duomenis galima teigti, kad Klaipėdos mieste yra apie 70 proc. individualių namų ir apie 30 proc. daugiabučių namų.

Lentelė 3. Gyvenamieji namai Klaipėdos mieste (2022)

Teritorija	Nekilnojamo turto registre registruoti gyvenamieji namai					
	Vieno ir dviejų butų gyvenamieji (individualūs) namai			Daugiabučiai gyvenamieji namai		
	Miestas	Kaimas	Iš viso	Miestas	Kaimas	Iš viso
Klaipėdos m. sav.	4 817	-	4 817	2 095	-	2 095

Šaltinis: Valstybės įmonė Registrų centras.

Lietuvos statistikos departamento duomenimis, vidutinės disponuojamos pinigines pajamos vienam namų ūkiui per mėnesį 2022 m. Klaipėdos regione sudarė 1379 Eur. Šie statistiniai duomenys leidžia daryti prielaidą, kad Klaipėdos regione gyventojų vartojimas gali būti mažesnis negu Lietuvos vidurkis (1449 Eur/mėn.), todėl ir susidarančių komunalinių atliekų kiekis taip pat gali būti mažesnis nei vidurkis šalyje.

Ūkio subjektai. Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2022 m. sausio 1 d. Klaipėdos miesto savivaldybėje veikė 6 815 ūkio subjektų. Detalesnė informacija pateiktas **Lentelė 4**.

Lentelė 4. Ūkio subjektų skaičius Klaipėdos miesto savivaldybėje (2022 m.)

Teritorija	Veikiančių ūkio subjektų skaičius, vnt.
Klaipėdos m. sav.	6 815

Šaltinis: Statistikos departamento duomenys, 2022 m.

Esami komunalinių atliekų tvarkymo įrenginiai. Kuriant Klaipėdos miesto komunalinių atliekų tvarkymo sistemas, dalis komunalinių atliekų tvarkymo įrenginių jau pastatyta, kita dalis komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūros statoma ir pradės veikti iki 2027 m.

Šiuo metu Klaipėdos miesto savivaldybės teritorijoje susidariusioms atliekomis tvarkyti bus ir toliau eksploatuojama ši esama savivaldybės lygmens ir regioninė infrastruktūra (žr. **Lentelė 5**):

- *Klaipėdos regioninis sąvartynas* (Dumpių k., Klaipėdos r.), kurio 1-2 sekcijos pradėtos eksploatuoti 2008 m. balandžio 1 d. Šių sekcijų likutinė talpa 2021 m. pabaigoje buvo apie 55 000 t, todėl priimtas sprendimas įrengti likusią 3-iąją sekciją, o pirmąsias 2 dalinai uždengti, kad sumažinti kvapų sklaidimą ir filtrato kiekius. Šiuo metu jau eksploatuojama ir 3 sąvartyno sekcija.
- *Klaipėdos regioninis mechaninio apdorojimo (MA) įrenginys* (Dumpių k., Klaipėdos r.), kuriame rūšiuojamos mišrios komunalinės atliekos ir kurio pajėgumas siekia 75 000 t/m dirbant viena pamaina ir 125 000 t/m, dirbant dviem pamainomis. MA įrenginio paskirtis – iš mišrių komunalinių atliekų srauto atskirti: antrines žaliavas (popierius ir kartonas (19 12 01) ir jų pakuotės (15 01 01); kombinuotosios pakuotės (15 01 05); juodieji metalai (19 12 02); spalvotieji metalai (19 12 03); metalinės pakuotės (15 01 04); plastikai ir guma (19 12 04); plastikinės (kartu su PET) pakuotės (15 01 02); stiklas (19 12 05) ir jo pakuotės (15 01 07); medinės pakuotės (15 01 03)); atliekas, nebetinkančias perdirbimui, tačiau turinčias energetinę vertę (atgautas kietasis kuras, kurio kaloringumas ≥ 11 MJ/kg, drėgnumas ≤ 35 %) (19 12 10); biologiškai skaidžias atliekas, kurios toliau naudojamos kaip žemo kaloringumo degiosios atliekos (kaloringumas ≥ 6 MJ/kg, drėgnumas ≤ 65 %) (19 12 12); inertines atliekas (smėlį, akmenis, žemę) (19 12 09), atsitiktinai su mišriomis komunalinėmis atliekomis patenkančias stambių gabaritų atliekas (20 03 07); nebenaudojamą elektros ir elektronikos įrangą

(nenurodyta 16 02 09-16 02) (16 02 14); atliekų rūšavimo metu susidariusias atliekas, nebetinkamas naudojimui ir energijai gauti (19 12 12). Planuojamu laikotarpiu numatyta atlikti regioninio MA įrenginio kapitalinį remontą bei vėliau jį modernizuoti, pritaikant daugiau išrūšiuoti pakuočių ir antrinių žaliavų iš mišrių atliekų, įdiegus maisto atliekų rūšiojamąjį surinkimą, bei vykdyti atskirai surinktų pakuočių atliekų ir antrinių žaliavų antrinį rūšiovimą, taip pat gaminti kietąjį atgautąjį kurą.

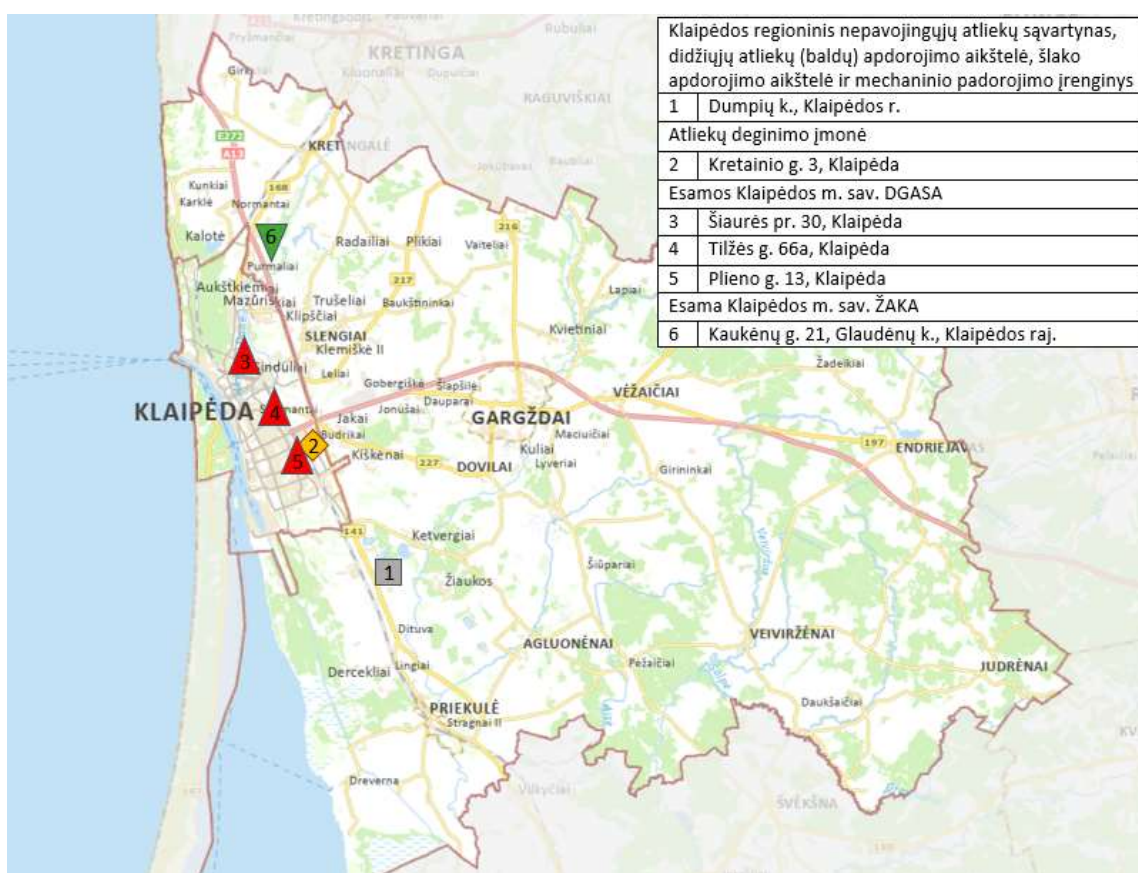
- *Didžiųjų atliekų apdorojimo aikštelė* Dumpiuose, Klaipėdos r., kurios didžiųjų atliekų apdorojimo pajėgumai (srautai) apie 15000 t per metus. Vienu metu apdorojimo aikštelėje iš viso galima sandėliuoti apie 5000 t apdorotų ir neapdorotų atliekų.
- Šalia didžiųjų atliekų apdorojimo aikštelės, Uosių g. 7, Dumpių k., Klaipėdos r. įrengta *Šlako apdorojimo aikštelė* ir nuo 2020 m. ji perduoda sutartiniu pagrindu eksploatuoti UAB „Gren Lietuva“; 2022 m. užbaigtas ir II statybų etapas, šiuo metu šlako aikštelė eksploatuojama pilna apimtimi;
- 3 DGASA Klaipėdos m. (Šiaurės pr. 30, Klaipėda, Tilžės g. 66a, Klaipėda, Plieno g. 13, Klaipėda);
- 1 ŽAKA (1 Klaipėdos regiono (Glaudėnų k., Sendvario sen., Klaipėdos r.). Planuojama didinti (plėsti) Glaudėnų ŽAKA, didinant žaliųjų atliekų apdorojimo pajėgumus, atnaujinti kompostavimo įrangą, gerinti komposto kokybę;
- atliekų naudojimo energijai gauti įrenginiai (nuo 2013 m. UAB „Gren Klaipėda“ (buvusi UAB „Fortum Klaipėda“) LEZ teritorijoje eksploatuoja biokuro ir atliekų termofikacinę jėgainę);
- pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų rūšiojamas surinkimas konteineriais;
- tekstilės atliekų atskiras surinkimas konteineriais;
- žaliųjų atliekų namudinis kompostavimas;
- uždarytų sąvartynų priežiūra.

Lentelė 5. Esami Klaipėdos miesto savivaldybės ir Klaipėdos regioniniai komunalinių atliekų tvarkymo įrenginiai, kuriuose tvarkomos ir Klaipėdos miesto savivaldybės atliekos

Eil. Nr.	Esami regioniniai komunalinių atliekų ir šlako tvarkymo objektai	Paslaugos
1.	Regioninis nepavojingų atliekų sąvartynas Dumpiuose, Klaipėdos r.	Komunalinių ir pramonės atliekų priėmimas. Pavojingų atliekų (asbesto) šalinimas. Atliekų rūšiovimas ir deponavimas sąvartyne.
2.	Mechaninio rūšiovimo įrenginys Dumpiuose, Klaipėdos r.	Komunalinių atliekų iš 7 savivaldybių rūšiovimas, perdirbimas, paruošimas energijos gamybai.
3.	Didžiųjų atliekų apdorojimo aikštelė Dumpiuose, Klaipėdos r.	Baldų ir medienos atliekų smulkinimas, rūšiovimas, paruošimas energijos gamybai, pardavimui.

Eil. Nr.	Esami regioniniai komunalinių atliekų ir šlako tvarkymo objektai	Paslaugos
4.	Šlako apdorojimo aikštelė Dumpiuose, Klaipėdos r.	Sudegintų atliekų šlako sijojimas, rūšiavimas, paruošimas pakartotiniam naudojimui, sandėliavimas.
5.	3 didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelės Klaipėdos mieste.	Didžiųjų ir pavojingų buities atliekų priėmimas ir rūšiavimas, paruošimas perdirbimui, daiktų mainai pakartotiniam naudojimui.
6.	Žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelė Glaudėnų kaime. Planuojama šios aikštelės plėtra, išplečiant žaliųjų atliekų apdorojimo pajėgumus.	Žaliųjų atliekų priėmimas ir kompostavimas iš Klaipėdos miesto gyventojų ir juridinių asmenų.
7.	Nebenaudojami savivaldybių senieji sąvartynai.	Uždarytų sąvartynų priežiūra, monitoringas, apsauga nuo galimų ekologinių incidentų.

Informacija apie esamą komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūrą Klaipėdos miesto savivaldybėje ir regione pateikta **Pav. 3**.

Pav. 3. Esama Klaipėdos miesto savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūra

3.1 APLINKOS ORAS IR KLIMATO VEIKSNIAI

Remiantis Lietuvos statistikos departamento duomenimis Klaipėdos miesto savivaldybėje 2021 m. teršalų kiekis buvo mažesnis nei Lietuvoje ir siekė 19,0 kg vienam gyventojui, kai Lietuvos vidurkis yra 21,7 kg vienam gyventojui. Tačiau per 2011–2021 m. periodą Klaipėdos miesto savivaldybėje teršalų kiekis iš stacionarių taršos šaltinių, tenkantis vienam gyventojui, padidėjo nuo 15,6 kg 2011 m. iki 2021 m. 19,0 kg vienam gyventojui, kai tuo tarpu bendras Lietuvos teršalų, tenkančių vienam gyventojui kiekis kilogramais, nežymiai sumažėjo nuo 22,1 kg vienam gyventojui 2011 m. iki 21,7 kg vienam gyventojui 2021 metais. 2011 m. ir 2021 m. Klaipėdos miesto savivaldybėje teršalų kiekis 1 km² buvo

žymiai didesnis nei Lietuvos vidurkiai: Klaipėdos mieste teršalų kiekis 1 km² 2021 m. beveik nepakitę ir buvo 25,97 t/km² 2011 m. ir 29,53 t/km² 2021 m., kai tuo tarpu Lietuvos vidurkis siekė 1034 kg/km² 2011 m. ir 932,7 kg/km² 2021 m.

2021 m., kaip ir 2011 m., didžiausią dalį į atmosferą iš stacionarių taršos šaltinių išmetamų teršalų sudarė anglies monoksidas (7,3 kg arba 46,8 proc. vienam gyventojui 2011 m. ir 6,9 kg arba 36,2 proc. 2021 m.). Mažiausiai į atmosferą išmetama sieros dioksido bei fluoro ir kitų teršalų.

Informacija apie 2011 m. ir 2021 m. į aplinkos orą iš stacionarių taršos šaltinių į aplinkos orą išmestus teršalų kiekius pateikta **Lentelė 6**.

Lentelė 6. Klaipėdos miesto savivaldybėje 2011 ir 2021 m. į aplinkos orą išmestų teršalų kiekis, t/metus.

Teršalo pavadinimas	Išmestų teršalų kiekis, t/m	
	2011 m.	2021 m.
Kietosios medžiagos	287,5	305,1
Dujinės ir skystosios medžiagos	2 257,9	2 588,57
Sieros dioksidas	85,4	75,15
Azoto oksidai	354,9	691,76
Anglies monoksidai	1 192,5	1 048,62
Lakūs organiniai junginiai	545,9	591,81
Fluoras ir kiti teršalai	79,2	181,23
Viso teršalų	2 545,4	2 893,67

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas, 2022 m.

Komunalinių atliekų tvarkymas neturi didelės įtakos bendrai oro kokybei Klaipėdos miesto savivaldybėje. Visos Klaipėdos miesto teritorijoje surinktos mišrios komunalinės atliekos vežamos rūšiuoti į mišrių komunalinių atliekų mechaninio apdorojimo įrenginį, esantį Klaipėdos regiono nepavojingų atliekų sąvartyno teritorijoje.

Taip pat pažymime, kad atliekų tvarkymo sektorius nėra laikomas reikšmingas šiltnamio dujų susidarymo šaltinis, todėl nepatenka į prekybos apyvartinius taršos leidimus schemą Lietuvoje.

3.2 PAVIRŠINIO IR POŽEMINIO VANDENS TARŠA

Klaipėdos miesto savivaldybės teritorija prieina prie Baltijos jūros ir Kuršių marių, mieste į Klaipėdos sąsiaurį įteka Danė.

Pagal Lietuvos statistikos departamento duomenis Klaipėdos miesto savivaldybėje 2021 m. išleista į paviršinius vandenius beveik 87 % visų Klaipėdos regiono ir 2,5 % visų Lietuvos ūkio, buities ir gamybos nuotekų arba 561,7 tūkst. m³/1000 gyventojų. Per 2011–2021 m. laikotarpį išleidžiamų nuotekų kiekis Klaipėdos miesto savivaldybėje ženkliai išaugo: 2021 m. nuotekų išleidimo į paviršinius vandenius kiekis palyginus su 2011 m. išaugo 3,8 karto (nuo 22 375,0 tūkst. m³ 2011 m. iki 85 377,9 tūkst. m³ 2021 m.), kai bendras išleistas Lietuvos nuotekų kiekis augo tik apie 10,4 proc. arba 1,1 karto (nuo 3 017 423,3 tūkst. m³ 2011 m. iki 3 368 563,7 tūkst. m³ 2021 m.).

Vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugas Klaipėdos miesto savivaldybėje vykdo specialios paskirties akcinė bendrovė, esanti savivaldybės reguliavimo sferoje: AB „Klaipėdos vanduo“. Pagal vandens tiekėjo veiklos ataskaitą ir interneto svetainėje pateiktą informaciją, bendrovės prioritetai ir tikslai yra orientuoti į geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų šalinimo infrastruktūros atnaujinimą ir plėtrą.

AB „Klaipėdos vanduo“ eksploatuoja 43 vandenvietes, kuriuose 2021 metais išgauta 12.150 tūkst. m³ vandens. Visus 2021 m. iš 1-osios ir 3-iosios miesto vandenviečių tiekiamas geriamasis vanduo atitiko Lietuvos higienos normos HN 24:2017 reikalavimus. Iš 1-osios vandenvietės vanduo tiekiamas šiaurinei Klaipėdos miesto daliai, iš 3-iosios – pietinei miesto daliai. 2021 m. pabaigoje Klaipėdos mieste ir Klaipėdos rajone vandentiekio tinklų ilgis sudarė 1078,0 km, nuotekų tinklų ilgis – 934,1 km, paviršinių nuotekų – 360,5 km. Nuotekoms perpumpuoti buvo eksploatuojamos 187 buitinių nuotekų siurblynės. 2021 m. AB „Klaipėdos vanduo“ eksploatavo 14 nuotekų valyklių: Dumpių nuotekų valyklą Klaipėdos mieste bei 13 nuotekų valyklių Klaipėdos rajone; buvo išvalyta 16206,8 tūkst. m³ nuotekų. 2021 m. pabaigoje AB „Klaipėdos vanduo“ aptarnavo 98382 klientus (fizinius ir juridinius), kuriems teikiama geriamojo vandens tiekimo ir/ar nuotekų tvarkymo paslauga.

Komunalinių atliekų tvarkymas neturi didelės įtakos bendrai paviršinio ir požeminio vandens taršai. Visos Klaipėdos miesto savivaldybės teritorijoje surinktos mišrios komunalinės atliekos vežamos rūšiuoti į mišrių komunalinių atliekų mechaninio apdorojimo įrenginį, esantį Klaipėdos regiono nepavojingų atliekų sąvartyno teritorijoje. Technologiniame komunalinių atliekų tvarkymo procese vanduo nėra naudojamas, taip pat nesusidaro ir gamybinių nuotekų. Didžioji dalis išrūšiuotų atliekų naudojama energijai gauti arba perduodama šias atliekas perdirbančioms įmonėms. Tik nedidelė dalis (apie 1 proc.) atliekų, kurios nėra tinkamos nei naudojimui energijai gauti, nei perdirbimui, šalinamos Klaipėdos regiono nepavojingų atliekų sąvartyne. Šis sąvartynas atitinka ES reikalavimus, įrengta filtrato surinkimo ir valymo sistema, todėl neigiamas poveikis paviršiniam ir požeminiam vandeniui yra kontroliuojamas.

3.3 DIRVOŽEMIS

Atliekų tvarkymas didelės įtakos dirvožemio užteršimui neturi. Dirvožemio cheminė tarša galima ekstremalių situacijų atveju (degalų, filtrato, skystų atliekų išsiliejimo atveju), tačiau pagrindinis poveikis siejamas su dirvožemio praradimais dėl atliekų sąvartynų užimamų plotų. Klaipėdos regiono nepavojingų atliekų sąvartyno užimamas plotas – 10,3 ha.

3.4 NEATSINAUJINANTYS IR ATSINAUJINANTYS GAMTOS IŠTEKLIAI

2021 m. į Klaipėdos miesto savivaldybės komunalinių atliekų surinkimo sistemą pateko ir buvo sutvarkyta 61,293 tūkst. tonų komunalinių atliekų (surinktų iš vietinės rinkliavos mokėtojų), iš kurių 18,298 tūkst. tonų (apie 30 proc.) buvo perdirbta/panaudota pakartotinai, 42,307 tūkst. tonų (apie 69 proc.) buvo sunaudota energijos gamyboje (sudeginta) ir 0,688 tūkst. tonų (apie 1 proc.) pašalinta sąvartyne. 2022 m. į Klaipėdos miesto savivaldybės komunalinių atliekų surinkimo sistemą pateko ir buvo sutvarkyta 62,199 tūkst. tonų komunalinių atliekų (surinktų iš vietinės rinkliavos mokėtojų), iš kurių 21,213 tūkst. tonų (apie 34 proc.) buvo perdirbta/panaudota pakartotinai, 40,394 tūkst. tonų (apie 65 proc.) buvo sunaudota energijos gamyboje (sudeginta) ir 0,592 tūkst. tonų (apie 1 proc.) pašalinta sąvartyne (žr. **Lentelė 7**).

Lentelė 7. Komunalinių atliekų, surinktų iš Klaipėdos miesto savivaldybės vietinės rinkliavos mokėtojų, sutvarkymas (2021-2022 m.).

Komunalinės atliekos	Klaipėdos m. sav.	
	2021 m	2022 m.
Atliekų kiekis, tonos/metus		
Surinktas komunalinių atliekų kiekis	61 293	62 199
Perdirbtas/panaudotas pakartotinai komunalinių atliekų kiekis	18 298	21 213
Snaudotas energijai gauti (sudegintas) komunalinių atliekų kiekis	42 307	40 394
Pašalintas komunalinių atliekų kiekis	688	592
Atliekų kiekis, kg/gyventojui/metus		
Surinktas komunalinių atliekų kiekis	370	361
Perdirbtas/panaudotas pakartotinai komunalinių atliekų kiekis	110	123
Snaudotas energijai gauti (sudegintas) komunalinių atliekų kiekis	255	235
Pašalintas komunalinių atliekų kiekis	4	3

Šaltinis: Savivaldybių ataskaitos AAA už 2021 m.

Vadovaujantis **Lentelė 7** pateikta informacija, galime daryti išvadą, kad atliekų naudojimas energijai gauti yra pagrindinis komunalinių atliekų tvarkymo būdas Klaipėdos miesto savivaldybėje, todėl yra prarandami dideli kiekiai medžiaginių išteklių.

3.5 BIOLOGINĖ ĮVAIROVĖ IR SAUGOMOS TERITORIJOS

Vadovaujantis *Saugomų teritorijų valstybės kadastro* duomenų bazėje pateikta informacija Klaipėdos miesto savivaldybėje yra įsteigti 2 valstybiniai parkai, iš jų 1 nacionalinis – Kuršių nerijos nacionalinis parkas bei 1 regioninis parkas – Pajūrio regioninis parkas, Salantų regioninis parkas; 1 biosferos poligonas – Kuršių marių biosferos poligonas; 5 draustiniai: Smeltės botaninis draustinis, Kalotės botaninis-zoologinis draustinis, Hageno gūbrio geomorfologinis draustinis, Alksnynės kraštovaizdžio draustinis, Smiltynės urbanistinis draustinis; 12 gamtos paveldo objektų; 4 Natura 2000 teritorijos, kuriose įsteigtos 2 buveinių apsaugai svarbių teritorijos ir 2 paukščių apsaugai svarbios teritorijos. Natura 2000 saugomos teritorijos, kuriose yra ribojama ūkinė veikla, Klaipėdos mieste užima 710 547 ha teritoriją. Detalesnė informacija apie Klaipėdos miesto savivaldybėje esančių saugomų teritorijų skaičių pateikta **Lentelė 8**.

Pagrindiniai teisės aktai reglamentuojantys veiklą šiose saugomose teritorijose yra:

- Lietuvos Respublikos *saugomų teritorijų įstatymas*. Šis įstatymas reglamentuoja saugomų teritorijų sistemą ir su ja susijusius visuomeninius santykius, saugomų teritorijų nustatymo ir steigimo, ribų keitimo, statuso pakeitimo, apsaugos, tvarkymo ir kontrolės teisinius pagrindus,

reglamentuoja veiklą jose, taip pat nustato tarptautinės svarbos teritorijų, tarp jų Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijų, bei gamtinio karkaso kūrimą ir veiklos juose reglamentavimą;

- Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. kovo 15 d. nutarimas Nr. 276 „Dėl bendrųjų buveinių ar paukščių apsaugai svarbių teritorijų nuostatų patvirtinimo“.

Lentelė 8. Saugomų teritorijų, esančių Klaipėdos miesto savivaldybėje, skaičius

Nr.	Savivaldybės	Rezervatai, vnt.	Draustiniai, vnt.	Parkai, vnt.	Poligonai, vnt.	Gamtos paveldo objektai, vnt.	NATURA 2000	
							Buveinių apsaugai svarbios teritorijos, vnt.	Paukščių apsaugai svarbios teritorijos, vnt.
1	Klaipėdos m.	-	5	2	1	12	2	2

Informacija kaip Klaipėdos miesto savivaldybėje šiuo metu eksploatuojami komunalinių atliekų tvarkymo įrenginiai yra išsidėstę saugomų teritorijų (Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“, nacionalinių saugomų teritorijų ir gamtos paveldo objektų) atžvilgiu pateikta **Lentelė 9**.

Lentelė 9. Netoli Klaipėdos miesto savivaldybės ir Klaipėdos regioninių komunalinių atliekų tvarkymo įrenginių esančios saugomos teritorijos

Nr.	Įrenginio pavadinimas	Įrenginio adresas	Arčiausiai atliekų tvarkymo įrenginio esančios saugomos teritorijos		Atstumas iki atliekų tvarkymo įrenginio, km
			Saugomos teritorijos pavadinimas	Saugomos teritorijos tipas	
1.	Klaipėdos regioninis sąvartynas	Ketvergių g. 2, Dumpių k., Klaipėdos r.	Minijos ichtiologinis draustinis	Draustinis	~2,79
2.	Klaipėdos regioninis mechaninio apdorojimo (MA) įrenginys		Kliošių kraštovaizdžio draustinis	Draustinis	~4,2
			Lužijos botaninis draustinis	Draustinis	~5,99
			Kuršių marių biosferos poligonas	Poligonas	~5,98
			Kalvių karjeras	Natura 2000 teritorijos: paukščių apsaugai svarbios teritorijos	~1,22
			Minijos upės slėnis	Natura 2000 teritorijos: paukščių apsaugai svarbios teritorijos	~2,36
			Minijos upė	Natura 2000 teritorijos: buveinių apsaugai svarbios teritorijos	~2,78
			Tyrų pelkė	Natura 2000 teritorijos: paukščių apsaugai svarbios teritorijos	~4,13
			Lužijos ir Tyrų pelkės	Natura 2000 teritorijos: buveinių apsaugai svarbios teritorijos	~4,13
			Šernų akmuo	Gamtos paveldo objektas, riedulys	~3,20
			Šernų ažuolas	Gamtos paveldo objektas	~3,20
3.	Didžiųjų atliekų (baldu) apdorojimo aikštelė		Uosių g. 7, Dumpių k., Klaipėdos r.	Minijos ichtiologinis draustinis	Draustinis
4.	Šlako apdorojimo aikštelė	Kliošių kraštovaizdžio draustinis		Draustinis	~4,88
		Lužijos botaninis draustinis		Draustinis	~6,35
		Kuršių marių biosferos poligonas		Poligonas	~6,29
		Kalvių karjeras		Natura 2000 teritorijos: paukščių apsaugai svarbios teritorijos	~1,51
		Minijos upės slėnis		Natura 2000 teritorijos: paukščių apsaugai svarbios teritorijos	~2,66
		Minijos upė		Natura 2000 teritorijos: buveinių apsaugai svarbios teritorijos	~2,99
		Tyrų pelkė		Natura 2000 teritorijos: paukščių apsaugai svarbios teritorijos	~4,88
Lužijos ir Tyrų pelkės	Natura 2000 teritorijos: buveinių apsaugai	~4,88			

Nr.	Įrenginio pavadinimas	Įrenginio adresas	Arčiausiai atliekų tvarkymo įrenginio esančios saugomos teritorijos		Atstumas iki atliekų tvarkymo įrenginio, km
			Saugomos teritorijos pavadinimas	Saugomos teritorijos tipas	
				svarbios teritorijos	
			Šernų akmuo	Gamtos paveldo objektas	~3,37
			Šernų ažuolas	Gamtos paveldo objektas	~3,37
5.	Klaipėdos miesto didžiųjų atliekų, antrinių žaliavų ir buityje susidariusių pavojingų atliekų surinkimo aikštelė DGASA	Šiaurės pr. 30, Klaipėda	Kuršių nerijos nacionalinis parkas	Nacionalinis parkas	~2,92
			Smiltynės urbanistinis draustinis	Draustinis	~3,16
			Neringos talasologinis draustinis	Draustinis	~3,50
			Hageno gūbrio geomorfologinis draustinis	Draustinis	~3,79
			Alksnynės kraštovaizdžio draustinis	Draustinis	~5,27
			Pajūrio regioninis parkas	Regioninis parkas	~6,50
			Kalotės botaninis-zoologinis draustinis	Draustinis	~6,50
			Kuršių nerijos nacionalinis parkas	Natura 2000 teritorijos: paukščių apsaugai svarbios teritorijos	~2,75
			Kuršių nerija	Natura 2000 teritorijos: buveinių apsaugai svarbios teritorijos	~2,75
			Paupio ažuolas, Storasis uosis	Gamtos paveldo objektai	~1,42–1,44
			Plačiašakis ažuolas, Bibliotekos ažuolas, Skvero ažuolas	Gamtos paveldo objektai	~1,54–1,66
			Pajūrio regioninis parkas	Regioninis parkas	~1,97
			6.	Klaipėdos miesto žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelė ŽAKA	Kaukėnų g. 21A, Glaudėnų k., Klaipėdos r.
Kalotės ir Karklės apylinkės	Natura 2000 teritorijos: buveinių apsaugai svarbios teritorijos	~3,77			
Baltijos jūros priekrantė	Natura 2000 teritorijos: paukščių ir buveinių apsaugai svarbios teritorijos	~5,55			
Nemirsetos smiltpievės	Natura 2000 teritorijos: paukščių apsaugai svarbios teritorijos	~5,97			
Pajūrio kopos	Natura 2000 teritorijos: buveinių apsaugai svarbios teritorijos	~6,55			
Pajūrio smilgynai	Natura 2000 teritorijos: buveinių apsaugai svarbios teritorijos	~6,63			

Nr.	Įrenginio pavadinimas	Įrenginio adresas	Arčiausiai atliekų tvarkymo įrenginio esančios saugomos teritorijos		Atstumas iki atliekų tvarkymo įrenginio, km
			Saugomos teritorijos pavadinimas	Saugomos teritorijos tipas	
			Trakių vinkšna	Gamtos paveldo objektas	~5,88
7.	Klaipėdos miesto didžiųjų atliekų, antrinių žaliavų ir buityje susidariusių pavojingų atliekų surinkimo aikštelė DGASA	Tilžės g. 66a, Klaipėda	Kuršių nerijos nacionalinis parkas	Nacionalinis parkas	~3,08
			Smiltynės urbanistinis draustinis	Draustinis	~3,22
			Neringos talasologinis draustinis	Draustinis	~4,54
			Hageno gūbrio geomorfologinis draustinis	Draustinis	~3,13
			Alksnynės kraštovaizdžio draustinis	Draustinis	~3,66
			Smeltės botaninis draustinis	Draustinis	~4,99
			Kuršių nerijos nacionalinis parkas	Natura 2000 teritorijos: paukščių apsaugai svarbios teritorijos	~2,91
			Kuršių nerija	Natura 2000 teritorijos: buveinių apsaugai svarbios teritorijos	~2,91
			Storasis uosis, Paupio ažuolas	Gamtos paveldo objektai	~2,00–2,04
			Storoji Klaipėdos liepa	Gamtos paveldo objektas	~2,14
			Plačiašakis ažuolas, Bibliotekos ažuolas, Skvero ažuolas	Gamtos paveldo objektai	~2,93–3,12
			8.	Klaipėdos miesto didžiųjų atliekų, antrinių žaliavų ir buityje susidariusių pavojingų atliekų surinkimo aikštelė DGASA	Plieno g. 13, Klaipėda
Mažeikių miško beržo genetinis draustinis	Draustinis	~3,57			
Smeltės botaninis draustinis	Draustinis	~3,96			
Alksnynės kraštovaizdžio draustinis	Draustinis	~4,33			
Hageno gūbrio geomorfologinis draustinis	Draustinis	~4,44			
Neringos talasologinis draustinis	Draustinis	~6,46			
Kuršių marių biosferos poligonas	Poligonas	~5,5			
Kuršių nerijos nacionalinis parkas	Natura 2000 teritorijos: paukščių apsaugai svarbios teritorijos	~4,22			
Kuršių nerija	Natura 2000 teritorijos: buveinių apsaugai svarbios teritorijos	~4,22			
Storoji Klaipėdos liepa	Gamtos paveldo objektas	~5,13			
9.	Biokuro ir atliekų termofikacinė	Kretainio g. 3, Klaipėda	Kuršių nerijos nacionalinis parkas	Nacionalinis parkas	~4,27

Nr.	Įrenginio pavadinimas	Įrenginio adresas	Arčiausiai atliekų tvarkymo įrenginio esančios saugomos teritorijos		Atstumas iki atliekų tvarkymo įrenginio, km
			Saugomos teritorijos pavadinimas	Saugomos teritorijos tipas	
	Jėgainė UAB Gren Klaipėda (buvusi UAB „Fortum Klaipėda“)		Mažeikių miško beržo genetinis draustinis	Draustinis	~3,46
			Smeltės botaninis draustinis	Draustinis	~4,13
			Alksnynės kraštovaizdžio draustinis	Draustinis	~4,27
			Hageno gūbrio geomorfologinis draustinis	Draustinis	~4,41
			Smiltynės urbanistinis draustinis	Draustinis	~5,64
			Neringos talasologinis draustinis	Draustinis	~6,37
			Kuršių marių biosferos poligonas	Poligonas	~5,95
			Kuršių nerijos nacionalinis parkas	Natura 2000 teritorijos: paukščių apsaugai svarbios teritorijos	~4,20
			Kuršių nerija	Natura 2000 teritorijos: buveinių apsaugai svarbios teritorijos	~4,20
			Kuršių marios	Natura 2000 teritorijos: paukščių ir buveinių apsaugai svarbios teritorijos	~6,05
			Kalvių karjeras	Natura 2000 teritorijos: paukščių ir buveinių apsaugai svarbios teritorijos	~6,90
			Storoji Klaipėdos liepa	Gamtos paveldo objektas	~4,75
			Storasis uosis, Paupio ažuolas	Gamtos paveldo objektai	~4,96–5,00
			Skvero ažuolas, Bibliotekos ažuolas, Plačiašakis ažuolas	Gamtos paveldo objektai	~6,09–6,35

Šaltinis: Saugomų teritorijų valstybės kadastras

Įvertinus **Lentelė 9** pateiktą informaciją, galime teigti, kad nei vienas esamas regioninis ir savivaldybių komunalinių atliekų tvarkymo įrenginys nepatenka į Europos ekologinio tinklo Natura 2000, nacionalines saugomas ar gamtos paveldo objektų teritorijas.

3.6 KULTŪROS PAVELDAS

Pagrindinis teisės aktas reglamentuojantis nekilnojamojo kultūros paveldo vertybių apsaugą yra Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymas.

Klaipėdos miesto savivaldybėje gausu kultūros paveldo objektų. Vadovaujantis Kultūros vertybių registro duomenis Klaipėdos miesto savivaldybėje yra įregistruoti 482 kultūros paveldo objektai, iš jų kilnojamų kultūros paveldo objektų – 11, nekilnojamų kultūros paveldo objektų – 471. Nekilnojamųjų kultūros objektų sąrašas ir atstumai nuo Klaipėdos miesto savivaldybės bei regioninių komunalinių atliekų tvarkymo įrenginių pateikti Error! Reference source not found..

Atliekų tvarkymas tiesioginio neigiamo poveikio kultūros paveldui nesukelia, nes saugomose, jautriose aplinkai bei kultūros paveldui teritorijose atliekų tvarkymo įrenginių statyba neleistina. Nei vieno esamo Klaipėdos miesto savivaldybės bei Klaipėdos regiono komunalinių atliekų tvarkymo įrenginio teritorijoje kultūros paveldo vertybių nėra.

Lentelė 10. Netoli Klaipėdos miesto savivaldybės bei regioninių komunalinių atliekų tvarkymo įrenginių esančios kultūros paveldo vertybės

Nr.	Atliekų tvarkymo įrenginys	Atliekų tvarkymo įrenginio adresas	Arčiausiai atliekų tvarkymo įrenginio esančios kultūros paveldo vertybės pavadinimas	Atstumas iki atliekų tvarkymo įrenginio, km
1.	Klaipėdos regioninis sąvartynas	Ketvergių g. 2, Dumpių k., Klaipėdos r.	Spengių k. evangelikų liuteronų senosios kapinės (kodas 22485)	~1,75
2.	Klaipėdos regioninis mechaninio apdorojimo (MA) įrenginys		Toleikių kapinynas (kodas 6181)	~2,00
			Toleikių k. pirmosios senosios kapinės (kodas 24372)	~2,2
3.	Didžiųjų atliekų (baldu) apdorojimo aikštelė	Uosių g. 7, Dumpių k., Klaipėdos r.	Lietuvos nepriklausomos valstybės atstatymo akto signataro Alfonso Žalio kapas (kodas 31638)	~1,2
4.	Šlako apdorojimo aikštelė		Toleikių kapinynas (kodas 6181)	~1,4
			Toleikių k. pirmosios senosios kapinės (kodas 24372)	~1,5
			Laistų geležinkelio tiltas (kodas 39435)	~2,2
			Spengių kaimo evangelikų liuteronų senosios kapinės (kodas 22485)	~2,4
5.	Klaipėdos miesto didžiųjų atliekų, antrinių žaliavų ir buityje susidariusių pavojingų atliekų surinkimo aikštelė DGASA	Šiaurės pr. 30, Klaipėda	Klaipėdos miesto istorinė dalis, vad. Naujamiesčiu (kodas 22012)	~0,7
			Skerdyklos pastatų kompleksas (kodas 15973): skerdykla (kodas 22542), pirmas namas (kodas 22543), antras namas (kodas 22544), sandėlis (kodas 22545), tvartas (kodas 22546)	~0,7–0,8
			Klaipėdos vandenvietės statinių kompleksas (kodas 25780): siurblinė (kodas 25781), transformatorinė (kodas 25782), pirma aeracinė su vandens rezervuaru (kodas 25783), antra aeracinė su vandens rezervuaru (kodas 25784), artezinis gręžinys (kodas 25785)	~0,8
			Klaipėdos dujų fabriko pastatų kompleksas (kodas 4694)	~0,91
			„Union“ fabriko sandėlių kompleksas (kodas 15972)	~1,1
6.	Klaipėdos miesto žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelė ŽAKA	Kaukėnų g. 21A, Glaudėnų k., Klaipėdos raj.	Kalnuvėnų kapinynas (kodas 26637)	~1,0
			Gvildžių, Eketės k. antrosios senosios kapinės (kodas 25490)	~1,0
			Eketės, Kalotės piliakalnis su gyvenvietė (kodas 23771)	~1,2
			Eketės, Kalotės piliakalnis su gyvenvietė piliakalnis (kodas 5184)	~1,3
			Eketės, Kalotės piliakalnis su gyvenvietė gyvenvietė (kodas 23772)	~1,5
7.	Klaipėdos miesto didžiųjų atliekų, antrinių žaliavų ir buityje susidariusių pavojingų atliekų surinkimo aikštelė DGASA	Tilžės g. 66a, Klaipėda	Sendvario dvaro sodybos fragmentai (kodas 32837)	~0,4
			Joniškės kapinynas (kodas 31844)	~0,8
			Joniškės dvaro sodybos ūkinis pastatas (kodas 33712)	~1,2
8.	Klaipėdos miesto didžiųjų atliekų, antrinių žaliavų ir buityje susidariusių pavojingų	Plieno g. 13, Klaipėda	Lypkių geležinkelio pralaida (kodas 35592)	~0,4
			Bandužių senovės gyvenvietė II (kodas 31843)	~1,3

Nr.	Atliekų tvarkymo įrenginys	Atliekų tvarkymo įrenginio adresas	Arčiausiai atliekų tvarkymo įrenginio esančios kultūros paveldo vertybės pavadinimas	Atstumas iki atliekų tvarkymo įrenginio, km
	atliekų surinkimo aikštelė DGASA		Bandužių kapinynas (kodas 12067)	~1,4
Kalnas vad. Alkos, kitaip Aukos kalnu (kodas 5205)			~2,4	
Skuodo žydų žudynių vieta ir kapai (kodas 10978)			~2,5	
9.	Biokuro ir atliekų termofikacinė jėgainė UAB Gren Klaipėda (buvusi UAB „Fortum Klaipėda“)	Kretainio g. 3, Klaipėda	Lypkių geležinkelio pralaida (kodas 35592)	~0,3
Gedminių dvaro namas (kodas 236)			~1,4	
Švėpelių kaimo senosios kapinės (kodas 24360)			~1,5	

Šaltinis: Kultūros vertybių registras

Vadovaujantis aukščiau pateikta informacija galime teigti, kad Klaipėdos miesto savivaldybėje esami atliekų tvarkymo įrenginiai nepatenka į kultūros paveldo objektų teritorijas ir su jomis nesiriboja.

3.7 KRAŠTOVAIZDIS

Atliekų tvarkymo įrenginiai daro neigiamą poveikį kraštovaizdžiui dėl žemės plotų užėmimo, žemėnaudos pakeitimo, sukelia vizualinę taršą, suvaržo gretimų žemių naudojimą. Tačiau įvertinus tai, kad komunalinės atliekos yra koncentruotai surenkamos ir tvarkomos tik tam skirtose vietose, todėl galima teigti, kad tokiu būdu Klaipėdos miesto bei Klaipėdos regiono teritorijoje yra mažinama aplinkos, o tuo pačiu ir kraštovaizdžio tarša atliekomis.

Esamų DGASA, ŽAKA, asbesto laikymo aikštelė, regioninio sąvartyno, MA įrenginių įrengimo vietos buvo parinktos ten, kur kraštovaizdžio estetinė vertė yra mažiausia, taip mažinant atliekų tvarkymo įrenginių daromą neigiamą poveikį Klaipėdos regiono kraštovaizdžiui.

3.8 MATERIALINIAI ANTROPOGENINIAI IŠTEKLIAI

Atliekų tvarkymo poveikis antropogeniniams ištekliams siejamas su žemės sklypų naudojimo suvaržymu dėl atliekų tvarkymo įrenginių sanitarinių apsaugos zonų (SAZ). Atliekų tvarkymo įrenginiams SAZ turi būti nustatomos vadovaujantis Lietuvos Respublikos Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo reikalavimais (žr. **Lentelė 11**). SAZ ribų dydžiai gali būti tikslinami (sumažinami ar padidinami), atsižvelgiant į konkrečios planuojamos ūkinės veiklos galimą poveikį gyventojų sveikatai bei numatomas poveikio sumažinimo priemones, atliekant poveikio visuomenės sveikatai vertinimą.

Lentelė 11. Atliekų tvarkymo įrenginiams nustatomos sanitarinės apsaugos zonos (SAZ).

Komunalinio objekto (įrenginio) pavadinimas	Sanitarinės apsaugos zonos dydis, m
Atliekų deginimo įrenginys	500
Nepavojingųjų atliekų sąvartynas	500
Inertinių atliekų sąvartynas	200
Biologiškai skaidžių atliekų kompostavimo aikštelė (be maisto atliekų, gamybinės kilmės biologiškai skaidžių atliekų, gyvūninės kilmės šalutinių produktų, nuotekų dumblo kompostavimo)	100
Biologiškai skaidžių atliekų kompostavimo aikštelė (kompostuojant maisto atliekas, gamybinės kilmės biologiškai skaidžias atliekas, gyvūninės kilmės šalutinius produktus, nuotekų dumblą)	500
Atliekų laikymo, perkrovimo ir rūšiavimo įmonės įrenginiai (statiniai)	100
Uždarytas pavojingųjų ir nepavojingųjų atliekų sąvartynas*	100

Klaipėdos miesto savivaldybės tarybos 2010 m. spalio 28 d. sprendimu Nr. T2-317 biokuro ir atliekų jėgainei nustatyta 150 m sanitarinės apsaugos zona, neišeinanti iš Klaipėdos LEZ nustatytos bendros SAZ.

2020-2021 m. kompleksiskai įvertinus visas sąvartyno sklype vykdomas ir planuojamas vykdyti veiklas (atliekų šalinimas sąvartyne, atliekų rūšiavimas mechaninio rūšiavimo įrenginiuose, dugno pelenu (šlako) laikymas ir perdirbimas; degių atliekų laikymas; statybinių ir didžiųjų atliekų tvarkymas; sąvartyno dujų surinkimas ir utilizavimas; sąvartyno kaupo III-iosios sekcijos įrengimas ir eksploatacija)

buvo atliktos poveikio visuomenės sveikatos vertinimo procedūros ir šiems įrenginiams nustatyta bendra sanitarinė apsaugos zona (150 m nuo sklypo ribų) (žr. 4 priedą).

Visoms šiuo metu veikiančioms tiek ŽAKA, tiek DGASA yra nustatytos SAZ. Detalesnė informacija apie nustatytus SAZ dydžius pateikta **Lentelė 12** ir **Lentelė 13**.

Lentelė 12. Klaipėdos miesto žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelei nustatyti sanitarinių apsaugos zonų dydžiai.

Eil. Nr.	Administracinė teritorija	Žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelės adresas	SAZ dydis, m	SAZ įteisinimo dokumentas
1.	Klaipėdos miesto (Klaipėdos regiono)	Kaukėnų g. 21A, Glaudėnų k., Klaipėdos r.	100	Detalusis planas patvirtintas Klaipėdos rajono savivaldybės tarybos 2006-06-29 sprendimu Nr. T11-208

Lentelė 13. DGASA, esančioms Klaipėdos miesto savivaldybėje, nustatyti sanitarinių apsaugos zonų dydžiai.

Eil. Nr.	Administracinė teritorija	DGASA adresas	SAZ dydis, m	SAZ įteisinimo dokumentas
1.	Klaipėdos m.	Šiaurės pr. 30, Klaipėda	50	Detalusis planas patvirtintas Klaipėdos m. savivaldybės administracijos direktoriaus 2010-08-12 įsakymu Nr. AD1-1432.
2.		Tilžės g. 66a, Klaipėda	50	Detalusis planas patvirtintas Klaipėdos miesto savivaldybės tarybos 2006-06-29 sprendimu Nr. T2-202
3.		Plieno g. 13, Klaipėda	50	Detalusis planas patvirtintas Klaipėdos miesto savivaldybės tarybos 2009-07-23 sprendimu Nr. T2-302

3.9 VISUOMENĖS SVEIKATA

Esamą gyventojų sveikatos būklę galima įvertinti naudojantis sergamumo bei mirtingumo statistiniais duomenimis. Remiantis Higienos instituto sveikatos statistinių duomenų portale skelbiamais Lietuvos sveikatos rodikliais žemiau pateikiama gyventojų pagrindinių sveikatos problemų statistinių duomenų analizė. Šiame dokumente vertinami Klaipėdos miesto savivaldybės gyventojų ligotumo duomenys, lyginant juos su apibendrintais Klaipėdos regiono ir Lietuvos duomenimis. Žemiau pateikti sveikatos rodikliai bei jų statistinė duomenų analizė atlikta pagal 2022 m. spalio mėn. statistinę informaciją. **Šaltinis: Higienos instituto sveikatos statistinių duomenų portale pateikti duomenys.**

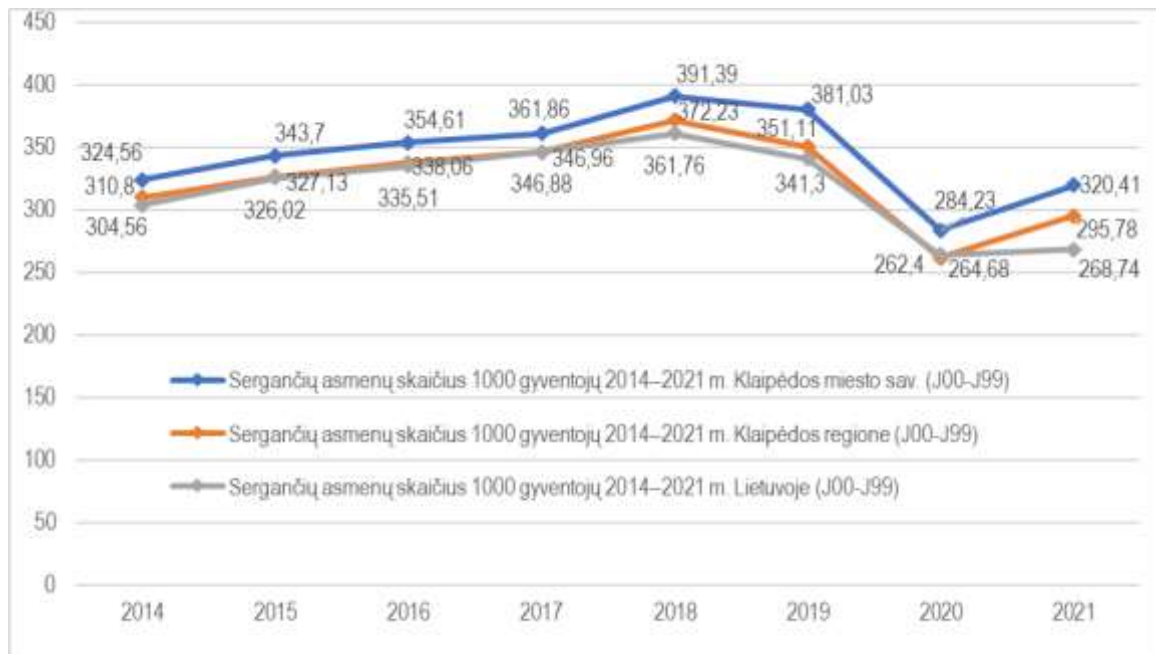
Pav. 4 4 – Šaltinis: Higienos instituto sveikatos statistinių duomenų portale pateikti duomenys

Pav. 7 pateikiama informacija apie Klaipėdos miesto savivaldybės, Klaipėdos regiono ir Lietuvos gyventojų ligotumo pokyčius 2014–2021 metais. Ligtumo rodiklis išreikštas sergančių asmenų skaičiumi 1 000 gyventojų².

² Sergantys asmenys (ligotumas) – asmenų, kuriems ambulatorinėse ar stacionarinėse asmens sveikatos priežiūros įstaigose yra užregistruota bent viena liga ar trauma iš atskirų ligų ar ligų grupių, skaičius (pagal TLK kodus). **Šaltinis: Higienos instituto sveikatos statistinių duomenų portalas.**

2014–2021 m. Klaipėdos miesto savivaldybėje ligotumo kvėpavimo sistemos ligomis, kraujotakos sistemos ligomis, infekcinėmis ir parazitų sukeliama ligomis, piktybiniais navikais rodikliai Klaipėdos miesto savivaldybėje buvo didesni nei Lietuvoje bei Klaipėdos regione. 2014–2019 m. Klaipėdos miesto savivaldybėje, kaip ir Klaipėdos regione bei visoje Lietuvoje, ligotumas visomis ligomis nuolat, nors ir nestipriai, didėjo (ligotumo kvėpavimo sistemos ligomis tolygus didėjimas stebimas iki 2018 m., Klaipėdos miesto savivaldybėje ir Klaipėdos regione ligotumo piktybiniais navikais tolygus didėjimas stebimas iki 2018 m.), tačiau 2020 m. duomenys rodo didelį ligotumo sumažėjimą, ypač kvėpavimo sistemos, kraujotakos ligomis bei infekcinėmis ir parazitų sukeliama ligomis. Manytina, kad šiam pokyčiui didžiausią įtaką padarė COVID-19 pandemija ir jos metu įvestas karantinas: gyventojų judėjimo ribojimai, nebūtinųjų prekių ir paslaugų pardavimo veiklų stabdymas, viešųjų erdvių uždarymas, privalomas asmens apsaugos priemonių naudojimas. Galima daryti prielaidą, kad ligų diagnostikos rezultatus paveikė ir dėl pandemijos valdymo priemonių sumažėjusios sveikatos priežiūros paslaugų apimtys ir prieinamumas, neįgyvendinamos arba vėluojamos įgyvendinti ligų diagnostikos priemonės, laiku nesuteiktos sveikatos priežiūros paslaugos tiek dėl taikytų apribojimų, tiek dėl gyventojų nenoro kreiptis į sveikatos priežiūros institucijas bijant užsikrėsti COVID-19 virusu. 2021 m. ligotumas visoms ligomis vėl padidėjo, tačiau ligotumo rodikliai buvo mažesni nei 2019 m.

Ligotumas kvėpavimo sistemos ligomis 2021 m. Klaipėdos miesto savivaldybėje buvo palyginti didelis: 1000-čiui gyv. teko 320,41 sergantysis. Tais pačiais metais Klaipėdos regione 1000 gyv. teko 295,78 sergantieji, o Lietuvoje 1000 gyv. teko 268,74 sergantieji. Vertinant ligotumo rodiklio kitimo tendencijas per 2014–2021 m. laikotarpį, Klaipėdos miesto savivaldybėje stebimas sergančiųjų skaičiaus padidėjimas nuo 2014 m. iki 2018 metų, o 2020 m., kaip ir Klaipėdos regione bei visoje Lietuvoje, greičiausiai dėl COVID-19 pandemijos karantino priemonių ligotumas žymiai sumažėjo, bet 2021 m. ligotumas vėl padidėjo (**Pav. 4**).

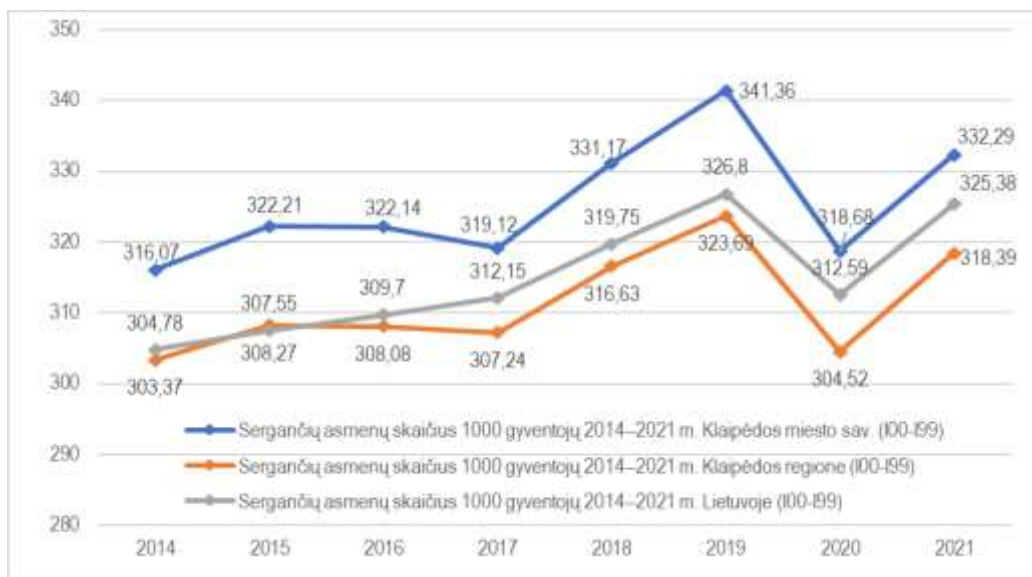

Šaltinis: Higienos instituto sveikatos statistinių duomenų portale pateikti duomenys.

Pav. 4. Klaipėdos miesto savivaldybės, Klaipėdos regiono ir Lietuvos gyventojų ligotumas kvėpavimo sistemos ligomis (J00-J99) 2014–2021 m.

Ligotumo kraujotakos sistemos ligomis rodiklis Klaipėdos miesto savivaldybėje 2021 m. buvo didesnis nei Lietuvoje bei Klaipėdos regione ir siekė 332,29/ 1000 gyv., tais pačiais metais Lietuvoje 1000 gyv.

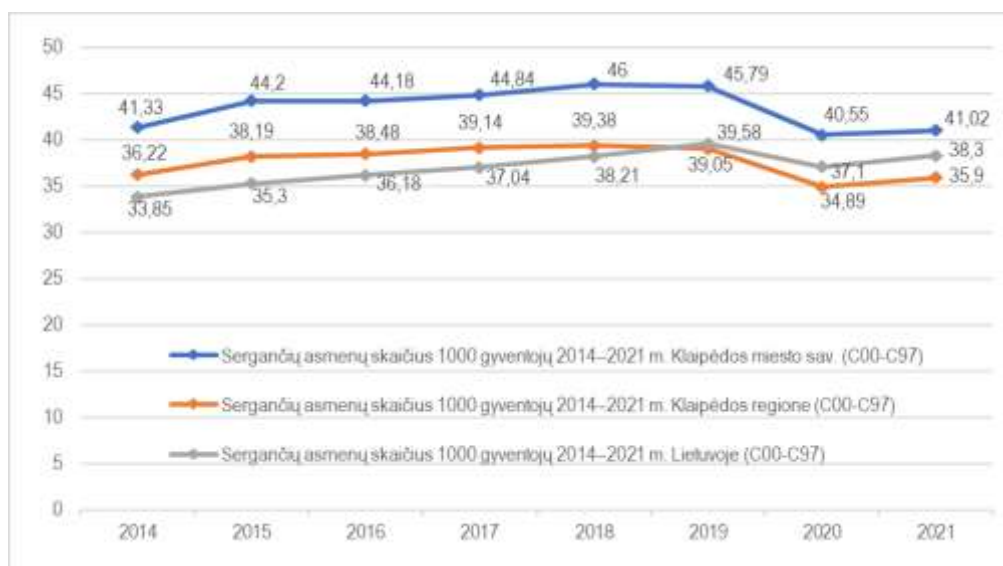
teko 325,38 sergančių asmenų, Klaipėdos regione – 318,39 sergantys asmenys. Per 2014–2021 m. laikotarpį ligotumo kraujotakos sistemos ligomis rodiklis Klaipėdos miesto savivaldybėje išaugo, tačiau visoje Lietuvoje sergančiųjų kraujotakos sistemos ligomis taip pat kasmet daugėja. Tik 2020 m. greičiausiai dėl COVID-19 pandemijos karantino priemonių buvo stebėtas ligotumo sumažėjimas (**Pav. 5**).

Šaltinis: Higienos instituto sveikatos statistinių duomenų portale pateikti duomenys

Pav. 5. Klaipėdos miesto savivaldybės, Klaipėdos regiono ir Lietuvos gyventojų ligotumas kraujotakos sistemos ligomis (I00-I99) 2014–2021 m.

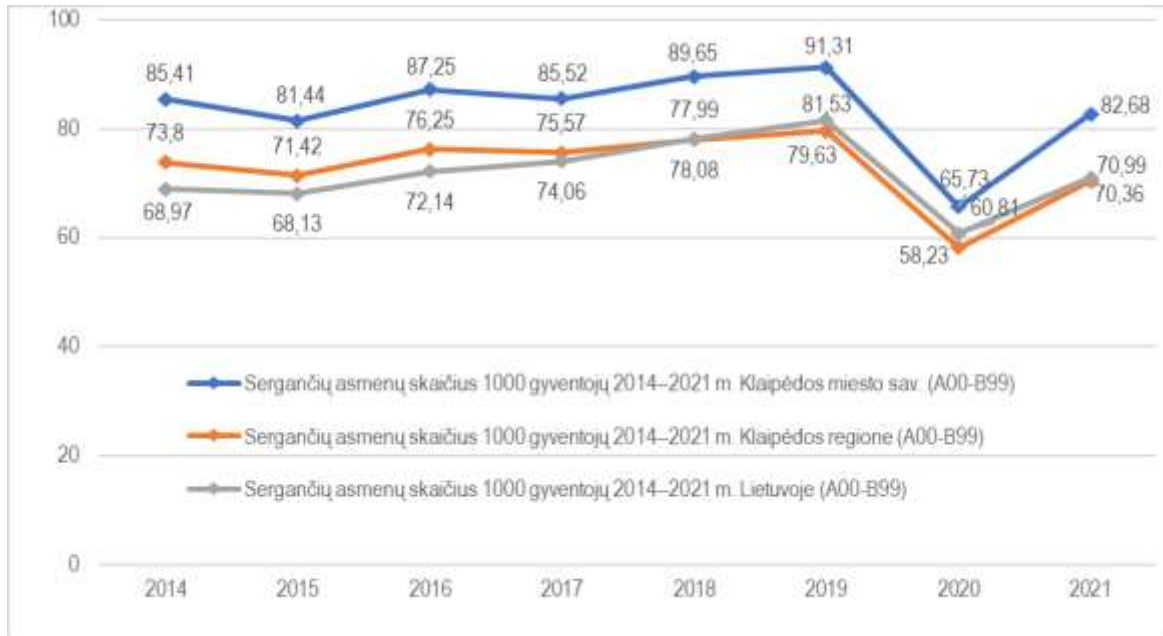
Ligotumas piktybiniais navikais Klaipėdos miesto savivaldybėje 2021 m. buvo 41,02/ 1000 gyv. Šis rodiklis buvo didesnis už Klaipėdos regiono rodiklį (35,9/ 1000 gyv.) ir už Lietuvos rodiklį (38,3 / 1000 gyv.). Per 2014–2019 m. laikotarpį Klaipėdos mieste, o taip pat Klaipėdos regione ir visoje Lietuvoje, sergančiųjų piktybiniais navikais skaičius kasmet augo iki 2018 m., 2019 m. rodiklis labai nežymiai sumažėjo, bet 2020 m. greičiausiai dėl COVID-19 pandemijos karantino priemonių ligotumas sumažėjo, o 2021 m. ligotumas vėl padidėjo, bet buvo mažesnis nei 2019 m. (**Pav. 6**).

Šaltinis: Higienos instituto sveikatos statistinių duomenų portale pateikti duomenys

Pav. 6. Klaipėdos miesto savivaldybės, Klaipėdos regiono ir Lietuvos gyventojų ligotumas piktybiniais navikais (įskaitant limfinių kraujodaros ir jiems giminingų audinių, (C00-C97) 2014–2021 m.

Ligotumo infekcinėmis ir parazitinėmis ligomis rodiklis Klaipėdos miesto savivaldybėje 2021 m. buvo didesnis kaip Klaipėdos regione ir Lietuvoje: 1000 gyv. teko 82,68 sergantieji, Klaipėdos regione 1000 gyv. teko 70,36 sergantieji, Lietuvoje 1000 gyv. teko 70,99 sergantieji. Klaipėdos miesto savivaldybėje ligotumas infekcinėmis ir parazitinėmis ligomis, palyginus su 2014 metais padidėjo. Didėjimo tendencija stebima ir Klaipėdos regione, kaip ir visoje Lietuvoje (**Pav. 7**).

Šaltinis: Higienos instituto sveikatos statistinių duomenų portale pateikti duomenys

Pav. 7. Klaipėdos miesto savivaldybės, Klaipėdos regiono ir Lietuvos gyventojų ligotumas tam tikromis infekcinėmis ir parazitų sukeliomis ligomis (A00-B99) 2014–2021 m.

Atliekų tvarkymo įtaka visuomenės sveikatai pasireiškia per potencialiai kenksmingų medžiagų poveikį, tačiau išsamesnių duomenų apie atliekų tvarkymo poveikį visuomenės sveikatai Lietuvoje nėra.

Apibendrinus pastarųjų metų duomenis, galima daryti išvadą, kad Klaipėdos miesto savivaldybės gyventojų sveikatą lemia didėjantis kraujotakos sistemos ligų, kvėpavimo sistemos ligų, piktybinių navikų ligotumo rodiklis.

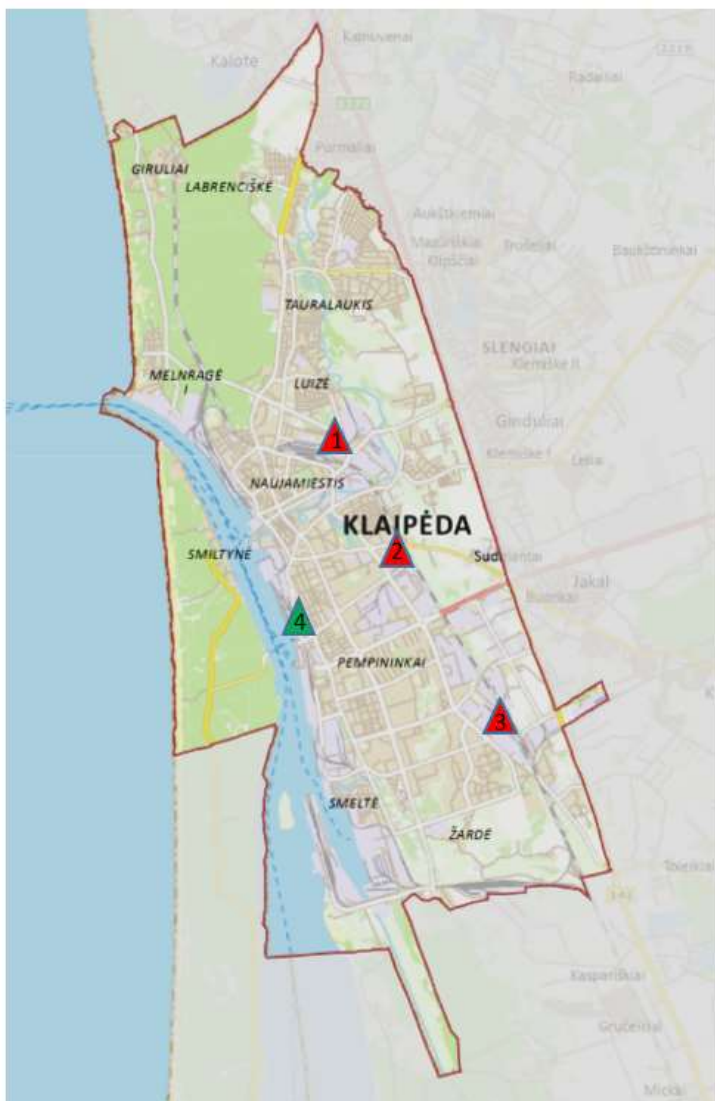
4 TERITORIJŲ, KURIOS GALI BŪTI REIKŠMINGAI PAVEIKTOS, APLINKOS CHARAKTERISTIKOS

Klaipėdos miesto savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistema yra Klaipėdos regiono komunalinių atliekų tvarkymo sistemos dalis. Todėl Klaipėdos miesto savivaldybės teritorijoje susidaranti komunalinės atliekos tvarkomos ne tik Klaipėdos miestui priklausančiuose ar papildomai planuojamuose įrengti atliekų tvarkymo įrenginiuose, bet ir esamuose bei planuojamuose regioniniuose atliekų tvarkymo įrenginiuose. Komunalinių atliekų tvarkymo regionas suprantamas kaip teritorija, apimanti daugiau negu vienos savivaldybės teritoriją, kurioje tos savivaldybės bendru sutarimu įsteigusios juridinį asmenį bendradarbiauja, siekdamos užtikrinti efektyvų atliekų tvarkymo sistemos funkcionavimą, kokybiškų ir prieinamų komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų teikimą visiems regiono komunalinių atliekų turėtojams. Klaipėdos regionas apima Klaipėdos miesto, Klaipėdos rajono, Kretingos rajono, Neringos, Palangos miesto, Skuodo rajono, Šilutės rajono savivaldybių teritorijas. Šią sistemą organizuoja ir administruoja Klaipėdos apskrities savivaldybių įsteigta įmonė UAB Klaipėdos regiono atliekų tvarkymo centras (KRATC).

Kuriant Klaipėdos regiono komunalinių atliekų tvarkymo sistemą, dalis komunalinių atliekų tvarkymo įrenginių jau pastatyta, kita dalis komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūros bus pastatyta ir pradės veikti rengiamo *Klaipėdos miesto savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano* įgyvendinimo laikotarpio viduryje.

Klaipėdos miesto savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 m. plano projekte daugiausiai numatytos organizacinės, ekonominės, visuomenės švietimo ir informavimo priemonės, skatinančios komunalinių atliekų, maisto švaistymo prevenciją, šiukšlinimo mažinimą bei paruošimą pakartotiniam naudojimui ir perdirbimui.

Atsižvelgiant į tai, kad VAPTP yra nustatyta užduotis – iki 2027 m. išplėsti DGASA tinklą – kaimo vietovėse įrengti po vieną DGASA ne didesniu kaip 15 km atstumu nuo gyvenamųjų teritorijų, o miestuose – vieną DGASA 10 km atstumu tarp tokių aikštelių arba aprūpinančią bent 40 000 gyventojų, todėl Klaipėdos miesto centrinėje – pietinėje dalyje (Minijos ir Lakštučių gatvių sankirtos apylinkėse) planuojama papildomai įrengti 1 DGASA. **Pav. 8** pateikta informacija apie esamas ir planuojamas DGASA Klaipėdos mieste.

Esamos Klaipėdos m. DGASA	
1	Šiaurės pr. 30, Klaipėda
2	Tilžės g. 66A, Klaipėda
3	Plieno g. 13, Klaipėda
Planuojama Klaipėdos m. DGASA	
4	Šalia Minijos ir Lakštučių gatvių sankirtos

Pav. 8. Esamos ir planuojamos didžiųjų atliekų, antrinių žaliavų ir buityje susidariusių pavojingųjų atliekų surinkimo aikštelės Klaipėdos mieste

Naujoji DGASA Klaipėdos mieste planuojama su a) paruošimo pakartotiniam naudojimui centru, kuriame būtų rūšiuojamos, tikrinamos, tvarkomos (remontuojamos, plaunamos, ir kt. atnaujinamos) pakartotiniam naudojimui paruošti tinkamos atliekos ir daiktai, bei b) edukaciniomis patalpomis, pritaikytomis naudoti visuomenės, ypač vaikų, edukavimui ir švietimui, ekskursijų vedimui, regioninės sistemos pristatymui.

Nauji regioniniai atliekų tvarkymo įrenginiai, kuriais naudosis ir Klaipėdos miesto savivaldybė, planuojami šalia esamų atliekų tvarkymo įrenginių Dumpių k., Klaipėdos r.: maisto atliekų apdorojimo įrenginys planuojamas esamo Klaipėdos regioninio nepavojingųjų atliekų sąvartyno Dumpių k. Klaipėdos r. teritorijoje šalia MA įrenginio, o DGASA, skirta atliekų priėmimui iš juridinių asmenų, bei statybinių atliekų rūšiavimo aikštelė planuojamos įrengti prie didžiųjų atliekų apdorojimo aikštelės, esančios Uosių g. 7, Dumpių k., Klaipėdos r., Klaipėdos miesto ŽAKA, esančios adresu Kaukėnų g. 21A, Glaudėnų k., Klaipėdos r., veiklos išplėtimui, taip pat planuojamas esamoje aikštelės teritorijoje, todėl vietos alternatyvos nenagrinėjamos.

Glaudėnuose planuojama įrengti saulės elektrinę ant uždaryto sąvartyno kaupo ar įgyvendinti alternatyvų saulės elektrinių įrengimo projektą (žr. **Lentelė 14**).

4.1 PLANUOJAMI PASTATYTI KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO ĮRENGINIAI

Šiame skyriuje pateikta informacija apie komunalinių atliekų tvarkymo įrenginius, kuriuos planuojama pastatyti ir pradėti eksploatuoti iki 2027 m., t. y. rengiamo *Klaipėdos miesto savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano* pabaigos (žr. **Lentelė 14**).

Lentelė 14. Planuojami Klaipėdos miesto savivaldybės ir Klaipėdos regioniniai komunalinių atliekų tvarkymo įrenginiai ir kiti objektai

Eil. Nr.	Planuojami nauji regioniniai komunalinių atliekų tvarkymo ir kiti objektai	Paslaugos
1.	Regioninis maisto atliekų apdorojimo įrenginys Dumpiuose, Klaipėdos r.	Rūšiuojamuoju būdu iš gyventojų surinktų maisto atliekų rūšiavimas, priemaišų atskyrimas depakeryje, biomasės pulpos, tinkamos biodujų gamybai, paruošimas.
2.	Statybinių atliekų apdorojimo aikštelė Dumpiuose, Klaipėdos r.	Statinių atliekų rūšiavimas, perdirbimas, paruošimas energijos gamybai, šalinimui.
3.	1 nauja didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelė su paruošimo pakartotiniam naudojimui centru ir edukacinėmis patalpomis (lankytojų centru) Klaipėdos mieste (Minijos ir Lakštučių gatvių sankirtos apylinkėse).	Didžiųjų ir pavojingųjų buities atliekų priėmimas ir rūšiavimas, paruošimas perdirbimui, daiktų mainai pakartotiniam naudojimui, pakartotiniam naudojimui tinkamų atliekų paruošimas (taisymas, valymas, remontas, perdarymas ir pan.). Visuomenės, ypač vaikų, edukavimas ir švietimas, ekskursijų vedimas, regioninės sistemos pristatymas
4.	1 nauja regioninė didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelė juridiniams asmenims Dumpiuose, Klaipėdos r.	Didžiųjų ir pavojingųjų buities atliekų priėmimas iš juridinių asmenų ir rūšiavimas, paruošimas perdirbimui, daiktų mainai pakartotiniam naudojimui.
5.	Saulės elektrinė ant uždaryto Glaudėnų sąvartyno kaupo Glaudėnų kaime ar alternatyvus saulės elektrinių įrengimo projektas	Nutolusios saulės elektrinės eksploatavimas ir pagamintos elektros energijos panaudojimas Dumpių sąvartyne esančių įrenginių eksploatavimui.

Maisto atliekų apdorojimo įrenginys. Šis įrenginys bus įrengtas Dumpiuose, Klaipėdos r. Klaipėdos miesto savivaldybė planuoja naudotis šiuo įrenginiu atskirai surinktų maisto atliekų tvarkymui. Rūšiuojamuoju būdu surinktos maisto atliekos į apdorojimo įrenginį bus atvežamos šiukšliavežėmis ir iškraunamos į priėmimo bunkerį ar patalpas. Į maisto atliekų rūšiavimo (paruošimo apdoroti) liniją, kurios našumas ne mažesnis kaip 5 t/val. (6673 t/m), maisto atliekos iš įgilinto bunkerio bus tiekiamos uždaru sraigtinio konvejeriu. Rūšiavimo linijoje bus sumontuotas maišelių praplėšytuvai, skirtas suplėšyti maisto atliekų maišelius, nepažeidžiant pačių atliekų. Išpakuotos atliekos praplėšytuve bus apdorojamos probiotiniu preparatu „ProbioStopOdor“. Visos atliekos į tolimesnį rūšiavimo etapą pateks apdorotos probiotiniu preparatu. Atviru juostiniu konvejeriu išpakuotų atliekų srautas slinks pro rūšiavimo kabiną. Rūšiavimo kabinoje iš konvejeriu slenkančio srauto bus atskiriamos į maisto atliekų srautą (maišus) patekusios ne maisto atliekos (19 12 12) ir stiklo atliekos (19 12 05), kurios yra nepageidaujamos depakeryje. Atrinktos ne maisto atliekos ir stiklas bus surenkami į atskirus konteinerius. Ne maisto atliekos (19 12 12) tolimesniam apdorojimui bus nukreipiamos į esamą MA įrenginį. Maisto atliekos (20 01 08) iš rūšiavimo kabinos konvejeriais transportuojamos į depakerį (2), kuriame maisto atliekos išskiriamos į dvi frakcijas:

- 1) maisto atliekų biomasę (19 12 12), kuri bus laikinai saugoma 150 m³ biomasės rezervuare ir perduodama biodujų gamybai privačiam operatoriui;
- 2) įvairios priemaišos ir pakuotės (19 12 10), kurios bus nukreipiamos į degintinų atliekų frakciją.

Statybinių atliekų apdorojimo aikštelė. Statybos ir griovimo atliekos bus priimamos tiesiogiai į aikštelę pagal sudarytas sutartis. Pasverta transporto priemonė išpila apdorojimui skirtas atliekas numatytoje sandėliavimo vietoje. Minėta veikla bus atliekama atviroje lauko aikštelėje. Taip pat, siekiant apsaugoti aplinkos poveikiui neatsparias tvarkomas atliekas nuo atmosferinių kritulių įtakos bei riboti dulkių sklaidą, o taip pat neleisti vėjui ir paukščiams išnešioti smulkiosios atliekų frakcijos, aikštelė bus aptverta lengvos konstrukcijos kilnojamu atitvaru, kurio šoninės ir viršaus dangos esant poreikiui gali būti nuimamos/pakeliamos. Perdirbimo metu bus gaunama produkcija - skirtingų frakcijų skalda ir atsijos. Iš statybos ir griovimo objektų gautos atliekos ne visada bus paruoštos perdirbimui, todėl ekskavatorius su hidraulinėmis žnyplėmis jas paruoš perdirbimui, t.y. susmulkins iki reikiamo dydžio segmentų, kuriuos būtų galima krauti į perdirbimo įrenginį. Atliekos, kurių kodai 17 01 01 (betonas), 17 01 02 (plytos), 17 09 04 (mišrios statybinės ir griovimo atliekos, nenurodytos 17 09 01, 17 09 02 ir 17 09 03) bus perdirbamos į skaldą.

Gauta produkcija – skalda ir atsijos, sandėliuojamos aikštelėje šiam tikslui skirtoje vietoje.

Perdirbant gelžbetonio atliekas susidarys juodųjų metalų liekanos. Juodojo metalo liekanos bus atskiriamos magnetiniu transporteriu, esančiu virš trupintuvo galinio transporterio. Iš perdirbamų gelžbetonio atliekų išgautas juodųjų metalų laužas bus parduodamas šią atlieką tvarkančiai įmonei, kuri savo konteineriu ir lėšomis transportuos jas į tvarkymo vietą.

Visi statybinių ir griovimo atliekų perdirbimo darbai bus atliekami naudojant specialų įrenginį. Šio įrenginio maksimalus našumas: iki 125 t/val. (priklausomai nuo statybinių ir griovimo atliekų (laužo) segmentų dydžio, kuo šie segmentai smulkesni, tuo trupinimo įrenginio našumas didesnis).

Didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelės (Klaipėdos m. DGASA bus įrengta Minijos ir Lakštučių gatvių sankirtos apylinkėse, didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelė juridiniams asmenims bus įrengta Dumpiuose, Klaipėdos r.) . Atliekos ir bus ir toliau priimamos iš gyventojų (Klaipėdos m., atliekos priimamos ir iš daugiabučių namų administratorių), išskyrus didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelę juridiniams asmenims (Dumpiuose, Klaipėdos r.), kurioje atliekos bus priimamos tik iš juridinių asmenų. Aikštelės darbuotojas patikrins ar atvežtos pridavimui atliekos yra leidžiamų priimti atliekų sąrašė. Jei atliekos nepriimamos, gyventojui pateikiama informacija kam ir kur tokias atliekas galima priduoti. Priimamo metalo laužo tikrinama radiacija. Priimtos pavojingosios atliekos bus sveriamos ir sudedamos į atliekų rūšiai skirtas talpas/konteinerius. Nepavojingąsias atliekas išrūšiuos pagal rūšį, svers ir sudės į atliekų rūšiai skirtas talpas/konteinerius. Išrinktas priemaišas, nebetinkamas tolimesniam naudojimui, sudės į atskirą konteinerį. Atliekos sveriamos svarstyklėmis.

Atliekų laikymas. Nepavojingosios atliekos. Priimtos atliekos išskirstomos į surinkimo talpas. Konteineriai sudėti atviroje atliekų aikštelėje. Sunkioms atliekoms priimti, pakrauti, pervežti naudojamas keltuvas ir pakrautuvas. Uždaromi konteineriai, po atliekų šalinimo į juos, turi būti uždaromi. Aliejaus atliekos laikomos uždaruose talpose.

Pavojingosios atliekos priimamos ir laikomos tik uždarame pavojingųjų atliekų laikymo konteineryje (pastato tipo, rakinamas). Pavojingųjų atliekų laikymas uždarame konteineryje-pastate: dienos šviesos

lempos–talpoje su sandariai uždaromu dangčiu; rūgštys, šarmai, tirpikliai, plovikliai–konteineryje, kuris sandariai uždaromas su specialiu podugniu išsiliejusioms medžiagoms surinkti; užteršta pakuotė – plieniniame konteineryje ir ar big bag maišuose; užterštos pašluostės, dažų, lakų likučiai – plastmasinėse statinėse su uždengiamais dangčiais ir arba big bag maišuose; atidirbta alyva, plovikliai –plastmasinėse/metalinėse statinėse su uždengiamais dangčiais; rūgštys, šarmai, tirpikliai, tepalų filtrai – plastmasinėse statinėse su uždengiamais dangčiais; nerūšiuotos baterijos ar akumulatoriai, kuriuose yra tos baterijos - cinkuoto plieno statinėje su specialia anga elementams pakrauti, rakinama; atliekos, kuriose yra gyvsidabrio –stiklainyje su guminiu dangteliu; tirpikliai, rūgštys, šarmai – plastmasinėse talpose su dangčiu ir sandarinimo žiedu atspariu rūgščių, šarmų ir organinių tirpiklių poveikiui.

Užteršta tara, kurioje gyventojai pristato buitines pavojingąsias atliekas, taip pat bus priimama atliekų laikymui.

Sukaupus atitinkamų priimtų atliekų ir išrinktų priemaišų kiekį, bus užsakomas autotransportas atliekų išvežimui atliekų tvarkytojams, įregistruotiems ATVR registre.

Daiktų priėmimas ir laikymas. Fiziniam asmeniui nurodžius, kad atvežtas daiktas yra veikiantis ir/ar tinkantis perduoti kt. asmenims, aikštelės-darbuotojas priėmimo metu atvežtus daiktus (didžiausias (didelio gabarito), tekstilės gaminius, drabužius, tinkamą naudoti elektros ir elektroninę įrangą, esant poreikiui nuvalo, pasveria bei nurodo kur jas padėti. Daiktų apskaita vykdoma vadovaujantis Atliekų susidarymo ir tvarkymo apskaitos ir ataskaitų teikimo taisyklėmis, t.y. jokie papildomi kiti dokumentai neišduodami.

Klaipėdos mieste naujai planuojamoje DGASA bus įrengtas paruošimo pakartotiniam naudojimui centras. Centre tinkamas atliekas vizualiai identifikuos centro darbuotojai. Jei tinkamos atliekos identifikuojamos kaip nereikalaujancios paruošimo pakartotinai naudoti, jos bus iš karto nukreipiamos į sandėliavimo ar ekspozicijos zonas.

Iš konteinerių atliekos bus iškraunamos, sudedamos ant europadėklų ir elektrokrautuvu ar mobiliais vežimėliais vežamos į centro ardymo – remonto zoną. Čia jos bus apžiūrimos, rūšiuojamos, atrenkamos ir į mobilius konteinerius ir/arba ant darbatalių sudedamos tinkamos ruošti pakartotinai naudoti atliekos. Ardymo – remontavimo zona bus su darbo vietomis, baldais, įrankiais, konteineriais, apšvietimu, vėdinimu, kondicionavimu ir kitomis priemonėmis, būtinomis atliekų ruošimui pakartotinai naudoti ar kitaip tvarkyti (ardyti, smulkinti ir kt.). Ardymo - remontavimo darbo vietose bus naudojami rankiniai darbo instrumentai.

Nešvarūs medžiaginiai žaislai, medžiaginės baldų detalės, drabužiai, kita tekstilė bus rūšiuojama ir plaunama, džiovinama, lyginama. Tuo tikslu turi būti numatyta automatinė skalbimo mašina, džiovinimo mašina, lyginimo lenta su el. lygintuvu, siuvimo mašina, darbatalis.

Kitos tinkamos atliekos bus tikrinamos, remontuojamos, atnaujinamos, valomos ir kitaip ruošiamos pakartotinai naudoti, t.y.

- įv. buitines prietaisai (skalbimo mašinos, lygintuvai, virduliai, ventiliatoriai, radijo, telefono aparatai, šviestuvai ir kt.) pirmiausiai bus tikrinami ar nėra mechaniškai pažeisti ir ar jie veikia. Jei bus nustatyta, kad prietaisas neveikia, bus ieškoma gedimo priežastis ir jei įmanoma (smulkus gedimas), prietaisas bus taisomas – keičiama sugedusi dalis, atliekami litavimo darbai ir pan. Neradus gedimo priežasties ar nustačius, kad prietaiso negalima sutaisyti, jis bus identifikuojamas kaip netinkamos ruošti pakartotinai naudoti atliekos ir punkte toliau bus tvarkomas kaip EEI atliekos;

- senų baldų bus pirmiausiai įvertinama būklė, t.y. žiūrima, kad jie būtų nesuplyšę, nebūtų labai nusidėvėję (pvz.: sofas apmušalai nėra sudilę, turintys blogą kvapą, pačio čiužinio dalys nėra išsidėvėjusios tiek, kad ant jo nebūtų galima sėdėti ir pan. Kieti baldai turi visas dalis, pvz.: sekcija, spintelė, komoda turi visas dureles, stalčius, lentynas). Jei bus pristatyti didelių gabaritų daiktai, kuriems reikia smulkaus remonto, remontavimo zonoje šie daiktai bus taisomi, t.y. gali būti prisukami atsilaisvinę varžtai, įsukami nauji pamesti varžtai, durelių vyriai, gali būti prikalamos/priklijuojamos silpnai besilaikančios ir atšokusios dalys (pvz.: spintelės nugarinė plokštė, baldų porankiai ir pan.);
- priimti spaudos leidiniai bus įvertinami ar jie nėra suplėšyti, turi viršelį ir vizualiai visus lapus. Esant poreikiui knygos remonto zonoje gali būti sukljuojamos;
- plastikiniai žaislai bei plastikiniai, mediniai, stikliniai indai ir pan. gali būti valomi;
- atvežti paveikslų rėmai, kuriuos reikia taisyti, bus sukljuojami ar sutirtinami vinimis.
- atliekami kiti kitų daiktų (įvairūs namų apyvokos, interjero reikmenys (indai, vazos, puodai), laisvalaikio ir vaikų prekės (sporto inventorius, dviračiai, dėlionės, žaislai, indai), ir panašiai) remonto darbai.

Klaipėdos mieste naujai planuojamoje aikštelėje taip pat bus įrengtos edukacinės patalpos, pritaikytos naudoti visuomenės, ypač vaikų, edukavimui ir švietimui, ekskursijų vedimui, regioninės sistemos pristatymui.

Prieš įrengiant naujas DGASA ar plečiant esamų ŽAKA pajėgumus, bus atliekamos atrankos dėl poveikio aplinkai vertinimo procedūros. Tik gavus Aplinkos apsaugos agentūros išvadą, kad poveikio aplinkai vertinimo atlikti nereikia, bus vykdomi tolimesni naujų DGASA įrengimo bei esamų ŽAKA pajėgumų išplėtimo darbai.

Taip pat planuojami įrenginiai, kurie nėra tiesiogiai susiję su atliekų surinkimu ar tvarkymu. Tai saulės elektrinė ant uždaryto Glaudėnų sąvartyno kaupo uždaryto Glaudėnų sąvartyno teritorijoje arba alternatyvus saulės elektrinių įrengimo projektas.

Įvertinus tai, kad Regioninis maisto atliekų apdorojimo įrenginys, Statybinių atliekų apdorojimo aikštelė, Didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelė juridiniams asmenims bus įrengta esamo regioninio sąvartyno teritorijoje, saulės elektrinė bus įrengta ant uždaryto Glaudėnų sąvartyno kaupo, tai galime teigti, kad šių įrenginių įrengimo vietos apylinkės nepasižymi jautriomis aplinkos poveikiui teritorijomis, arti nėra saugomų teritorijų, istorinių ar kultūros paveldo vertybių.

Vadovaujantis šia informacija galima teikti, kad **teritoriju, kurios gali būti reikšmingai paveiktos dėl šio plano įgyvendinimo nėra.**

5 SU PLANU SUSIJUSIOS APLINKOS APSAUGOS PROBLEMOS

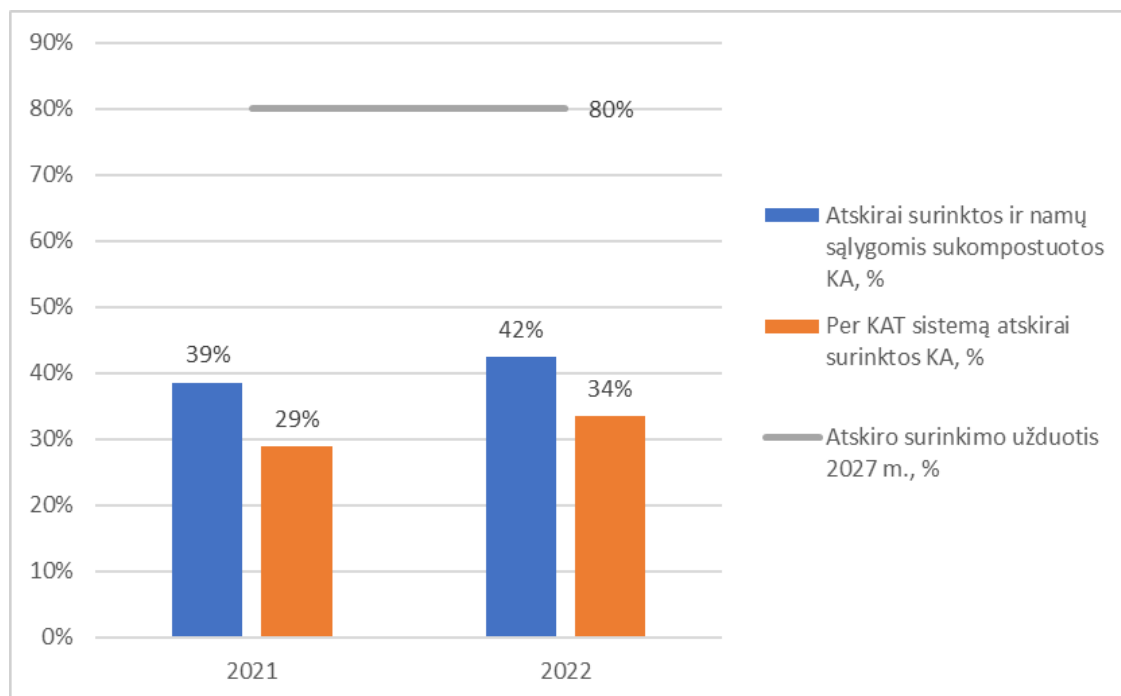
Klaipėdos miesto savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano tikslas – suderinti savivaldybių veiksmus organizuojant komunalinių atliekų tvarkymo sistemas ir steigiant kelioms savivaldybėms bendrus atliekų naudojimo ar šalinimo įrenginius.

Rengiant Klaipėdos miesto atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano projektą, buvo identifikuotos 5 pagrindinės aplinkos apsaugos problemos, kurias būtina spręsti iki 2027 m.:

- 1) užtikrinti, kad atliekų susidarymo vietoje sutvarkytas biologinių atliekų ir rūšiuojamuoju būdu surinktas komunalinių atliekų kiekis 2023 m. sudarytų ne mažiau kaip 60 proc., 2024 m. – 65 proc., 2025 m. – 70 proc., 2026 m. – 75 proc., 2027 m. – 80 proc. susidariusių komunalinių atliekų kiekio;
- 2) iki 2024 m. aprūpinti namų ūkius biologinių atliekų surinkimo priemonėmis urbanizuotose vietovėse, kuriose gyventojų – daugiau nei 2000, arba užtikrinti kompostavimą šių atliekų susidarymo vietose;
- 3) iki 2025 m. aprūpinti gyventojus surinkimo priemonėmis buityje susidarantiems tekstilės atliekams surinkti arba suteikti galimybę atliekų tvarkytojams aprūpinti gyventojus šiomis priemonėmis;
- 4) iki 2025 m. užtikrinti galimybę atiduoti atskirai surinktas buityje susidarantiems pavojingąsias atliekas (išskyrus baterijų ir akumuliatorių atliekas);
- 5) iki 2027 m. išplėsti DGASA tinklą – kaimo vietovėse įrengti po vieną DGASA ne didesniu kaip 15 km atstumu nuo gyvenamųjų teritorijų, o miestuose – vieną DGASA 10 km atstumu tarp tokių aikštelių arba aprūpinančią bent 40 000 gyventojų.

Kaip minėta 3.4 skyriuje, 2021 m. į Klaipėdos miesto savivaldybės komunalinių atliekų surinkimo sistemą pateko ir buvo sutvarkyta 61,293 tūkst. tonų komunalinių atliekų (surinktų iš vietinės rinkliavos mokėtojų), iš kurių 18,298 tūkst. tonų (apie 30 proc.) buvo perdirbta/panaudota pakartotinai, 42,307 tūkst. tonų (apie 69 proc.) buvo sunaudota energijos gamyboje (sudeginta) ir 0,688 tūkst. tonų (apie 1 proc.) pašalinta sąvartyne. 2022 m. į Klaipėdos miesto savivaldybės komunalinių atliekų surinkimo sistemą pateko ir buvo sutvarkyta 62,199 tūkst. tonų komunalinių atliekų (surinktų iš vietinės rinkliavos mokėtojų), iš kurių 21,213 tūkst. tonų (apie 34 proc.) buvo perdirbta/panaudota pakartotinai, 40,394 tūkst. tonų (apie 65 proc.) buvo sunaudota energijos gamyboje (sudeginta) ir 0,592 tūkst. tonų (apie 1 proc.) pašalinta sąvartyne, t.y. didžioji dalis šiuo metu surinktų komunalinių atliekų sunaudojamos energijos gamybai (sudeginamos). Siekiant įgyvendinti 2027 m. VAPTP nustatytą užduotį būtina imtis papildomų priemonių komunalinių atliekų rūšiavimui bei paruošimui pakartotinai naudoti ir perdirbti paskatinti.

Analizuojant 2021 m. duomenis apie rūšiuojamuoju būdu surinktų ir namų sąlygomis sukompostuotų komunalinių atliekų kiekį proc. nuo 2021 m. viso surinkto komunalinių atliekų kiekio, nustatyta, kad Klaipėdos miesto savivaldybėje, šis kiekis sudarė 39 proc. O per komunalinę atliekų tvarkymo sistemą atskirai surinktų komunalinių atliekų kiekį proc. nuo viso surinkto komunalinių atliekų kiekio, Klaipėdos miesto savivaldybėje sudarė apie 29 proc. 2022 m. rūšiuojamuoju būdu surinktų ir namų sąlygomis sukompostuotų komunalinių atliekų kiekis sudarė 42 proc. nuo viso 2022 m. surinkto komunalinių atliekų kiekio. O per komunalinę atliekų tvarkymo sistemą atskirai surinktų komunalinių atliekų kiekį proc. nuo viso surinkto komunalinių atliekų kiekio, Klaipėdos miesto savivaldybėje sudarė apie 34 proc. (žr. **Pav. 9**).

Pav. 9. Klaipėdos miesto savivaldybėje 2021 -2022 m. atskirai surinktų komunalinių atliekų kiekis.

Vadovaujantis VAPTP savivaldybėms nustatytais užduotimis, 2023 m. kiekviena Klaipėdos miesto savivaldybė turės atskirai surinkti 60 proc., o 2027 m. - 80 proc. susidariusių komunalinių atliekų kiekio. Taip pat nuo 2024 m. bus atskirai surenkamos maisto ir virtuvės atliekos, o nuo 2025 m. reikės atskirai surinkti ir tekstilės atliekas. Siekiant įgyvendinti šias užduotis, Klaipėdos miesto savivaldybė turės ženkliai išplėsti atskirą atliekų surinkimo sistemą, aktyviai vykdyti visuomenės informavimą ir švietimą apie atliekų rūšiavimą.

Kad Klaipėdos miesto savivaldybės teritorijoje iki 2027 m. atstumas nuo gyventojų iki DGASA atitiktų VAPTP savivaldybėms nustatytą užduotį, t.y. miestuose vietovėse vieną DGASA 10 km atstumu tarp tokių aikštelių arba aprūpinančią bent 40 000 gyventojų, turės būti plečiamas DGASA tinklas. Pateikiame informaciją apie preliminariai parinktą naujos DGASA įrengimo vietą (žr. **Pav. 10**).

Pav. 10. Naujos DGASA preliminarų įrengimo vieta.

Planuojama, kad Klaipėdos m. sav. 1 DGASA reikėtų įrengti Lakštučių g. ir Minijos g. sankirtos teritorijoje. Naujoji DGASA planuojama su atliekų, tinkamų paruošti pakartotinai naudoti, priėmimo vieta (stotele) ir pakartotinio naudojimo centru.

Tiek esamose, tiek naujai planuojamoje įrengti DGASA gyventojai ir toliau galės atiduoti buityje susidariusias tiek pavojingasias, tiek nepavojingasias atliekas. Taip pat papildomai bus organizuojamas buityje susidarančių pavojingųjų atliekų rūšiuojamasis surinkimas apvažiavimo būdu arba apvažiuojamasis surinkimas pagal išankstinę registraciją ir pan.

6 SU PLANU SUSIJĘ TARPTAUTINIŲ, EUROPOS SĄJUNGOS ARBA NACIONALINIŲ LYGMENIU NUSTATYTI APLINKOS APSAUGOS TIKSLAI

Klaipėdos miesto atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. planas susijęs su dviem ES direktyvų įgyvendinimu:

- 1999 m. balandžio 26 d. Tarybos direktyva 1999/31/EB dėl atliekų sąvartynų;
- 2008 m. lapkričio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/98/EB dėl atliekų.

1999 m. balandžio 26 d. sąvartynų direktyvos 1999/31/EB tikslas yra užtikrinti laipsnišką sąvartynuose šalinamų atliekų, visų pirma atliekų, tinkamų perdirbti ar kitaip naudoti, kiekio mažinimą ir, atliekoms ir sąvartynams taikant griežtus eksploataavimo ir techninius reikalavimus, numatyti priemonės, procedūras ir gaires, kuriomis siekiama išvengti neigiamo poveikio aplinkai, ypač paviršinio ir požeminio vandens, dirvožemio ir oro taršos, ir aplinkai pasauliniu mastu, įskaitant šiltnamio efektą, taip pat atliekų šalinimo sąvartynuose keliamo pavojaus žmonių sveikatai, kylantį šalinant atliekas sąvartynuose per visą sąvartyno veikimo laiką, arba kuo labiau jį sumažinti.

Šioje direktyvoje reikalaujama imtis visų priemonių, kad būtų užtikrinta, jog:

- a) ne vėliau kaip 2035 m. sąvartynuose šalinamų komunalinių atliekų kiekis būtų sumažintas ir sudarytų ne daugiau kaip 10 % ar mažiau visų susidarančių komunalinių atliekų (svorio).

Bendrieji atliekų tvarkymo reikalavimai, tokie kaip aplinkos ir žmonių sveikatos apsauga apdorojant atliekas ir pirmenybė atliekų perdirbimui, nustatyti direktyvoje 2008/98/EB dėl atliekų. Šios direktyvos 11 straipsnio „Pakartotinis naudojimas ir perdirbimas“ 2 dalyje nustatoma nauja užduotis valstybėms narėms: „Valstybės narės imasi priemonių, kuriomis siekiama šių tikslų:

- iki 2025 m. padidinti pakartotiniam naudojimui parengiamų ir perdirbamų komunalinių atliekų kiekį tiek, kad jos sudarytų bent 55 % atliekų (pagal svorį);
- iki 2030 m. padidinti pakartotiniam naudojimui parengiamų ir perdirbamų komunalinių atliekų kiekį tiek, kad jos sudarytų bent 60 % atliekų (pagal svorį).

Strateginio pasekmių aplinkai vertinimo metu siekiant atlikti *Klaipėdos miesto atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano* sąsają su kitais strateginiais dokumentais analize buvo vadovaujamosi Valstybinio atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų plano strateginio pasekmių aplinkai vertinimo ataskaitoje pateikta informacija.

Pažymime, kad pagal Planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos aprašo, reikalavimus, rengiant planus ir programas, jų organizatoriai, siekdami išvengti dvigubo vertinimo, gali rengiamai SPAV ataskaitai naudoti aktualią informaciją apie kitų planų ir programų pasekmes aplinkai. Atsižvelgiant į šią nuostatą, SPAV ataskaitoje naudojama Valstybinio atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų plano strateginio pasekmių aplinkai vertinimo ataskaitoje bei Klaipėdos regiono prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų plano strateginio pasekmių aplinkai vertinimo ataskaitoje pateikta informacija apie tai, kaip rengiant Klaipėdos miesto APTP atsižvelgta į tarptautinius, Europos Sąjungos arba nacionaliniu lygmeniu nustatytus aktualius tikslus ir aplinkos apsaugos problemas. Detalesnė informacija apie su *Klaipėdos miesto atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. planu* susijusius tarptautiniu, Europos Sąjungos arba nacionaliniu lygmeniu nustatytus aplinkos apsaugos tikslus ir uždavinius pateikta **3 priede**.

7 PLANO STRATEGINIS PASEKMIŲ APLINKAI VERTINIMAS PAGAL POVEIKIO OBJEKTUS IR PASEKMIŲ RŪŠĮ

Šiame skyriuje pateiktas *Klaipėdos miesto atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano* strateginis pasekmių aplinkai vertinimas pagal poveikio objektus ir pasekmių rūšį. Vertinimo pagal atliekų tvarkymo būdus ir pasekmių tipą rezultatai pateikti **Lentelė 15**, o pagal komunalinių atliekų rūšis, plane numatytas jų tvarkymo priemonės (poveikio objektus) ir pasekmių tipą – **Lentelė 16**.

7.1 APLINKOS ORAS IR KLIMATO VEIKSNIAI

Atliekų tvarkymo procesai gali didinti arba mažinti šiltnamio efektą ir klimato kaitą. Šiltnamio efektą didina:

- Metano emisijos, susidarancios šalinant biologiškai skaidžias atliekas sąvartynuose;
- Anglies dioksido emisijos, susidarancios deginant atliekas (ypač plastikų ir tekstilės atliekas);
- Azoto oksidų emisijos, susidarancios deginant atliekas;
- Anglies dioksido emisijos, susidarancios atliekų surinkimo, transportavimo ir apdorojimo operacijų metu;
- Halogenintų junginių, naudojamų EEI kaip šaldymo agentai ar izoliacinės medžiagos, emisijos su aukštu globalinio atšilimo potencialu.

Šiltnamio efektą mažina vengimas emisijų, kurios susidarytų kituose procesuose, pavyzdžiui:

- Energijos iš atliekų išgavimas sumažina iškastinio kuro naudojimą energijai gauti;
- Atliekų perdirbimas mažina emisijas, kurios susidarytų išgaunant pirmines žaliavas;
- Komposto panaudojimas mažina išmetimus, kurie susidarytų gaminant trąšas.

Klimato pokyčius įtakoja išimtinai CO₂ emisijos deginant iškastinį kurą. Tos CO₂ emisijos, kurios vyksta deginant biomasę, klimato pokyčių atžvilgiu apibrėžiamos kaip neutralios. Todėl atliekų tvarkymo sektoriuose biologinio atliekų irimo metu susidarancios CO₂ emisijos nėra priskiriamos prie klimato pokyčius įtakančių emisijų. Analogiškai, deginant atliekas šiai kategorijai priskiriama tik ta anglies dioksido dalis, kuri susidaro iš iškastinės anglies (pvz., šiai kategorijai priklauso CO₂, susidarantis deginant plastmases, bet ne tas CO₂, kuris susidaro deginant popierių)³. Tiek biodujų gamybos jėgainės, tiek kompostavimo uždarose erdvėse įrenginiai paprastai būna aprūpinti oro valymo įrenginiais, todėl poveikis aplinkos orui iš kontroliuojamų biologinio apdorojimo įrenginių nėra reikšmingas.

³ *Atliekų tvarkymo planavimas ir optimizavimas. Komunalinių atliekų susidarymo prognozavimo ir atliekų tvarkymo sistemų tvarumo vertinimo vadovas. Technologija, Kaunas, 2005.*

Lentelė 15. Siūlomos alternatyvos vertinimas pagal atliekų tvarkymo būdus ir pasekmių tipą.

Atliekų tvarkymo būdas	Aplinkos oras	Paviršinis ir požeminis vanduo	Dirvožemis	Klimato veiksniai	Neatsinaujinantys ir atsinaujinantys gamtos išteklių	Biologinė įvairovė	Kraštovaizdis	Kultūros paveldas	Materialiniai antropogeniniai išteklių	Visuomenės sveikata
Atliekų prevencija	N IR	N IR	N IR	N IR	N IR		N IR			N IR
Surinkimas, vežimas, perkrovimas	T TR LO									T NL LO
Perdirbimas	T NL LO	T NL LO		NG	NG					N IS
Kompostavimas	T NL LO		N LO	NG	N LO					NL LO
Atliekų deginimas	T NL LO	N/T NL LO	N NL LO	N/T G	NG					NL LO
Šalinimas	T NL LO	T I LO	T I LO	T I G	NG		T I LO			NL LO

Pasekmių tipai:

T Tiesioginės
 N Netiesioginės
 K Kaupiamosios
 S Sąveikaujantys

TR Trumpalaikės
 VT Vidutinės trukmės
 I Ilgalaikės
 NL Nuolatinės
 L Laikinos

LO Lokaliai
 R Regioninės/Nacionalinės
 G Globalios

Lentelė 16. Siūlomos alternatyvos vertinimas pagal Klaipėdos miesto atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plane numatytas tvarkyti komunalinių atliekų rūšis, jų tvarkymo būdus (poveikio objektus) ir pasekmių tipą.

Komunalinių atliekų rūšys	Klaipėdos miesto atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plane numatytos priemonės	Aplinkos oras	Paviršinis ir požeminis vanduo	Dirvožemis	Klimato veiksniai	Neatsinaujinantys ir atsinaujinantys gamtos ištekliai	Biologinė įvairovė	Kraštovaizdis	Kultūros paveldas	Materialiniai antropogeniniai ištekliai	Visuomenės sveikata
Biologinės atliekos.	<p>1.1.2. Vykdyti viešinimo kampanijas, skatinančias atliekų rūšiuojamąjį surinkimą (ypač maisto, tekstilės, statybinių, baldų, pakuočių, padangų, pavojingųjų atliekų), tinkamą tvarkymą bei kompostavimą namų sąlygomis, taip pat įtraukiant ir 2.2.1, 2.2.2 priemonėse numatytas temas</p> <p>1.1.3. Kartu su KRATC vykdyti rūšiuojamojo atliekų surinkimo kontrolę, taikyti atsakomybę už Savivaldybės atliekų tvarkymo taisyklių pažeidimus</p> <p>2.1.1. Vykdyti visuomenės švietimo ir informavimo kampaniją apie maisto atliekų prevenciją, tinkamą rūšiavimą ir tvarkymą. Skatinti gyventojus maisto atliekų rūšiavimui naudoti kompostuojamus atliekų maišelius</p> <p>2.1.2. Esant galimybei įgyvendinti taupaus maisto vartojimo iniciatyvas mokyklų, darželių, darbuotojų valgyklose, skatinant „švediško stalo“ principu grįstą maitinimą</p> <p>3.1.1. Inicijuoti maisto atliekų savanoriško kompostavimo namuose demonstracinį projektą Klaipėdos, Palangos miestuose bei Neringoje, dalintis šio projekto rezultatais su visomis Klaipėdos regiono savivaldybėmis</p> <p>3.1.2. Skatinti namudinį kompostavimą žaliosioms ir (ar) maisto atliekoms, pavyzdžiui kompostuojantiems atliekų turėtojams taikyti diferencijuotą apmokestinimą ar kt.</p>	T NL LO	N LO	N LO	N G	T LO					NL LO

Komunalinių atliekų rūšys	Klaipėdos miesto atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plane numatytos priemonės	Aplinkos oras	Paviršinis ir požeminis vanduo	Dirvožemis	Klimato veiksniai	Neatsinaujinantys ir atsinaujinantys gamtos ištekliai	Biologinė įvairovė	Kraštovaizdis	Kultūros paveldas	Materialiniai antropogeniniai ištekliai	Visuomenės sveikata
	<p>3.1.3. Parengti ir platinti atliekų turėtojams maisto atliekų kompostavimo namų ūkio sąlygomis instrukciją (lankstinukus, informaciją internete, žiniasklaidoje)</p> <p>3.1.4. Identifikuoti namudinio kompostavimo dėžių, skirtų kompostuoti maisto atliekas ir žaliąsias atliekas ikimokyklinio ugdymo ir bendrojo lavinimo įstaigose, poreikį</p> <p>3.1.5. Esant poreikiui, aprūpinti namudinio kompostavimo dėžėmis, skirtomis kompostuoti žaliosioms ir (ar) maisto atliekas, Klaipėdos miesto savivaldybės individualių namų gyventojus bei ikimokyklinio ugdymo ir bendrojo lavinimo įstaigas (<i>preliminarus poreikis iki pilotinio projekto įgyvendinimo: Klaipėdos m. sav. – 800 vnt. žaliųjų atliekų kompostinių</i>).</p> <p>3.1.6. Atnaujinti bei papildyti rinkliavos mokėtojų registrus pagal KRATC parengtą kompostuojančių namuose namų ūkių inventorizavimo instrukciją</p> <p>3.2.1. Įsigyti ir aprūpinti atliekų turėtojus maisto atliekų surinkimo priemonėmis (su APVA parama Klaipėdos miesto savivaldybė iki 2023 m. pabaigos įsigis 48 vnt. antžeminių apvalių 0,6 m³ talpos, 4 vnt. antžeminių stačiakampių 1 m³ talpos, 266 vnt. pusiau požeminių stačiakampių 1,5 m³ talpos konteinerių ir 100 vnt. 3 litrų talpas aliejui; papildomas preliminarus poreikis nuo 2024 m. - 30 vnt. konteinerių)</p> <p>3.2.2. Organizuoti maisto atliekų rūšiuojamojo surinkimo paslaugos teikimą gyventojams</p> <p>3.2.3. Plėtoti žaliųjų atliekų rūšiuojamojo surinkimo apimtį (<i>žaliųjų atliekų surinkimui individualių konteinerių poreikis: 500 vnt., bendro naudojimo</i>)</p>										

Komunalinių atliekų rūšys	Klaipėdos miesto atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plane numatytos priemonės	Aplinkos oras	Paviršinis ir požeminis vanduo	Dirvožemis	Klimato veiksniai	Neatsinaujinantys ir atsinaujinantys gamtos ištekliai	Biologinė įvairovė	Kraštovaizdis	Kultūros paveldas	Materialiniai antropogeniniai ištekliai	Visuomenės sveikata
	<p><i>konteinerių atnaujinimas sav. – 50 vnt.)</i></p> <p>3.2.4. Įgyvendinti maisto atliekų ir žaliųjų atliekų rūšiavimo monitoringo ir kontrolės sistemą</p> <p>4.2.1. Įgyvendinti maisto atliekų apdorojimo pajėgumų sukūrimo Klaipėdos RATC projektą Dumpių k., Klaipėdos r.</p> <p>4.2.5. Įgyvendinti Glaudėnų ŽAKA plėtros ir pajėgumų didinimo projektą, atnaujinti kompostavimo įrangą, gerinti komposto kokybę</p> <p>4.3.3. Eksploatuoti Glaudėnų žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelę</p> <p>4.3.5. Eksploatuoti maisto atliekų apdorojimo įrenginį Dumpių k., Klaipėdos r.</p> <p>4.4.3. Sukurti duomenų apie susidariusias ir sutvarkytas juridinių asmenų komunalines atliekas (pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų, biologinių atliekų ir kt.) duomenų bazę, kaupti ir analizuoti šiuos duomenis</p>										
Antrinės žaliavos (popieriaus ir kartono, plastikų, stiklo, tekstilės ir metalo), pakuočių atliekos ir	<p>1.1.2. Vykdyti viešinimo kampanijas, skatinančias atliekų rūšiuojamąjį surinkimą (ypač maisto, tekstilės, statybinių, baldų, pakuočių, padangų, pavojingųjų atliekų), tinkamą tvarkymą bei kompostavimą namų sąlygomis, taip pat įtraukiant ir 2.2.1, 2.2.2 priemonėse numatytas temas</p> <p>1.1.3. Kartu su KRATC vykdyti rūšiuojamojo atliekų surinkimo kontrolę, taikyti atsakomybę už Savivaldybės atliekų tvarkymo taisyklių pažeidimus</p> <p>2.2.1. Organizuoti viešinimo kampaniją, ypatingai atkreipiant dėmesį į ilgalaikio vartojimo gaminius, tekstilę ir vienkartinius gaminius, skatinančią rinktis daugkartinius gaminius ir pakartotinai naudoti daiktus, vengti vienkartinių</p>	T NL LO	T NL LO	T I LO	N G	N G				G	N I G

Komunalinių atliekų rūšys	Klaipėdos miesto atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plane numatytos priemonės	Aplinkos oras	Paviršinis ir požeminis vanduo	Dirvožemis	Klimato veiksniai	Neatsinaujinantis ir atsinaujinantis gamtos ištekliai	Biologinė įvairovė	Kraštovaizdis	Kultūros paveldas	Materialiniai antropogeniniai ištekliai	Visuomenės sveikata
kitos perdirbimui tinkamos atliekos	<p>plastikinių gaminių vartojimo (1.1.2 priemonės dalis)</p> <p>2.3.1. Plėsti daiktų ir atliekų, tinkamų paruošti pakartotinai naudoti, priėmimo vietų (stotelių) tinklą (minimalus IMK stotelių skaičius - 2 vnt., maksimalus – 4 vnt.) (įrengiant 1 mainų stotelę IMK naujoje DGASA ir kitose vietose; įvertinti galimybes įrengti modulinę mainų stotelę (-es) veikiančioje (-se) DGASA aikštelėje (-se) ir esant galimybėms ją (jas) įrengti DGASA teritorijoje (-se))</p> <p>2.3.2. Organizuoti atskirą pakartotiniam naudojimui tinkamų daiktų/atliekų (tekstilės, drabužių, baldų, elektros ir elektroninės įrangos, sporto ir laisvalaikio inventoriaus ir kt.) surinkimą per DGASA ir/ar priėmimo vietas (stoteles)</p> <p>2.4.3. Išplėsti antrinių žaliavų ir (ar) kitų atliekų rūšiuojamojo surinkimo priemonių (rūšiavimo konteinerių, rūšiuojamąsias šiukšliadėžes) tinklą viešose vietose (parkuose, skveruose, lankytinose vietose, pagrindinėse gatvėse, paplūdimiuose, viešųjų renginių metu), užtikrinti jų surinkimą ir sutvarkymą. (pakeičiant iki 30 proc. šiukšliadėžių į rūšiuojamąsias šiukšliadėžes, įrengiant naujas rūšiuojamąsias šiukšliadėžes)</p> <p>2.4.4. Siekiant mažinti plastiko pakuočių atliekas, plėtoti viešųjų geriamojo vandens stotelių tinklą Savivaldybės traukos centruose, viešose sporto aikštelėse, aikštynuose ir parkuose</p> <p>3.3.1. Peržiūrėti ir pagal poreikį atnaujinti Klaipėdos miesto savivaldybės konteinerių aikštelių išdėstymo schemą</p>										

Komunalinių atliekų rūšys	Klaipėdos miesto atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plane numatytos priemonės	Aplinkos oras	Paviršinis ir požeminis vanduo	Dirvožemis	Klimato veiksniai	Neatsinaujinantis ir atsinaujinantis gamtos ištekliai	Biologinė įvairovė	Kraštovaizdis	Kultūros paveldas	Materialiniai antropogeniniai ištekliai	Visuomenės sveikata
	<p>3.3.2. Užbaigti individualių namų ir juridinių asmenų aprūpinimą konteneriais pakuočių atliekoms ir kitoms antrinėms žaliavoms rūšiuoti bei jais aprūpinti naujus objektus, bendradarbiaujant su gamintojais ir importuotojais, organizuojančiais pakuočių atliekų tvarkymą (bendras poreikis su atnaujinimu Klaipėdos m. sav. - 1 200 vnt. individualių pakuočių atliekų konteinerių komplektų; 4000 vnt. individualių stiklo atliekų konteinerių; 70 vnt. kolektyvinių pakuočių atliekų konteinerių komplektų (20 naujų ir 50 atnaujinimui))</p> <p>3.3.3. Parinkti vietas ir suprojektuoti daugiabučių namų teritorijose bei viešose erdvėse papildomas konteinerines aikšteles ar vietas su konteneriais pakuočių atliekoms, antrinėms žaliavoms ir kitiems rūšiuojamojo surinkimo srautams rūšiuoti</p> <p>3.3.4. Plėtoti daugiabučių namų bei viešųjų erdvių rūšiuojamojo surinkimo infrastruktūrą, įrengiant papildomas aikšteles ar vietas su konteneriais pakuočių atliekoms ir kitoms antrinėms žaliavoms rūšiuoti, bendradarbiaujant su gamintojais ir importuotojais, organizuojančiais pakuočių atliekų tvarkymą (Klaipėdos m. sav. 20 vnt. aikštelių, 20 vnt. rūšiavimo konteinerių komplektų)</p> <p>3.3.5. Parinkti pakuočių atliekų, susidarančių komunalinių atliekų sraute, rūšiuojamojo surinkimo ir vežimo savivaldybės teritorijoje surinkimo paslaugą teikiančius atliekų tvarkytojus bei infrastruktūros įrengimo, atnaujinimo, plėtos, priežiūros paslaugas teikiančius paslaugų teikėjus ir sudaryti su jais sutartis (ar pavedimus)</p> <p>3.3.6. Organizuoti pakuočių atliekų, susidarančių komunalinių atliekų sraute,</p>										

Komunalinių atliekų rūšys	Klaipėdos miesto atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plane numatytos priemonės	Aplinkos oras	Paviršinis ir požeminis vanduo	Dirvožemis	Klimato veiksniai	Neatsinaujinantys ir atsinaujinantys gamtos ištekliai	Biologinė įvairovė	Kraštovaizdis	Kultūros paveldas	Materialiniai antropogeniniai ištekliai	Visuomenės sveikata
	<p>rūšiuojamojo surinkimo ir vežimo savivaldybės teritorijoje surinkimo paslaugos bei infrastruktūros įrengimo, atnaujinimo, plėtros, priežiūros paslaugos teikimo administravimą</p> <p>3.3.7. Parengti ir KRATC bei savivaldybės internetiniuose puslapiuose skelbti rūšiuojamųjų atliekų tvarkymo atmintines</p> <p>3.3.8. Plėtoti daugiabučių namų bei viešųjų erdvių rūšiuojamojo surinkimo infrastruktūrą, įrengiant papildomas aikštes su konteneriais pakuočių atliekomis ir kitoms antrinėms žaliavoms rūšiuoti (40 vnt.)</p> <p>3.4.1. Plėsti buitėje susidarančios tekstilės atliekų rūšiuojamojo surinkimo infrastruktūrą (plėtoti kontenerių tinklą ir per DGASA)</p> <p>4.2.9. Užbaigti įgyvendinti investicinį projektą „Komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtra Klaipėdos miesto, Skuodo ir Kretingos rajonų bei Neringos savivaldybėse“</p> <p>4.4.3. Sukurti duomenų apie susidariusias ir sutvarkytas juridinių asmenų komunalines atliekas (pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų, biologinių atliekų ir kt.) duomenų bazę, kaupti ir analizuoti šiuos duomenis</p>										
EEI atliekos	<p>2.3.1. Plėsti daiktų ir atliekų, tinkamų paruošti pakartotinai naudoti, priėmimo vietų (stotelių) tinklą (minimalus IMK stotelių skaičius - 2 vnt., maksimalus – 4 vnt.) (įrengiant 1 mainų stotelę IMK naujoje DGASA ir kitose vietose; įvertinti galimybes įrengti modulinę mainų stotelę (-es) veikiančioje (-se) DGASA aikštelėje (-se) ir esant galimybėms ją (jas) įrengti DGASA teritorijoje (-se))</p>	T NL LO	T NL LO		N G	N G					N I S

Komunalinių atliekų rūšys	Klaipėdos miesto atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plane numatytos priemonės	Aplinkos oras	Paviršinis ir požeminis vanduo	Dirvožemis	Klimato veiksniai	Neatsinaujinantys ir atsinaujinantys gamtos ištekliai	Biologinė įvairovė	Kraštovaizdis	Kultūros paveldas	Materialiniai antropogeniniai ištekliai	Visuomenės sveikata
	<p>2.3.2. Organizuoti atskirą pakartotiniam naudojimui tinkamų daiktų/atliekų (tekstilės, drabužių, baldų, elektros ir elektroninės įrangos, sporto ir laisvalaikio inventoriaus ir kt.) surinkimą per DGASA ir/ar priėmimo vietas (stoteles)</p> <p>2.3.3. Įrengti pakartotinio naudojimo centrą, kuriame būtų rūšiuojamos, tikrinamos, tvarkomos (remontuojamos, plaunamos, ir kt. atnaujinamos) pakartotiniam naudojimui paruošti tinkamos atliekos ir daiktai</p> <p>3.4.2. Vykdyti elektros ir elektroninės įrangos atliekų priėmimą DGASA, bendradarbiaujant su gamintojais ir importuotojais, organizuojančiais elektros ir elektroninės įrangos atliekų tvarkymą</p> <p>4.2.2. Įrengti naują DGASA Klaipėdos m. Lakštučių g. ir Minijos g. sankirtos teritorijoje ar kitoje savivaldybės parinktoje vietoje</p> <p>4.2.3. Įrengti DGASA, skirtą atliekų priėmimui iš juridinių asmenų Dumpių k., Klaipėdos r.</p> <p>4.2.4. Praplėsti didelių gabaritų atliekų apdorojimo aikštelę Uosių g., Dumpių k., Klaipėdos r., numatant joje ir statybinių atliekų rūšiavimo ir apdorojimo veiklą</p> <p>4.3.2. Eksploatuoti esamas ir naujai įrengtą DGASA Klaipėdos mieste bei naujai įrengtą juridinių asmenų DGASA Dumpių k., Klaipėdos r.</p>										
Didžiosios	1.1.2. Vykdyti viešinimo kampanijas, skatinančias atliekų rūšiuojamąjį surinkimą (ypač maisto, tekstilės, statybinių, baldų, pakuočių, padangų, pavojingųjų atliekų), tinkamą tvarkymą bei kompostavimą namų sąlygomis,	T NL LO	T NL LO		N G	N G				G	N I S

Komunalinių atliekų rūšys	Klaipėdos miesto atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plane numatytos priemonės	Aplinkos oras	Paviršinis ir požeminis vanduo	Dirvožemis	Klimato veiksniai	Neatsinaujinantys ir atsinaujinantys gamtos ištekliai	Biologinė įvairovė	Kraštovaizdis	Kultūros paveldas	Materialiniai antropogeniniai ištekliai	Visuomenės sveikata
atliekos	<p>taip pat įtraukiant ir 2.2.1, 2.2.2 priemonėse numatytas temas</p> <p>2.3.1. Plėsti daiktų ir atliekų, tinkamų paruošti pakartotinai naudoti, priėmimo vietų (stotelių) tinklą (minimalus IMK stotelių skaičius - 2 vnt., maksimalus – 4 vnt.) (įrengiant 1 mainų stotelę IMK naujoje DGASA ir kitose vietose; įvertinti galimybes įrengti modulinę mainų stotelę (-es) veikiančioje (-se) DGASA aikštelėje (-se) ir esant galimybėms ją (jas) įrengti DGASA teritorijoje (-se))</p> <p>2.3.2. Organizuoti atskirą pakartotiniam naudojimui tinkamų daiktų/atliekų (tekstilės, drabužių, baldų, elektros ir elektroninės įrangos, sporto ir laisvalaikio inventoriaus ir kt.) surinkimą per DGASA ir/ar priėmimo vietas (stoteles)</p> <p>2.3.3. Įrengti pakartotinio naudojimo centrą, kuriame būtų rūšiuojamos, tikrinamos, tvarkomos (remontuojamos, plaunamos, ir kt. atnaujinamos) pakartotiniam naudojimui paruošti tinkamos atliekos ir daiktai</p> <p>2.4.5. Organizuoti padangų atliekų, kurių turėtojų nustatyti neįmanoma arba kuris neegzistuoja, sutvarkymą</p> <p>2.4.6. Įrengti mobilias vaizdo stebėjimo kameras šiukšlinimo vietose (prie komunalinių atliekų konteinerių aikštelių ir kitose viešose vietose), 10 vnt.</p> <p>3.4.3. Vykdyti atskirą naudotų padangų ir kitų apmokestinamų gaminių priėmimą DGASA, bendradarbiaujant su gamintojais ir importuotojais, organizuojančiais apmokestinamų gaminių atliekų tvarkymą</p> <p>3.4.4. Vykdyti atskirą perdirbimui tinkamų atliekų (buityje susidarančių statybos ir griovimo atliekų, didelių gabaritų, žaliųjų atliekų ir kt. atliekų) surinkimą</p>										

Komunalinių atliekų rūšys	Klaipėdos miesto atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plane numatytos priemonės	Aplinkos oras	Paviršinis ir požeminis vanduo	Dirvožemis	Klimato veiksniai	Neatsinaujinantys ir atsinaujinantys gamtos ištekliai	Biologinė įvairovė	Kraštovaizdis	Kultūros paveldas	Materialiniai antropogeniniai ištekliai	Visuomenės sveikata
	DGASA 3.4.5. Organizuoti atskirą didelių gabaritų atliekų surinkimą apvažiavimo būdu 3.4.6. Teikti mokamą, iš anksto užsakomą išrūšiuotų didžiųjų, statybinių ir kt. atliekų nuvežimo į DGASA, didžiųjų atliekų apdorojimo aikštelę arba statybinių atliekų rūšiavimo aikštelę Dumpių k., Klaipėdos raj. paslaugą, iš anksto patvirtinus tokių papildomų paslaugų kainodarą 4.2.2. Įrengti naują DGASA Klaipėdos m. Lakštučių g. ir Minijos g. sankirtos teritorijoje ar kitoje savivaldybės parinktoje vietoje 4.2.3. Įrengti DGASA, skirtą atliekų priėmimui iš juridinių asmenų Dumpių k., Klaipėdos r. 4.2.4. Praplėsti didelių gabaritų atliekų apdorojimo aikštelę Uosių g., Dumpių k., Klaipėdos r., numatant joje ir statybinių atliekų rūšiavimo ir apdorojimo veiklą 4.3.2. Eksploatuoti esamas ir naujai įrengtą DGASA Klaipėdos mieste bei naujai įrengtą juridinių asmenų DGASA Dumpių k., Klaipėdos r. 4.3.6. Eksploatuoti didelių gabaritų atliekų apdorojimo ir statybinių atliekų rūšiavimo aikštelę Uosių g., Dumpių k., Klaipėdos r.										
Buities pavojingosios	1.1.2. Vykdyti viešinimo kampanijas, skatinančias atliekų rūšiuojamąjį surinkimą (ypač maisto, tekstilės, statybinių, baldų, pakuočių, padangų, pavojingųjų atliekų), tinkamą tvarkymą bei kompostavimą namų sąlygomis, taip pat įtraukiant ir 2.2.1, 2.2.2 priemonėse numatytas temas	T NL LO	T NL LO		N G	N G					N I S

Komunalinių atliekų rūšys	Klaipėdos miesto atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plane numatytos priemonės	Aplinkos oras	Paviršinis ir požeminis vanduo	Dirvožemis	Klimato veiksniai	Neatsinaujinantys ir atsinaujinantys gamtos ištekliai	Biologinė įvairovė	Kraštovaizdis	Kultūros paveldas	Materialiniai antropogeniniai ištekliai	Visuomenės sveikata
atliekos	<p>1.1.3. Kartu su KRATC vykdyti rūšiuojamojo atliekų surinkimo kontrolę, taikyti atsakomybę už Savivaldybės atliekų tvarkymo taisyklių pažeidimus</p> <p>2.2.2. Parengti ir KRATC bei savivaldybės internetiniuose puslapiuose sukurti rubrikas apie butyje susidarančių pavojingųjų atliekų vengimą, alternatyvių valymo priemonių naudojimą ir pan. bei tinkamą butyje susidarančių pavojingųjų atliekų rūšiavimą (1.1.2 priemonės dalis)</p> <p>2.4.6. Įrengti mobilias vaizdo stebėjimo kameras šiukšlinimo vietose (prie komunalinių atliekų konteinerių aikštelių ir kitose viešose vietose), 10 vnt.</p> <p>3.5.1. Organizuoti butyje susidarančių pavojingųjų atliekų rūšiuojamąjį surinkimą (apvažiuojamąjį surinkimą sustojimo taškuose ir (ar) apvažiuojamąjį surinkimą pagal registraciją ir (ar) pan.</p> <p>3.5.2. Plėsti butyje susidarančių pavojingųjų atliekų rūšiuojamojo surinkimo infrastruktūrą (plėtoti specialių konteinerių tinklą, plėtoti surinkimą per DGASA) (rūšiavimo konteinerių/dėžučių poreikis – 2000 vnt.)</p> <p>4.3.2. Eksploatuoti esamas ir naujai įrengtą DGASA Klaipėdos mieste bei naujai įrengtą juridinių asmenų DGASA Dumpių k., Klaipėdos r.</p> <p>4.3.6. Eksploatuoti didelių gabaritų atliekų apdorojimo ir statybinių atliekų rūšiavimo aikštelę Uosių g., Dumpių k., Klaipėdos r.</p>										
Mišrios komunalinės atliekos	<p>1.1.3. Kartu su KRATC vykdyti rūšiuojamojo atliekų surinkimo kontrolę, taikyti atsakomybę už Savivaldybės atliekų tvarkymo taisyklių pažeidimus</p> <p>2.4.6. Įrengti mobilias vaizdo stebėjimo kameras šiukšlinimo vietose (prie</p>	T NL	N/T NL	N NL	N/T G	N G					NL LO

Komunalinių atliekų rūšys	Klaipėdos miesto atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plane numatytos priemonės	Aplinkos oras	Paviršinis ir požeminis vanduo	Dirvožemis	Klimato veiksniai	Neatsinaujinantys ir atsinaujinantys gamtos ištekliai	Biologinė įvairovė	Kraštovaizdis	Kultūros paveldas	Materialiniai antropogeniniai ištekliai	Visuomenės sveikata
	komunalinių atliekų konteinerių aikštelių ir kitose viešose vietose), 10 vnt.	LO	LO	LO							
	4.2.6. Atlikti regioninio mechaninio apdorojimo (rūšiavimo) įrenginio Dumpių k., Klaipėdos r., kapitalinį remontą										
	4.2.7. Modernizuoti regioninį mechaninio apdorojimo (rūšiavimo) įrenginį Dumpių k., Klaipėdos r., pritaikant daugiau išrūšiuoti pakuočių ir antrinių žaliavų iš mišrių atliekų, įdiegus maisto atliekų rūšiuojamąjį surinkimą, bei vykdyti atskirai surinktų pakuočių atliekų ir antrinių žaliavų antrinį rūšiavimą										
	4.2.8. Dalinai rekultivuoti Klaipėdos regioninio nepavojingųjų atliekų sąvartyno 1 ir 2 sekcijas Dumpių k., Klaipėdos r.										
	4.2.9. Užbaigti įgyvendinti investicinį projektą „Komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtra Klaipėdos miesto, Skuodo ir Kretingos rajonų bei Neringos savivaldybėse“										
	4.3.1. Eksploatuoti Klaipėdos regioninį nepavojingųjų atliekų sąvartyną, kaupti lėšas jo uždarymui										
	4.3.4. Eksploatuoti regioninį mechaninio apdorojimo (rūšiavimo) įrenginį Dumpių k., Klaipėdos r.										
	4.4.1. Nustatyta tvarka vykdyti komunalinių atliekų sudėties tyrimus										
	4.4.2. Vykdyti surinktų ir perduotų tvarkyti komunalinių atliekų, įskaitant ir surinktas atliekas per papildančias atliekų surinkimo sistemas, apskaitą										

Pasekmių tipai:

T Tiesioginės

TR Trumpalaikės

LO Lokalios

N	Netiesioginės	VT	Vidutinės trukmės	R	Regioninės/Nacionalinės
K	Kaupiamosios	I	Ilgalaikės	G	Globalios
S	Sąveikaujantios	NL	Nuolatinės		
		L	Laikinos		

Igyvendinus Klaipėdos miesto savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano projekte numatytas priemones ir užduotis (t. y. diegiant pakartotinį atliekų naudojimą, intensyvinant maisto atliekų, pakuočių atliekų ir antrinių žaliavų bei kitų perdirbimui tinkamų komunalinių atliekų rūšiuojamąjį surinkimą ir perdirbimą, plečiant žaliųjų atliekų kompostavimą ir tik perdirbimui ar naudojimui netinkamas atliekas bus šalinamos sąvartyne, t.y. mažinant šalinamų atliekų kiekį sąvartynuose), komunalinių atliekų tvarkymo pokyčiai lyginant su esama būkle turės teigiamą poveikį aplinkos orui ir klimato kaitai (t. y., atliekų tvarkymo procesai sąlygos mažesni šiltnamio dujų susidarymą).

Išplėtus rūšiuojamojo surinkimo sistemą (atskiro surinkimo konteinerius ne tik antrinėms žaliavoms, bet ir maisto ir virtuvės, žaliosioms, tekstilės bei buityje susidarančioms pavojingosioms atliekoms arba jas surinkti per DGASA), įdiegus atskirai surinktų maisto ir virtuvės atliekų tvarkymą, modernizavus regioninį mechaninio apdorojimo (rūšiavimo) įrenginį Dumpių k., Klaipėdos r., pritaikant, kad jis galėtų išrūšiuoti daugiau pakuočių ir antrinių žaliavų iš mišrių atliekų bei vykdant atskirai surinktų pakuočių atliekų ir antrinių žaliavų antrinį rūšiavimą bus perdirbama daugiau antrinių žaliavų ir biologinių atliekų, kas įtakos šiltnamio efektą sukeliančių dujų sumažėjimą ir turės ženklų teigiamą poveikį klimato kaitai.

7.2 PAVIRŠINIS IR POŽEMINIS VANDUO

Igyvendinus Klaipėdos miesto savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano projekte numatytas priemones ir užduotis, komunalinių atliekų tvarkymo pokyčiai lyginant su esama būkle neturės reikšmingo neigiamo poveikio paviršiniams ir požeminiams vandenims, nes:

- Tik apdorotos, bet netinkamos perdirbimui ar naudojimui atliekos bus šalinamos ES reikalavimus atitinkančiame regioniniame sąvartyne, kuriame įrengtas hermetiškas sąvartyno dugnas, sąvartyne susidarančiam filtratui surinkti drenažinė surinkimo sistema. Surinktas filtratas, kartu su buitinėmis nuotekomis, mašinų ratų plovimo, paviršinėmis nuotekomis nuo galimai teršios teritorijos, yra kaupiamos į 300 m³ talpos kaupimo rezervuarą ir iš jo atiduodamos į AB „Klaipėdos vanduo“ centralizuotus nuotekų tinklus.
- MA įrenginyje gamybinių nuotekos susidaro tik atliekų laikymo metu. Šios nuotekos atiduodamos tvarkymui į AB „Klaipėdos vanduo“ centralizuotus nuotekų tinklus. Visa veikla vykdoma pastate, stoginėje bei ant kietos vandeniui nelaidžios dangos.
- Atskirai surinktų maisto ir virtuvės atliekų tvarkymo veikla bus vykdoma pastato viduje, atskirtos maisto atliekos bus saugomos uždaroje talpoje. Todėl PŪV nesąlygos galimai teršiamų teritorijų ploto padidėjimo objekto žemės sklype bei nedidins susidarančio paviršinių nuotekų kiekio ar jų užterštumo. Atliekų tvarkymo veiklos metu nuotekos nesusidarys. PŪV įrangos valymo ir plovimo metu susidarys apie 1 m³ nuotekų, kurios bus nuvedamos į esamą mišrių nuotekų surinkimo talpą bei tvarkomos kaip ir kitos buitinės, gamybinės nuotekos, t.y. atiduodamos į AB „Klaipėdos vanduo“ centralizuotus nuotekų tinklus
- Atliekų deginimo metu su emisijomis į aplinkos orą patekę teršalai gali nusėsti į paviršinius vandens telkinius, tačiau dėl griežtų išlakų ribinių verčių, galimas tik nežymus indėlis į rūgštėjimo procesą.
- Naujai planuojama įrengti DGASA bus pastatyta vadovaujantis Paviršinių nuotekų tvarkymo reglamento, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2007 m. balandžio 2 d. įsakymu Nr. D1-193, su visais pakeitimais, reikalavimų, t.y. aikštelė bus įrengta ant kietos vandeniui

nelaidžios dangos, nuo kurios paviršinės nuotekos bus surenkamos ir valomos paviršinių nuotekų valymo įrenginiuose.

- Planuojant išplėsti esamos ŽAKA pajėgumus, veiklos vykdymo vieta nesikeičia, bus naudojama esama infrastruktūra, todėl ši veikla jokios įtakos paviršiniam ir požeminiam vandeniui neturės.
- Kiti atliekų tvarkymo būdai reikšmingo poveikio vandenims neturi.

7.3 DIRVOŽEMIS

Atliekų tvarkymas didelės įtakos dirvožemio užteršimui neturi. Dirvožemio cheminė tarša galima ekstremalių situacijų atveju (degalų, filtrato, skystų atliekų išsiliejimo atveju), tačiau tvarkant atliekas pagal atliekų naudojimo ir šalinimo techninių reglamentų reikalavimus, laikantis aplinkos vadybos sistemų nuostatų, gero ūkininkavimo praktikos, teisės aktų nustatyta tvarka atliekant rizikos įvertinimus bei parengus avarijų likvidavimo planus, nelaimingų atsitikimų riziką galima sumažinti iki minimumo.

Dirvožemio kokybę gali įtakoti ir nusėdę ar su krituliais išplauti oro teršalai. Tačiau ekspertiniu vertinimu šis poveikis yra nereikšmingas. Teršalai į dirvožemį gali patekti su kompostu ar po anaerobinio pūdyimo likusiom liekanom, tačiau kompostui, naudojamam tręšimui, keliami atitinkami kokybės reikalavimai, kurių laikymasis užtikrina dirvožemio apsaugą nuo teršalų. Atliekų tvarkymo objektų statybos atveju, derlingas dirvožemio sluoksnis nukasamas ir panaudojamas rekultivavimui ar gerbuvio sutvarkymui. Dėl šių išvardintų priežasčių daroma prielaida, kad atliekų tvarkymo veikla reikšmingo neigiamo poveikio dirvožemiui neturės.

Kompostuojant žaliąsias atliekas (žolę, lapus, nugenėtas šakas) bei atskirai surinktas maisto ir virtuvės atliekas gaunamas aukštos kokybės kompostas – dirvos trąša, kuri naudojama dirvai tręšti, jos kokybei gerinti, taigi turi teigiamą poveikį dirvožemio kokybei.

7.4 NEATSINAUJINANTYS IR ATSINAUJINANTYS GAMTOS IŠTEKLIAI

Vadovaujantis teisės aktuose įtvirtinta atliekų tvarkymo hierarchija, atliekų prevencija yra pirmasis prioritetas. Kita ekologiniu požiūriu geriausia išeitis – pakartotinis gaminių, pavyzdžiui, pakuočių, drabužių, EEI atliekų ir pan., naudojimas tuo pačiu tikslu, kuriam jie buvo sukurti, arba kitu tikslu. Toliau seka atliekų perdirbimas, įskaitant kompostavimą, taip pat kitas apdirbimas, pvz., atliekų deginimas energijai gauti. Šie principai prisideda prie atsinaujinančių ir neatsinaujinančių gamtos išteklių taupymo.

Klaipėdos miesto savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano projekte nustatyti tikslai bei uždaviniai pirmiausia ir yra susiję su atliekų prevencija, pakartotiniu naudojimu ir perdirbimu.

Vienas iš šio plano tikslų yra bendradarbiaujant su atliekų turėtojais, ugdyti jų sąmoningumą ir atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetų supratimą (keisti požiūrį, sumažinti, naudoti pakartotinai ir perdirbti). Per visuomenės viešinimo kompanijas, skatinančias taupų apsipirkimą, maisto atliekų prevenciją, atliekų rūšiuojamąjį surinkimą ir tinkamą tvarkymą, bus skatinama mažiau naudoti gamtos išteklius.

Plėtojant paruošimo pakartotinai naudoti veiklą, bus mažinamas susidarančių atliekų kiekis, taupomi gamtos ištekliai ir mažinama aplinkos tarša.

Įdiegus atskirą tekstilės atliekų surinkimo sistemą, surinktos tekstilės atliekos bus rūšiuojamos, atskiriant tinkamus pakartotiniam naudojimui daiktus, o likusi tekstilė bus perdirbama arba panaudojama energijai gauti. Tokiu būdu bus taupomos žaliavos bei atsinaujinantys ir neatsinaujinantys ištekliai.

Pažymime, kad atliekų perdirbimo ar naudojimo metu išsaugomi išteklių pakeičia gamtinius išteklius, kurie turėtų būti išgaunami. Plečiant antrinių žaliavų (įskaitant ir pakuočių atliekas), tekstilės, EEI ir kitų atliekų atskiro surinkimo sistemas, padidės atliekų perdirbimas, lyginant su esama situacija. Įgyvendinus *Klaipėdos miesto savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano* projekte numatytas priemones, atliekų perdirbimas pasiektų apie 56,217 tūkst. tonų/ metus.

Pradėjus atskirai surinkti maisto ir virtuvės atliekas bei iš jų atskyrus priemaišas bus pagaminta biomasė, tinkama biodujų gamybai ir laukų tręšimui.

Atsižvelgiant į aukščiau pateiktą informaciją, galime teigti, kad atliekų perdirbimo ar naudojimo metu tausojami gamtiniai išteklių, kurie turėtų būti išgaunami, todėl įgyvendinus *Klaipėdos miesto savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano* projekte numatytas priemones numatomas teigiamas poveikis neatsinaujantiems ir atsinaujantiems gamtos ištekliams (mažinant iškastinio (neatsinaujančio) kuro vartojimą ir pirminių žaliavų naudojimą).

7.5 BIOLOGINĖ ĮVAIROVĖ IR SAUGOMOS TERITORIJOS

Klaipėdos miesto savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano projekte numatoma įrengti Regioninį maisto atliekų apdorojimo įrenginį, Statybinių atliekų apdorojimo aikštelę, Didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelę juridiniams asmenims. Šie įrenginiai bus statomi esamo Klaipėdos regioninio sąvartyno teritorijoje, adresu Ketvergių g. 2, Dumpių k., Klaipėdos r. Ant uždaryto Glaudėnų sąvartyno kaupo, adresu Kaukėnų g. 21A, Glaudėnų k., Klaipėdos r. planuojama įrengti saulės elektrinę ar įgyvendinti alternatyvų saulės elektrinių įrengimo projektą. Kadangi šie planuojami įrenginiai bus įrengiami esamo regioninio sąvartyno ar buvusio (uždaryto) sąvartyno teritorijoje, tai jos į saugomas teritorijas, gamtos paveldo objektų teritorijas, Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijas nepatenka ir su jomis nesiriboja. Saugomų teritorijų sąrašas ir atstumai nuo šių regioninių komunalinių atliekų tvarkymo įrenginių pateikti 3.5 skyriuje (žr. **Lentelė 9**).

Tam, kad iki 2027 m. pasiekti valstybinę užduotį dėl DGASA tinklo plėtros, taip pat Klaipėdos miesto centrinėje dalyje (Lakštučių g. ir Minijos g. sankirtos teritorijoje) planuojama papildomai įrengti vieną dar vieną DGASA. Šioje DGASA bus įrengtas paruošimo pakartotiniam naudojimui centras ir edukacinės patalpos, pritaikytos naudoti visuomenės, ypač vaikų, edukavimui ir švietimui, ekskursijų vedimui, regioninės sistemos pristatymui. Prieš įrengiant DGASA bus suformuotas naujas sklypas. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų valstybės kadastru kaupiama informacija, analizuojama vieta į saugomas teritorijas, gamtos paveldo objektų teritorijas, Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijas nepatenka ir su jomis nesiriboja (**Pav. 11**).

Pav. 11. Ištrauka iš Lietuvos Respublikos Saugomų teritorijų valstybės kadastro (Klaipėdos m. sav. planuojamos įrengti DGASA vieta).

Planuojamų atliekų tvarkymo įrenginių įrengimo vietos apylinkės nepasižymi jautriomis aplinkos poveikiui teritorijomis, nei viena iš žinomų planuojamų atliekų tvarkymo įrenginių teritorijų į saugomas teritorijas, gamtos paveldo objektų teritorijas, Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijas nepatenka bei arti nėra saugomų teritorijų, todėl komunalinių atliekų tvarkymo pokyčiai lyginant su esama būkle neturės reikšmingo neigiamo poveikio biologinei įvairovei ir saugomoms teritorijoms.

7.6 KRAŠTOVAIZDIS

Kraštovaizdžiui atliekų tvarkymo įrenginiai daro neigiamą poveikį dėl žemės plotų užėmimo, žemėnaudos pakeitimo, sukelia vizualinę taršą, suvaržo gretimų žemių naudojimą. Atliekų tvarkymo įrenginiams yra privalomos PAV procedūros, todėl išsamus poveikio kraštovaizdžiui įvertinimas atliekamas PAV procesų metu. Esamo Klaipėdos regiono nepavojingų atliekų sąvartyno užimamas plotas – 10,3 ha ir įgyvendinus siūlomą alternatyvą, šio ploto nereikės didinti, nes plečiant rūšiuojamąjį atliekų surinkimą (papildomai atskirai surenkant maisto ir virtuvės atliekas, tekstilės atliekas ir pan.), o likusiais mišias komunalines atliekas rūšiuojant mechaninio rūšiavimo įrenginiuose, kuri modernizavus bus dar daugiau išrūšiuojama pakuočių ir antrinių žaliavų iš mišrių atliekų, sumažės į sąvartyną patenkančių atliekų kiekis, todėl tikėtinos reikšmingos teigiamos pasekmės.

Papildomai planuojama įrengti DGASA neigiamo poveikio kraštovaizdžiui nesukels, nes jos preliminarus plotas būna apie 0,5 - 0,8 ha. Šioje aikštelėje įrengiama kieta danga, ant kurios sustatomi atliekų konteineriai bei keletą konteinerinio tipo pastatų. Planuojama DGASA nepablogins aplinkinio kraštovaizdžio bei nesukels neigiamo vizualinio poveikio, nes bus statomi neaukšti, t.y. iki 2,5 m. aukščio, pastatai, kurie mažai keis kraštovaizdžio pobūdį ir jo vizualinę kokybę.

7.7 KULTŪROS PAVELDAS

Klaipėdos miesto savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano projekte numatoma įrengti Regioninį maisto atliekų apdorojimo įrenginį, Statybinių atliekų apdorojimo aikštelę, Didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelę juridiniams asmenims, kuriuos planuojama įrengti esamo Klaipėdos regioninio nepavojingų atliekų sąvartyno teritorijoje, adresu Ketvergių g. 2, Dumpių k., Klaipėdos r. bei

ant uždaryto Glaudėnų sąvartyno kaupo adresu Kaukėnų g. 21A, Glaudėnų k., Klaipėdos r. planuojama įrengti saulės elektrinę kaupo ar įgyvendinti alternatyvų saulės elektrinių įrengimo projektą. Nei vienas iš šių planuojamų įrenginių į kultūros paveldo vertybių teritorijas nepatenka ir su jomis nesiriboja. Nekilnojamųjų kultūros paveldo objektų sąrašas ir atstumai nuo šių regioninių komunalinių atliekų tvarkymo įrenginių pateikti 3.6 skyriaus **Lentelė 10**.

Klaipėdos miesto teritorijoje planuojama naują DGASA įrengti Minijos ir Lakštučių gatvių sankryžoje. Šioje DGASA bus įrengtas paruošimo pakartotiniam naudojimui centras ir edukacinės patalpos, pritaikytos naudoti visuomenės, ypač vaikų, edukavimui ir švietimui, ekskursijų vedimui, regioninės sistemos pristatymui. Šioje teritorijoje sklypas dar nėra suformuotas. Vadovaujantis Kultūros vertybių registro informacija analizuojamoje teritorijoje kultūros paveldo objektų nėra. Arčiausiai planuojamos DGASA esantis kultūros paveldo objektas – pastatas (kodas 12557) yra kitoje Lakštučių g. pusėje, preliminariai apie 10 m atstumu nuo analizuojamos DGASA teritorijos ribų (žr. **Pav. 12**).

Pav. 12. Arčiausiai planuojamos Klaipėdos m. DGASA teritorijos esanti kultūros paveldo vertybė.

Vadovaujantis paveldo tvarkybos reglamento PTR 2.13.01:2022 „Archeologinio kultūros paveldo tvarkyba“ reikalavimais, archeologiniai tyrimai privalomi atliekant atranką dėl planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai (jei turimais duomenimis pagrindžiama archeologinio pobūdžio vertingųjų savybių buvimo tikimybė) ir vertinant planuojamos ūkinės veiklos poveikį aplinkai. Tai yra atskiri procesai, kurie atliekami vadovaujantis Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymu. Šie procesai bus atliekami sekančiu etapu, kai jau bus tiksliai žinomi planuojamos veiklos pajėgumai ir pan.

Strateginis pasekmių aplinkai vertinimas – tam tikrų planų ir programų įgyvendinimo galimų pasekmių aplinkai nustatymo, apibūdinimo ir vertinimo procesas, kurio metu rengiami strateginio pasekmių aplinkai vertinimo dokumentai, teikiamos konsultacijos, atsižvelgiama į vertinimo bei konsultacijų rezultatus prieš priimant ir (arba) tvirtinant planą ar programą, teikiama informacija, susijusi su sprendimu dėl plano ar programos priėmimo ir (arba) tvirtinimo.

Pagal PTR 2.13.01:2022 „Archeologinio kultūros paveldo tvarkyba“ 7.8. p., archeologiniai tyrimai privalomi, kai numatoma vykdyti didelės apimties žemės judinimo darbus (rengti karjerus, kasti tvenkinius, tiesti susisiekimo komunikacijas, inžinerinius tinklus bei statyti jiems funkcionuoti būtinus statinius ir kt.), keičiančius reljefą daugiau nei 1 ha plote. Pažymime, kad planuojamų DGASA plotai nesiekia 1 ha ir aikštelės įrengimo metu nėra vykdomi didelės apimties žemės judinimo darbai.

Vadovaujantis aukščiau pateikta informacija, galime teigti, kad SPAV procese paveldo tvarkybos reglamento PTR 2.13.01:2022 „Archeologinio kultūros paveldo tvarkyba“ reikalavimai netaikomi.

Įvertinus aukščiau pateiktą informaciją galime teigti, kad teritorija, kurioje planuojama įrengti naują DGASA, į kultūros paveldo vertybių teritorijas nepatenka ir su jomis nesiriboja. Kita dalis planuojamų atliekų tvarkymo įrenginių bus pastatyti esamų atliekų tvarkomo įrenginių teritorijose, kurie taip pat į kultūros paveldo vertybių teritorijas nepatenka ir su jomis nesiriboja, todėl šio atliekų tvarkymo plano sprendiniai neigiamo poveikio kultūros paveldo objektams nesukels.

7.8 MATERIALINIAI ANTROPOGENINIAI IŠTEKLIAI

Poveikis antropogeniniams ištekliams – žemės sklypų naudojimo suvaržymas dėl atliekų tvarkymo įrenginių sanitarinių apsaugos zonų (SAZ) nustatymo priklauso nuo konkrečios atliekų tvarkymo įrenginio vietos parinkimo.

Klaipėdos miesto savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano projekte dalis suplanuotų atliekų tvarkymo įrenginių (regioninis maisto atliekų apdorojimo įrenginys, statybinių atliekų apdorojimo aikštelė, didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelė juridiniams asmenims) bus įrengti esamo Klaipėdos regioninio nepavojingų atliekų sąvartyno teritorijoje, Ketvergių g. 2, Dumpių k., Klaipėdos raj. Pažymime, kad 2020-2021 m. kompleksiskai įvertinus visas sąvartyno sklype vykdomas ir planuojamas vykdyti veiklas (atliekų šalinimas sąvartyne, atliekų rūšiavimas mechaninio rūšiavimo įrenginiuose, dugno pelenų (šlako) laikymas ir perdirbimas; degių atliekų laikymas; statybinių ir didžiųjų atliekų tvarkymas; sąvartyno dujų surinkimas ir utilizavimas; sąvartyno kaupo III-iosios sekcijos įrengimas ir eksploatacija) buvo atliktos poveikio visuomenės sveikatos vertinimo procedūros ir šiems įrenginiams nustatyta bendra sanitarinė apsaugos zona (150 m nuo sklypo ribų). SAZ ribų planas pateiktas **4 priede**. Kadangi sąvartyno teritorijoje naujai planuojamiems statyti įrenginiams reglamentuojamas 100 m SAZ dydis patenka į sąvartynui nustatytą sanitarinės apsaugos zoną, tai planuojamos ūkinės veiklos bus vykdomos objekte, kuriam nustatytas 150 m sanitarinės apsaugos zonos dydis ir dėl šių planuojamų ūkinių veiklų teritorijoje nustatytas sanitarinės apsaugos zonos dydis nesikeis (nedidės).

Naujai planuojamai įrengti DGASA reglamentuojamas 100 m SAZ dydis. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Visuomenės sveikatos priežiūros įstatymo, patvirtinto 2002 m. gegužės 16 d. Nr. IX-886 24 straipsnio 3 punktu, planuojamos ūkinės veiklos poveikio visuomenės sveikatai vertinimo ar planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo procesų metu, įvertinus konkrečios ūkinės veiklos galimą poveikį visuomenės sveikatai, Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatyme nurodytas sanitarinės apsaugos zonų dydis gali būti sumažintas. Remiantis šia teisine nuostata Klaipėdos mieste naujai planuojamai įrengti DGASA atlikus poveikio visuomenės sveikatai vertinimą gali būti sumažinamas SAZ dydis su šio įrenginio ar sklypo ribomis.

Planuojama išplėsti esamos Klaipėdos miesto ŽAKA, adresu Kaukėnų g. 21A, Glaudėnų k., Klaipėdos r., žaliųjų atliekų apdorojimo veiklos pajėgumus, bus papildomai atliktos ir poveikio visuomenės sveikatai vertinimo procedūros, siekiant įsitikinti ar dėl planuojamos veiklos nereikia koreguoti SAZ dydžio.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo reikalavimais, jeigu dėl naujai planuojamų atliekų tvarkymo įrenginių ar esamų ŽAKA pajėgumų išplėtimo reikės specialiąsias žemės naudojimo sąlygas (SAZ) nustatyti ant šalia esančių žemės sklypų, reikės gauti žemės sklypo savininko, valstybės ar savivaldybės žemės patikėtinio sutikimus bei jiems atlyginti nuostolius dėl specialiųjų žemės naudojimo sąlygų taikymo. Todėl galime teigti, kad jeigu dėl naujų atliekų tvarkymo įrenginių ar esamų ŽAKA pajėgumų išplėtimo ant gretimų sklypų ir atsiras specialiosios sąlygos dėl žemės naudojimo, jos galės atsirasti tik gavus šio sklypo savininko sutikimą bei jam

sumokėjus nustatyto dydžio kompensaciją. Todėl daroma išvada, kad dėl naujai planuojami įrenginių neigiamo poveikio materialiniams antropogeniniams ištekliams nebus arba šis poveikis bus nežymus.

7.9 VISUOMENĖS SVEIKATA

Išsamesnių duomenų apie atliekų tvarkymo poveikį visuomenės sveikatai Lietuvoje nėra. Jungtinėje Karalystėje buvo atlikti epidemiologiniai ir emisijų į aplinką tyrimai, siekiant nustatyti skirtingų komunalinių atliekų tvarkymo įrenginių poveikį visuomenės sveikatai⁴. Studijoje „*Atliekų tvarkymo poveikis aplinkai ir sveikatai*“ identifiкуotos atliekų tvarkymo sritys, galinčios sukelti tam tikrą neigiamą poveikį visuomenės sveikatai:

- Detalūs sąvartynų teritorijų tyrimai leido identifiкуoti galimą neigiamą poveikį sveikatai (t. y. didesnis apsigimimų skaičius ir mažesnis gimstamumas) netoli sąvartynų gyvenantiems žmonėms, bet pilnai neatsakė, ar šis ryšys tiesiogiai priklauso nuo sąvartynų taršos ar ir nuo kitų tyrimuose neįvertintų veiksnių. Studijoje konstatuojama, kad apsigimimų skaičius dėl sąvartynų kaimynystės daug mažesnis negu dėl kitų sveikatos veiksnių;
- Tyrimai, atlikti gyvenamuose rajonuose, esančiuose netoli pramoninio kompostavimo įrenginių, parodė tam tikrą sąryšį tarp emisijų iš pramoninių kompostavimo įrenginių ir bronchitų bei kitų negalavimų skaičiaus.

Studijoje taip pat identifiкуotos sritys, kuriose nebuvo nustatytas sąryšis tarp atliekų tvarkymo įrenginių veiklos ir visuomenės sveikatos:

- Nebuvo identifiкуotas modernių atliekų deginimo įrenginių neigiamas poveikis visuomenės sveikatai, tačiau toks poveikis nustatytas dėl anksčiau pastatytų deginimo įrenginių veiklos pramoniniuose rajonuose. Tyrimuose buvo vertintas galimas atliekų deginimo poveikis onkologiniams, kvėpavimo ligų susirgimams ir apsigimimų skaičiui, tačiau nebuvo nustatyta tiesioginio ryšio tarp modernių atliekų deginimo įrenginių ir šių ligų atsiradimo;
- Detalūs tyrimai nenustatė, kad egzistuoja didesnė tikimybė netoli sąvartynų gyvenantiems žmonėms susirgti onkologinėmis ligomis;
- Nebuvo nustatytas ryšys tarp kompostavimo įrenginių ir susirgimų vėžiu bei astma.

Studijos išvadose teigiama, kad nors nebuvo nustatytas atliekų tvarkymo įrenginių neigiamas poveikis tyrimuose nagrinėjamiems susirgimams, bet koks poveikis sveikatai dėl atliekų tvarkymo bus žymiai mažesnis, nei dėl kitų veiksnių.

Daugumoje epidemiologinių tyrimų iki šiol nebuvo pateikta neginčijamų ir aiškių įrodymų dėl padidėjusios specifinių susirgimų rizikos, susijusios su atliekų tvarkymo infrastruktūra. Taip yra dėl epidemiologinių studijų trūkumo ir dėl pasikeitusių bei nuolat tobulėjančių atliekų tvarkymo technologijų. Dauguma tyrimų buvo atlikti vertinant senus atliekų tvarkymo įrenginius, ypač kalbant apie atliekų deginimo įrenginius. Yra labai mažai studijų, kurių metu būtų tirtas tiesioginis poveikis žmonėms.

⁴ DEFRA. *Review of Environmental and Health Effects of Waste Management: Municipal Solid Waste and Similar Wastes*. 2004.

Daugelyje studijų nebuvo eliminuoti tokie faktoriai, kaip socialinis skurdas ir kiti, su tiriamuoju nesusiję, taršos šaltiniai⁵.

Pasaulio sveikatos organizacijos 2022 m. parengtoje Sveikatos įrodymų tinklų suvestinėje ataskaitoje „Kaip kultūriniai atliekų praktikos kontekstai veikia sveikatą ir gerovę?“⁶ (toliau – Ataskaita) nustatyta, kad didėjant kietųjų komunalinių atliekų kiekiui ir sudėtingėjant jų tvarkymui, atsiranda vis didesni iššūkiai visam PSO Europos regionui, turintys rimtų pasekmių žmonių sveikatai ir gerovei. Norint tai išspręsti, reikia ne tik techninių naujovių, bet ir geriau suprasti ir integruoti įvairius veiksnius, įskaitant kultūrinį kontekstą.

Šioje ataskaitoje buvo atkreiptas dėmesys į šiukšlinimą, kuris vertinamas kaip aplinkos ar psichologinis stresorius ir kaip sutrikimo rodiklis, mažinantis paplūdimių, gyvenamųjų rajonų ir miesto žaliųjų erdvių atkuriamąją vertę. Aplinkoje esančios šiukšlės gali atgrasyti žmones nuo sveikatą gerinančios veiklos lauke. Pavyzdžiui, pastebėjimas kaimynystėje esančių šiukšlių susijęs su mažesniu noru ar saugiu pasivaikščiavimu ir sportavimu lauke, ypač vyresnio amžiaus žmonėms ir moterims.

Kaip šiukšlinimo mažinimo priemonė nurodyta, kad kultūriškai pagrįstos kovos su šiukšlinimu programos, pabrėžiančios kolektyvinį tikslą ar tarnavimą kažkam didesnam už individualų save, gali būti labai veiksmingos.

Moksliniais tyrimais, kurie buvo orientuoti į sveikatą, o ne į ligas, nustatyta, kad teigiamas poveikis sveikatai yra susijęs ne tik su sumažėjusiu šiukšlių kiekiu, bet ir su dalyvavimu jas renkant. Įrodyta, kad aplinkos priežiūros veikla, pavyzdžiui, šiukšlių rinkimas, jūrų stebėsenos programos ir medžių sodinimo iniciatyvos, didina gerovę, skatindama fizinį aktyvumą, didindama prisirišimą prie vietos ir gerindama savivertę.

Taip pat šioje ataskaitoje vertinamas maisto švaistymas ir jo poveikis sveikatai. Pažymėtina, kad maisto atliekų poveikis sveikatai nėra pats aktualiausias tvarkant kietąsias komunalines atliekas. Maisto švaistymas yra susijęs su padidėjusia infekcijos rizika, kvapų ir parazitų, graužikų, galinčių pernešti ligas, trauka.

Maisto švaistymui didžiausią įtaką daro tai, kad maisto gamyba ir paruošimas paprastai perduodamas didelėms įmonėms, kartu pabrėžiant patogumą asmenims. Tačiau šie veiksniai netiesiogiai turi poveikį buitinių maisto atliekų kiekiui, nes prarandamos žinios apie maisto saugojimą ir konservavimą, trūksta įgūdžių ir pasitikėjimo vertinant maisto tinkamumą vartoti ir iš tikrųjų ar numanomai trūksta laiko maistui gaminti, kol jis sugenda. Kai kurie tyrimai rodo, kad žmonės, kurie augina savo maistą, geriau žinodami, kokių pastangų ir įgūdžių reikalauja maisto gamyba, linkę švaistyti mažiau. Tai suteikia galimybių sumažinti maisto švaistymą atgaivinant vietos maisto gamybos kultūrą, be kita ko, pasitelkiant bendruomenių programas, tokias kaip miesto sodai ir bendruomenių sodai.

LR Sveikatos apsaugos ministerija, siekdama užtikrinti sveikatai palankią mitybą ugdymo įstaigose ir sumažinti iššvaistomo maisto kiekį, pateikė švediško stalo principo diegimo ir maisto švaistymo mažinimo priemonių įgyvendinimo rekomendacijas⁷. Toks būdas organizuoti maitinimą vaikų kolektyvuose yra efektyvus ir dėl to, kad ugdoma maitinimosi kultūra, savarankiškumas bei geriau patenkinami asmeniniai vaikų skonio poreikiai. Vaikų maitinimas savitarnos principu gali būti visiškas, kuomet galima pasirinkti visus nurodytus patiekalus ir jų kiekius, arba dalinis, kuomet vaikai gali patys įsidėti garnyrą ar įsipilti sriubos.

Vadovaujantis Maisto švaistymo problematikos Lietuvoje apžvalga Kauno rajono savivaldybė švediško stalo sistemą mokyklose diegti pradėjo viena pirmųjų Lietuvoje. 2017 metais įgyvendintas pilotinis

⁵ L. Giusti. *A review of waste management practices and their impact on human health*. Waste management 29 (2009) 2227-2239.

⁶ <https://apps.who.int/iris/handle/10665/354695>

⁷ <https://sam.lrv.lt/lt/veiklos-sritys/visuomenes-sveikatos-prieziura/mityba-ir-fizinis-aktyvumas-2/vaiku/svedisko>

švediškų stalų projektas 6 skirtingo tipo mokyklose Kauno rajone. 2022 m. rugsėjo mėnesį buvo vykdoma apklausa švediško stalo principą taikančiose mokyklose Kauno rajone, kurioje buvo klausama apie maisto atliekų kiekį. Mokyklose, kuriose taikomas švediško stalo maitinimo principas maisto atliekų sumažėjo nuo 50 iki 80 proc. ir vidutiniškai nuo pagaminamo maisto atliekomis virsta tik 5-9 proc. maisto. O štai mokyklos, kuriose taikoma įprasta maitinimo tvarka, nurodė, kad vidutiniškai nuo pagaminamo maisto susidaro 12-20 proc. atliekų. Todėl galime teigti, kad švediško stalo sistemos diegimas mokyklose mažina maisto atliekų susidarymą bei maisto švaistymą.

Atsižvelgiant į tai, kad *Klaipėdos miesto savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano* projekte numatyti atliekų tvarkymo ir prevencijos tikslai ir uždaviniai, susiję su visuomenės sąmoningumo ugdymu, šiukšlinimo bei maisto švaistymo mažinimu ir plečiama atskirai surenkamų atliekų, kurios tinkamos perdirbimui, naudojimui ar pakartotiniam naudojimui, sistema, tokiu būdu mažinant regioniniame sąvartyne šalinamų atliekų kiekius, daroma išvada, kad šie atliekų tvarkymo sprendiniai darys teigiamą poveikį visuomenės sveikatai. Be to, atliekų tvarkymo sistemos tobulinimas visuomet siejamas su aukštesnių higienos reikalavimų užtikrinimu, mažesne aplinkos tarša ir mažesniu neigiamu poveikiu visuomenės sveikatai ir gerovei.

Naujai planuojami atliekų tvarkymo įrenginiai reikšmingo neigiamo poveikio aplinkai ir visuomenės sveikatai taip pat neturės. Įvertinus šiuo metu veikiančiose DGASA vykdomą veiklą – atliekų priėmimą, laikymą, esant poreikiui rankinį rūšiavimą, ardymą ir perdavimą šias atliekas tvarkančioms įmonėms, galime teigti, kad aikštelėje stacionarių triukšmo šaltinių nėra, į aplinkos orą iš stacionarių taršos šaltinių teršalai neišsiskiria. Mobilūs konteinerinio tipo pastatai dažniausiai būna šildomi elektra. Todėl PŪV metu išmetimų iš stacionarių oro taršos šaltinių nėra. Vykdoma veikla nėra susijusi su kvapų generavimu. Įvertinus vykdomos atliekų tvarkymo veiklos pobūdį, fizikinės ir cheminės taršos galimybę DGASA teritorijoje ir už jos ribų, galime teigti, kad šiuo metu eksploatuojamose DGASA atliekų tvarkymo veiklos keliama tarša už sklypo ribų neviršija gyvenamai aplinkai nustatyti normų. Todėl ir naujos DGASA įrengimas reikšmingo neigiamo poveikio aplinkai ir visuomenės sveikatai neturės.

Maisto atliekų apdorojimo infrastruktūros sukūrimas Klaipėdos regioninio sąvartyno žemės sklype, adresu Ketvergių g. 2, Dumpių k., Klaipėdos r. sav., t.y. regioninio maisto atliekų apdorojimo įrenginio įrengimui, buvo atliktos poveikio aplinkai procedūros. Aplinkos apsaugos agentūra, įvertinus šios veiklos poveikį aplinkai ir visuomenės sveikatai, priėmė sprendimą, kad veikla atitinka aplinkos apsaugos, visuomenės sveikatos, nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos, gaisrinės saugos ir civilinės saugos teisės aktų reikalavimus. Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos Klaipėdos departamentas 2022-06-23 raštu Nr. (3-11 14.3.3 Mr)2-33218 pritarė Ataskaitai ir planuojamai ūkinei veiklai.

Statybinių atliekų apdorojimo aikštelė, Didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelė juridiniams asmenims bus taip pat statomos esamo Klaipėdos regioninio sąvartyno teritorijoje, adresu Ketvergių g. 2, Dumpių k., Klaipėdos r. Artimiausios gyvenamosios teritorijos nuo PŪV yra 390 – 570 m atstumu nuo PŪV žemės sklypo ribos (Spengių k.). Artimiausia Ketvergių gyvenvietė yra už 1,6 km. Objekto teritorijoje ar jo gretimybėse nėra visuomeninės ir rekreacinės paskirties urbanizuotų teritorijų, visuomeninės paskirties pastatų ar statinių. Artimiausios rekreacinės teritorijos – Minijos upės pakrantė – yra didesniu nei 2 km atstumu. T.y. šios aikštelės bus įrengiamos atokiau nuo gyvenamųjų teritorijų, kad jų keliama tarša neturėtų įtakos visuomenės sveikatai. Pažymėtina, kad šių aikštelių įrengimui bus rengiami atrankos dėl poveikio aplinkai vertinimo dokumentai.

7.10 PASEKMIŲ APLINKOS OBJEKTAMS TARPUSAVIO SĄVEIKA

Pasekmių aplinkos objektams, tarpusavio sąveika gali turėti sinergetinį efektą dėl, pvz., maisto ekonomijos, bendrai naudojamos teritorijos ar pastatų atliekų tvarkymo įrenginiams. Regioninis maisto atliekų apdorojimo įrenginys, Statybinių atliekų apdorojimo aikštelė, Didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelė juridiniams asmenims bus statomi esamo Klaipėdos regioninio sąvartyno teritorijoje, adresu Ketvergių g. 2, Dumpių k., Klaipėdos r. Tokiu būdu nereikės ieškoti naujų teritorijų, bus naudojamos esama infrastruktūra (keliais, inžineriniais tinklais). Taip pat šie įrenginiai papildys vienas kitą, nes DGASA priimtos statybinės atliekos galės būti tvarkomos Statybinių atliekų apdorojimo aikštelėje. Statybinių atliekų tvarkymo aikštelėje susmulkintos statybinės atliekos galės būti naudojamos sąvartyno kelių tvarkymui. O tiek DGASA, tiek Statybinių atliekų apdorojimo aikštelėje atskiros šalinimui tinkamos atliekos bus šalinamos tame pačiame sklype esančiame sąvartyne. Šių įrenginių statyba vienoje vietoje taip pat prisidės ir prie atliekų transportavimo išlaidų mažinimo.

8 PRIEMONĖS PLANO ĮGYVENDINIMO REIKŠMINGOMS NEIGIAMOMS PASEKMĖMS APLINKAI IŠVENGTI, SUMAŽINTI AR KOMPENSUOTI

Priemonės komunalinių atliekų tvarkymo reikšmingoms neigiamoms pasekmėms aplinkai išvengti, sumažinti ar kompensuoti galima suskirstyti į dvi kategorijas:

1. Priemonės, susijusios su atliekų tvarkymo įrenginių planavimu, projektavimu, statyba, eksploatavimu;
2. Priemonės, susijusios su komunalinių atliekų tvarkymo sistemų organizavimu.

Komunalinių atliekų tvarkymo įrenginių planavimas, projektavimas, statyba, eksploatavimas reglamentuojamas teisės aktu, o galimas šių įrenginių poveikis aplinkai vertinamas keturiais etapais:

- ankstyvojo planavimo stadijoje teritorijų planavimo metu;
- poveikio aplinkai vertinimo ir techninio projektavimo metu;
- statybos metu;
- atliekų tvarkymo įrenginių eksploatavimo metu.

Teisės aktų nustatytų reikalavimų įgyvendinimą (įskaitant ir TIPK leidime ar atliekų naudojimo ir šalinimo techniniame reglamente nustatytų eksploatavimo sąlygų laikymąsi) kontroliuoja atitinkamos kontroliuojančios institucijos.

Klaipėdos miesto savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. planas – pagrindinis instrumentas Klaipėdos miesto savivaldybei išvengti, sumažinti ar kompensuoti neigiamas komunalinių atliekų tvarkymo pasekmes aplinkai organizacinėmis priemonėmis. Šiomis priemonėmis siekiama užtikrinti, kad komunalinių atliekų tvarkymo sistema būtų organizuojama tokiu būdu, kad atliekos būtų tvarkomos vadovaujantis atliekų tvarkymo hierarchija. Pagrindinis dėmesys šiuo planavimo laikotarpiu skiriamas atliekų prevencijai, pakartotiniam naudojimui, visuomenės švietimui, atskiram atliekų (antinių žaliavų, tekstilės atliekų, maisto ir virtuvės atliekų, statybinių atliekų, buityje susidarantių pavojingųjų atliekų), surinkimui bei perdurbimui ir komunalinių atliekų kiekiui, patenkančio į sąvartyną, mažinimui.

Klaipėdos miesto savivaldybė *Klaipėdos miesto savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano projekte* numatytas priemonės įgyvendins šiomis organizacinėmis/teisinėmis priemonėmis:

- rengdama savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo planą;
- rengdama savivaldybės atliekų tvarkymo taisykles atliekų turėtojams;
- nustatydamas reikalavimus atliekų tvarkytojams sutartyse dėl komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų teikimo.

9 PLANO ALTERNATYVŲ APRAŠYMAS IR JŲ VERTINIMAS

9.1 PLANE NUMATOMOS PRIEMONĖS IR NAUJA INFRASTRUKTŪRA

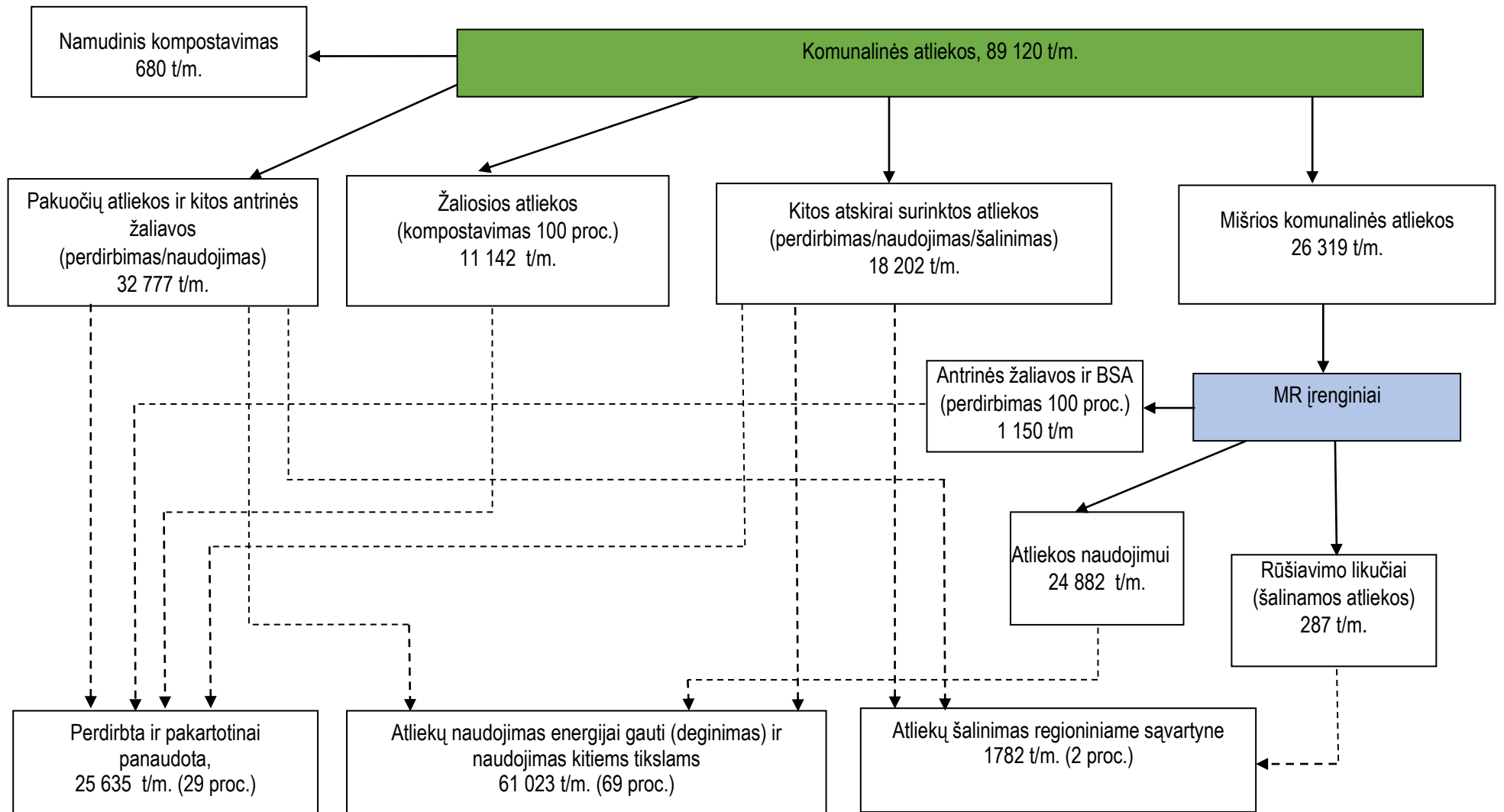
Klaipėdos miesto savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano įgyvendinimo priemonės pateiktos šio plano 4 ir 7.1 skyriuose. Priemonių plane numatytos priemonės komunalinių atliekų tvarkymo uždaviniams spręsti, atsakingi vykdytojai, atlikimo terminai, prognozuojamas investicijų poreikis ir finansavimo šaltiniai. Plane daugiausiai numatytos organizacinės, ekonominės, visuomenės švietimo ir informavimo priemonės, skatinančios komunalinių atliekų prevenciją bei paruošimą pakartotiniam naudojimui ir perdirbimui, ypač didelis dėmesys skiriamas rūšiuojamojo surinkimo plėtrai ir jo skatinimui.

2021–2027 metų vykdymo laikotarpiu Klaipėdos regione bus baigta kurti ir pradėta eksploatuoti jau suplanuota regioninė komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūra – regioninis maisto atliekų apdorojimo įrenginys, statybinių atliekų apdorojimo aikštelė, taip pat papildomai planuoja įrengti 1 naują DGASA, išplėsti esamos ŽAKA žaliųjų atliekų apdorojimo pajėgumus. Taip pat Klaipėdos miesto savivaldybės teritorijoje susidariusiems atliekoms tvarkyti bus ir toliau eksploatuojamos 3 DGASA, 1 ŽAKA, Klaipėdos regiono nepavojingų atliekų sąvartynas, Klaipėdos regiono mechaninio apdorojimo įrenginys, atliekų naudojimo energijai gauti įrenginiai (UAB „Gren Klaipėda“), Šlako apdorojimo aikštelė, vykdoma uždarytų sąvartynų priežiūra. Taip pat Klaipėdos mieste planuojama įgyvendinti pilotinį atskiro maisto (virtuvės) atliekų namudinio kompostavimo projektą ir remiantis šio pilotinio projekto rezultatais, bus įvertintas poreikis ir (ar) sukurti reikiami maisto atliekų namudinio kompostavimo pajėgumus. Komunalinių atliekų tvarkymo srutai, sukūrus reikiamą komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūrą Klaipėdos miesto savivaldybėje, pavaizduoti **Pav. 1**.

9.2 NAGRINĖTOS KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO ALTERNATYVOS

Rengiant Klaipėdos miesto savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano projektą, SPAV ataskaitoje buvo nagrinėjamos 2 komunalinių atliekų tvarkymo alternatyvos.

„Nulinė“ **alternatyva** – galioja Klaipėdos miesto savivaldybės tarybos 2013 m. gegužės 30 d. sprendimu Nr. T2-130 patvirtinto Klaipėdos miesto savivaldybės 2013–2020 m. atliekų tvarkymo plano sprendiniai ir komunalinių atliekų tvarkymo būdai išlieka panašūs kaip esamos situacijos, t. y. didžioji dalis komunalinių atliekų panaudojama energijos gamybai (apie 69 proc. susidariusių ir surinktų komunalinių atliekų), o sąvartyne šalinama apie 2 proc.

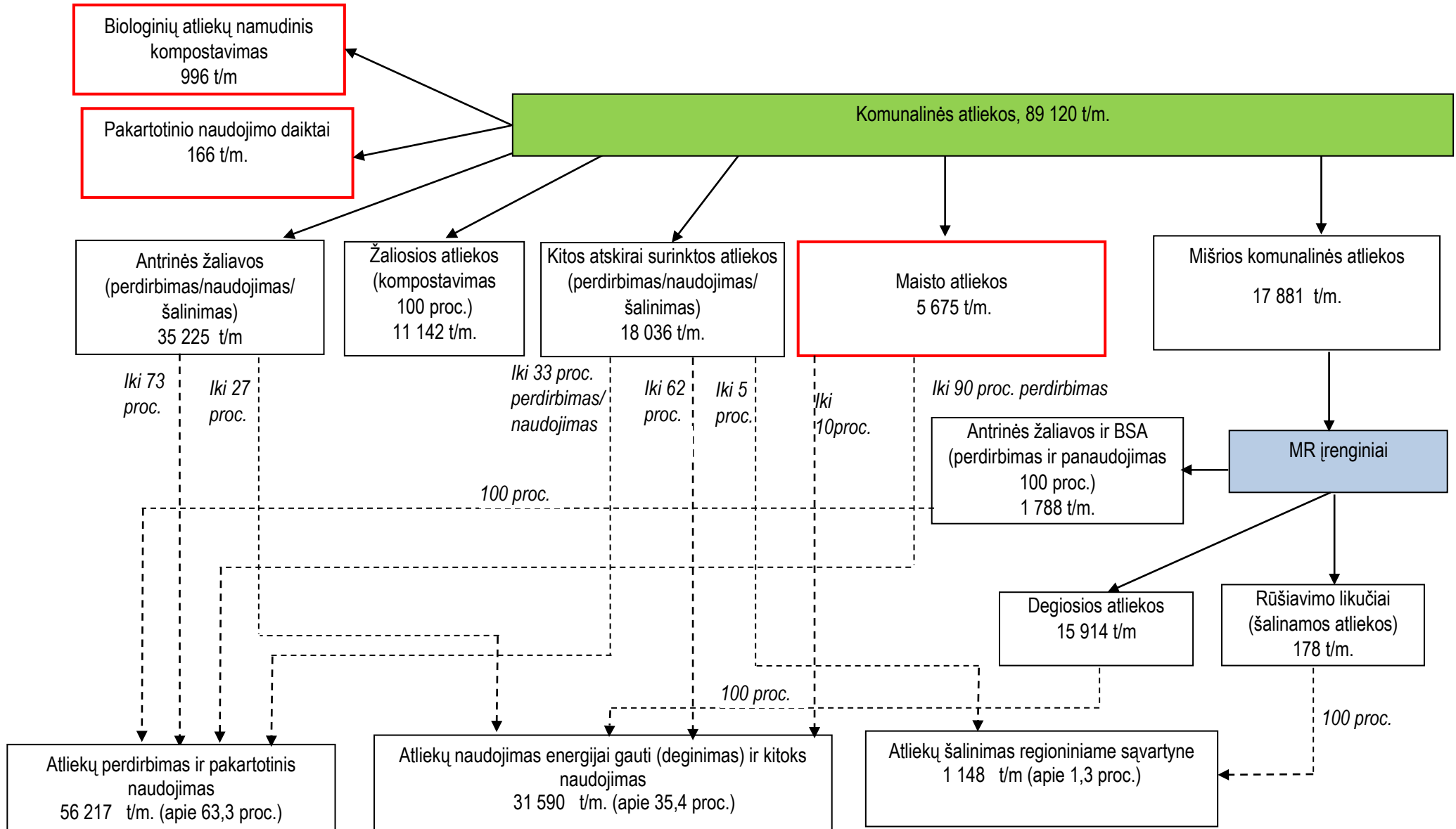

Pav. 13. Nagrinėtos „nulinės“ alternatyvos preliminarus atliekų srautai

Siūloma alternatyva – didelis dėmesys skiriamas atliekų prevencijai, maisto švaistymo ir šiukšlinimo mažinimui, pakartotiniam naudojimui, biologinių atliekų namudiniam kompostavimui, intensyvinamas maisto atliekų, pakuočių atliekų ir antrinių žaliavų bei kitų perdirbimui tinkamų komunalinių atliekų rūšiuojamasis surinkimas, vystoma rūšiuojamojo surinkimo sistema (konteineriais, plečiamas DGASA tinklas), apdorojamos atskirai surinktos maisto atliekos, atskiriant priemaišas ir paruošiant biomasę biodujų išgavimui, plečiamas žaliųjų atliekų kompostavimas, likusių atliekų mechaninis apdorojimas, išskiriant daugiau perdirbimui tinkamų antrinių žaliavų, didelio gabarito ir statybinių atliekų apdorojimas, tik perdirbimui netinkamų ir energetinę vertę turinčių atliekų deginimas, komunalinių atliekų šalinimas sumažinamas iki minimumo (1-2 proc.). Nuo 2024 m. planuojamas maisto atliekų atskiras surinkimas arba kompostavimas namų sąlygomis Klaipėdos mieste. Surinktų maisto atliekų apdorojimui projektuojamas regioninis maisto atliekų apdorojimo įrenginys (kurio pajėgumas ne mažesnis kaip 6 673 t/metus), depakeryje atskiriant priemaišas ir pakuotes nuo švarios biomasės, tinkamos biodujų gamybai ir laukų tręšimui. Šiuo regioniniu maisto atliekų apdorojimo įrenginiu planuoja naudotis ir Klaipėdos miesto savivaldybė. Planuojama DGASA tinklo plėtra – vienos naujos DGASA su paruošimo naudoti pakartotinai centru ir edukacine klase įrengimas Klaipėdos mieste. Taip pat planuojama Klaipėdos miesto žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelės (ŽAKA) veiklos plėtra, išplečiant žaliųjų atliekų apdorojimo pajėgumus. Atliekų turėtojams bus sudarytos patogesnės sąlygos geriau rūšiuoti tekstilės, statybines, buityje susidarantį pavojingą atlieką, bus įrengta regioninė aikštelė šių bei didelio gabarito atliekų priėmimui iš juridinių asmenų. Planuojama ir regioninė statybinių atliekų apdorojimo aikštelė. Po pirminio rūšiavimo likusios mišrios komunalinės atliekos nukreipiamos į esamą MA įrenginį, kurio metiniai pajėgumai - 75 tūkst. tonų, dirbant viena pamaina, 125 000 tonų, dirbant dviem pamainomis. Įdiegus atskirą maisto atliekų surinkimą, MA įrenginyje tikimasi atskirti daugiau perdirbimui tinkamų antrinių žaliavų, nes į MA įrenginius atvežamos mišrios komunalinės atliekos bus sausesnės.

Taip pat pažymime, kad siūlomoje alternatyvoje prioritetas teikiamas atliekų rūšiuojamajam surinkimui, nerūšiuotų atliekų kiekių mažinimui ir biologinių atliekų (žaliųjų atliekų bei nuo 2024 m. maisto / virtuvės atliekų) perdirbimui (kompostavimui ir anaerobiniam apdorojimui), o tik perdirbimui netinkančios degiosios atliekos bus vežamos deginimui į biokuro ir atliekų termofikacinę jėgainę Klaipėdoje (UAB „Gren Klaipėda“).

Nauji regioniniai atliekų tvarkymo įrenginiai planuojami šalia esamų atliekų tvarkymo įrenginių Dumpių k., Klaipėdos r.: maisto atliekų apdorojimo įrenginys planuojamas esamo Klaipėdos regioninio nepavojingųjų atliekų sąvartyno Dumpių k. Klaipėdos r. teritorijoje šalia MA įrenginio, o DGASA, skirta atliekų priėmimui iš juridinių asmenų, bei statybinių atliekų rūšiavimo aikštelė planuojamos įrengti prie didžiųjų atliekų apdorojimo aikštelės, esančios Uosių g. 7, Dumpių k., Klaipėdos r., Klaipėdos miesto ŽAKA, esančios adresu Kaukėnų g. 21A, Glaudėnų k., Klaipėdos r., veiklos išplėtimas, taip pat planuojamas esamoje aikštelės teritorijoje, todėl vietos alternatyvos nenagrinėjamos. Glaudėnų ŽAKA pajėgumus planuojama išplėsti iki 14 tūkst. t/metus. Nauja DGASA su paruošimo naudoti pakartotinai centru ir edukacine klase planuojama Klaipėdos miesto centrinėje - pietinėje dalyje (Minijos ir Lakštučių gatvių sankryžoje), sklypas kol kas dar nėra suformuotas. Teritorija, kurioje planuojama įrengti naują DGASA, į saugomas teritorijas, gamtos paveldo objektų teritorijas, Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijas bei kultūros paveldo vertybių teritorijas ir jų apsaugos zonas nepatenka ir su jomis nesiriboja. Kita dalis planuojamų atliekų tvarkymo įrenginių bus pastatyti esamų atliekų tvarkymo įrenginių teritorijose, kurie taip pat į saugomas teritorijas, gamtos paveldo objektų teritorijas, Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijas bei kultūros paveldo vertybių teritorijas ir jų apsaugos zonas nepatenka ir su jomis nesiriboja.

Pav. 14. Nagrinėtos alternatyvos preliminarūs atliekų srautai

9.3 KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO ALTERNATYVŲ ĮVERTINIMO METODIKA

Planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos aprašo 26 punkte nustatyta, kad „kai rengiami skirtingo planavimo lygmens planai ir programos, jų rengimo organizatoriai, siekdami išvengti dvejojimo vertinimo, **gali rengiamai ataskaitai tiesiogiai naudoti anksčiau atlikto aukštesnio planavimo lygmens planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo rezultatus**“. Toks pat reikalavimas nustatytas ir *Regioninių ir savivaldybių atliekų prevencijos ir tvarkymo planų sudėties ir turinio, rengimo ir skelbimo reikalavimuose*, t.y. kai planas ar jo dalis yra aukštesnio lygmens plano dalis, vengiant pakartotinio vertinimo, informacija, surinkta atliekant aukštesnio lygmens plano strateginį pasekmių aplinkai vertinimą, gali būti naudojama rengiant žemesnio lygmens plano ar jo dalies strateginį pasekmių aplinkai vertinimą.

Kadangi atnaujinamas *Klaipėdos miesto savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano* projektas rengiamas pagal *Valstybinio atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų plano* bei *Klaipėdos regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano* sprendinius, todėl rengiamo plano SPAV gali būti panaudota informacija, surinkta atliekant šių planų SPAV.

Rengiant *Valstybinį atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų planą* bei *Klaipėdos regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. planą*, t.y. aukštesnio planavimo lygio planus, buvo atliktas SPAV, todėl *Klaipėdos miesto atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano projekto* SPAV ataskaitoje naudojami šių vertinimų rezultatai. *Valstybinio atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų plano* bei *Klaipėdos regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano* SPAV vertinimas buvo atliekamas pagal su aplinkos apsauga susijusius darnaus vystymosi prioritetus ir aplinkos apsaugos tikslus bei su jais susijusias nustatytas reikšmingas pasekmes aplinkai, naudojant **pasekmių lenteles**. Šis metodas pagrįstas numatomų strateginių veiksmų ar sprendinių išskaidymu į sudedamąsias dalis ir kiekvienos dalies įvertinimu aplinkos apsaugos ir darnaus vystymosi aspektais. **17 lentelėje** pateiktas apibendrintas nagrinėtų *Klaipėdos miesto savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano* alternatyvų palyginimas pagal pasekmes aplinkai, vadovaujantis *Valstybinio atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų plano* bei *Klaipėdos regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano* SPAV ataskaitų pasekmių lentelėse pateiktais motyvais.

Lentelė 17. SPAV alternatyvų palyginimas pagal pasekmes aplinkai

Aplinkos komponentai	Svarstyto plano alternatyvos		Motyvai, pastabos
	„Nulinė“ alternatyva	I alternatyva	
Atliekų susidarymas	0	+	I alternatyvoje numatytas atliekų prevencijos priemonių įgyvendinimas sumažins susidarancių atliekų kiekį, pirminių žaliavų poreikį, prailgins gaminių gyvavimo ciklą ir skatins susidariusių atliekų perdirbimą. Gaminių ir produktų pakartotinio naudojimo skatinimas mažins susidarancių atliekų kiekį, todėl netiesiogiai mažins jų šalinimą sąvartnyuose ar deginimą. Plėtojant atskirą atliekų surinkimą bus didinami atliekų perdirbimo ir pakartotinio naudojimo pajėgumai. Tokiu būdu mažės į sąvartynus ir atliekų deginimo įrenginius patenkantys atliekų srautai, mažės žaliavų ir kitų išteklių sąnaudos tokiems produktams pagaminti. Vystant atskirai surinktų maisto ir virtuvės atliekų perdirbimą bus pagaminamas aukštos kokybės kompostas.
Aplinkos oras	-	0/+	Komunalinių atliekų sąvartyne pašalintose atliekose greitai susidaro anaerobinės sąlygos (nelieka deguonies) ir prasideda pašalintų organinių medžiagų irimas. Vykstant šiam procesui, susidaro sąvartyno dujos, kuriose paprastai esama apie 55% metano, 45% anglies dvideginio ir per šimtą kitų dujinių junginių (pvz. sieros vandenilis (H ₂ S), anglies disulfidas (CS ₂), merkaptanai, chloruoti angliavandeniai, odorantai, silikato komponentai ir kt.). Net ir įrengus sąvartyno dujų surinkimo ir panaudojimo įrenginius, neįmanoma išvengti sąvartynų neigiamo poveikio aplinkos orui. Pradėjus atskirai surinkti maisto ir virtuvės atliekas ir iš jų gaminant organinę pulpa, taip pat atskirai surenkant tekstilės atliekas, dar mažiau biologiškai skaidžių atliekų bus šalinama sąvartyne. Pakartotinio produktų naudojimo ir remonto skatinimo priemonės sumažins susidarancį atliekų kiekį. Tam tikri produktai, jų neremontuojant ar nenaudojant pakartotinai, gali būti anksčiau laiko šalinami kaip atliekos, įskaitant deginimą atliekų deginimo įrenginiuose ar net buityje (pvz., baldų, tekstilės atliekos). Sumažėjęs tokių atliekų kiekis prevenciniu būdu gali mažinti į aplinkos orą išmetamų teršalų kiekį atliekų deginimo ir namų ūkių sektoriuose. Mažinant maisto švaistymą bus mažinama oro tarša, kuri susidarytų didesnio kiekio maisto gamybos bei transportavimo metu. Atskirai surenkant didesnius kiekius išrūšiuotų atliekų ir juos perdirbat bus mažinamas pirminių žaliavų naudojimas, o tuo pačiu ir tarša, kuri susidaro dėl pirminės žaliavos išgavimo. Tačiau padidės autotransporto, surenkančio atliekas srautai, o tai turės įtakos iš autotransporto išmetamų teršalų kiekiui padidėjimui.
Triukšmas	-/0	-/0	Atliekų tvarkymo įrenginiuose galima lokali triukšmo tarša, kurią gali sukelti tiek stacionarus įrenginiai, tiek mobilios transporto priemonės. Tačiau kaip rodo praktika, triukšmo lygis už komunalinių atliekų tvarkymo įrenginių sklypų ribos paprastai neviršija leistinų triukšmo normų.
Paviršinis ir požeminis vanduo	0	0	Didžiausias atliekų tvarkymo poveikis vandenims susijęs su sąvartyno filtrato surinkimu ir tvarkymu. Tiek „nulinės“ alternatyvos atveju, tiek I alternatyvos atveju numatyta eksploatuoti modernų regioninį sąvartyną su hermetišku sąvartyno dugnu, drenažine filtrato surinkimo sistema bei filtrato valymu.
Dirvožemis	+	+	Iš atskirai surinktų maisto ir virtuvės atliekų bus pagaminta organinė pulpa, iš kurios bus pagaminamas kokybiškas

Aplinkos komponentai	Svarstyto plano alternatyvos		Motyvai, pastabos
	„Nulinė“ alternatyva	I alternatyva	
			kompostas. Taip pat ir toliau planuojama plėsti žaliųjų atliekų kompostavimo pajėgumus. Kompostuojant žaliąsias atliekas (žolę, lapus, nugenėtas šakas) gaunamas aukštos kokybės kompostas - dirvos trąša, kuri naudojama dirvai tręšti, jos kokybei gerinti. Mažinant šiukšlinimą taip pat bus prisidedama prie dirvožemio išsaugojimo, nes mažėjant šiukšlinimui, mažės pavojingų cheminių medžiagų patekimo į dirvožemį tikimybė.
Klimato veiksniai	+	0/+	Atliekų tvarkymo sektoriaus pagrindinis globalinį klimato atšilimą įtakojantis veiksnys yra sąvartynuose šalinant biologiškai skaidžias atliekas anaerobinėmis sąlygomis išsiskiriančios metano dujos. Jau šiuo metu yra ribojamas į sąvartyną šalinamų biologiškai skaidžių atliekų kiekis. Planuojamas atskiras maisto ir virtuvės atliekų surinkimas ir perdirbimas, atliekų prevencija, pakartotinis naudojimas bei didesnis atskirai surinktų atliekų perdirbimas mažins sąvartyne šalinamų atliekų kiekį ir prisidės prie mažesnio ŠESD kiekio išsiskyrimo sąvartyne. Tačiau tokios priemonės kaip antrinių žaliavų rūšiuojamojo surinkimo priemonių tinklo plėtra gali turėti tiek teigiamų (rūšiavimo skatinimas), tiek neigiamų (padidėjęs ŠESD kiekis iš surenkamojo transporto) mažo reikšmingumo pasekmių.
Neatsinaujinantys ir atsinaujinantys gamtos išteklių	+	+	Atliekų perdirbimo ar panaudojimo metu išsaugomi išteklių pakeičia gamtinius išteklius, kurie turėtų būti išgaunami. Abiejų alternatyvų atveju numatytas atliekų perdirbimas ir atliekų energetinio potencialo panaudojimas (energijos gamyba).
Biologinė įvairovė (įsk. pasekmes gyvūnijai ir augalijai)	0	0	Atliekų tvarkymas tiesioginio neigiamo poveikio natūralioms buveinėms ir biologinei įvairovei (įsk. pasekmes gyvūnijai ir augalijai) nekelia, nes saugomose, jautriose aplinkai teritorijose atliekų tvarkymo įrenginių statyba neleistina.
Kraštovaizdis	0	0/+	I alternatyvoje numatyto priemonės tokios kaip, atliekų prevencija, šiukšlinimo mažinimas turės tiesioginį teigiamą poveikį kraštovaizdžiui, nes bus siekiama mažinti pačių atliekų susidarymą. O šiukšlėmis užterštų vietovių sutvarkymas tiesiogiai gerins kraštovaizdžio būklę bei šias vietovės padarys patrauklias visuomenės lankymui. Plečiant atskirą atliekų surinkimą bus mažinamas sąvartyne šalinamų atliekų kiekis. Tokiu būdu bus galima ilgiau eksploatuoti esamą sąvartyną, neužimat naujų teritorijų, kurios neigiamai įtakotų kraštovaizdį. Dalis atliekų tvarkymo įrenginių (Regioninis maisto atliekų apdorojimo įrenginys, Statybinių atliekų apdorojimo aikštelė, 1 nauja DGASA juridiniams asmenims) bus įrengiama esamo sąvartyno teritorijoje, todėl jos jokios įtakos kraštovaizdžiui nedarys. Naujų DGASA įrengimas nežymiai įtakos kraštovaizdį, nes teritorija bus užstatoma žemais, konteinerinio tipo pastatais bei konteineriais. Tai nėra masyvus įrenginys, kuris išdarytų kraštovaizdį.
Kultūros paveldas	0	0	Atliekų tvarkymas tiesioginio neigiamo poveikio kultūros paveldui nesukelia, nes saugomose, jautriose kultūros paveldui teritorijose atliekų tvarkymo įrenginių statyba neleistina, o atskirais atvejais poveikis turi būti įvertintas ar poveikio mažinimo priemonės numatomos PAV dokumentuose, kurie derinami su kultūros paveldo apsaugos institucijomis.

Aplinkos komponentai	Svarstyty plano alternatyvos		Motyvai, pastabos
	„Nulinė“ alternatyva	I alternatyva	
Materialiniai antropogeniniai ištekliai	0	0	<p>Poveikis antropogeniniams ištekliams – žemės sklypų naudojimo suvaržymas dėl atliekų tvarkymo įrenginių sanitarinių apsaugos zonų (SAZ) nustatymo priklauso nuo konkrečios atliekų tvarkymo įrenginio vietos parinkimo. Regioninio sąvartynui jau yra suformuota ir įteisinta teritorijų planavimo dokumentais 150 m SAZ. Sąvartyne papildomai planuojamiems įrengti įrenginiams reglamentuojama 100 m SAZ, t.y. dėl šių naujų įrenginių papildomų apribojimų neatsiras.</p> <p>Naujai planuojamoms įrengti DGASA reglamentuojamas 100 m SAZ dydis bei planuojant plėsti esamų ŽAKA pajėgumus reikės papildomai įvertinti, ar nereikės tikslinti šių aikštelių SAZ dydžių. Todėl šioms įrenginiams bus atliekamos poveikio visuomenės sveikatai vertinimo procedūros, kurių metu SAZ dydis nustatomas pagal keliamą taršą arba sumažinamas su šio įrenginio ar sklypo ribomis. Jeigu bus nuspręsta registruoti SAZ, kuris patenka ant kitoms fiziniams asmenims priklausančių žemės sklypų, šie darbai bus atlikti tik gavus žemės sklypų savininkų sutikimus ir jiems sumokėjus kompensacijas. T.y. jokie suvaržymai ant kitoms asmenims priklausančių žemės sklypų nebus uždėti be jų sutikimo.</p>
Visuomenės sveikata	-	+	<p>Didžiausią neigiamą poveikį visuomenės sveikatai ir gerovei gali daryti atliekų šalinimas sąvartynuose. Abiejų alternatyvų atveju moderniam sąvartyne numatyta šalinti vis mažesnius atliekų kiekius, todėl poveikis visuomenės sveikatai turėtų būti teigiamas. Be to, atliekų tvarkymo sistemos tobulinimas visuomet siejamas su aukštesnių higienos reikalavimų užtikrinimu, mažesne aplinkos tarša ir mažesniu neigiamu poveikiu visuomenės sveikatai ir gerovei.</p>

+

tikėtinos reikšmingos teigiamos pasekmės.

-

tikėtinos reikšmingos neigiamos pasekmės.

0

nenumatoma nei teigiamų, nei neigiamų reikšmingų pasekmių.

10 SUNKUMAI, SU KURIAIS SUSIDURTA ATLIEKANT SPAV

Pagrindinis sunkumas, su kuriuo buvo susidurta atliekant vertinimą, susijęs su susistemintos informacijos apie atliekų tvarkymo sektoriaus poveikį atskiriems aplinkos komponentams ir visuomenės sveikatai nebuvimu. Lietuvoje nėra sukurtos informacinės bazės, kurioje būtų kaupiama informacija, pvz., apie atliekų tvarkymo įrenginių veiklos sąlygojamą taršą orui, vandenims, dirvožemiui ir daromą neigiamą poveikį visuomenės sveikatai.

11 PLANO ĮGYVENDINIMO PASEKMIŲ STEBĖSENOS (MONITORINGO) PRIEMONĖS

Pagrindiniai su atliekų tvarkymu susiję aplinkos apsaugos politikos tikslai:

- efektyvesnis gamtos išteklių naudojimas ir atliekų tvarkymas;
- pasaulio klimato kaitos ir jos padarinių švelninimas;
- pavojaus visuomenės sveikatai mažinimas;
- geresnė gamtos apsauga;
- geresnis visuomenės informavimas ir aktyvumo skatinimas.

Klaipėdos miesto savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 m. plano projektas numato priemones, kurios leistų siekti šių tikslų, mažinant neigiamą atliekų tvarkymo poveikį aplinkai. Plano įgyvendinimą vertins Klaipėdos miesto savivaldybės administracija ir KRATC periodiškai po kiekvienų kalendorinių metų pagal tokius kriterijus:

1. kaip vykdomos atitinkamų kalendorinių metų *Klaipėdos miesto savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 m. plano* įgyvendinimo priemonės, kurios pateiktos Plano **Lentelė 41**.
2. kaip vykdomos atitinkamų kalendorinių metų *Valstybinio atliekų tvarkymo 2021-2027 metų plano* komunalinių atliekų tvarkymo užduotys (užpildoma **Lentelė 18**):

Lentelė 18. Valstybinio atliekų tvarkymo 2021-2027 metų plano įgyvendinimo vertinimo kriterijų ir jų siekiamų reikšmių sąrašas

VAPTP punktas	Komunalinių atliekų tvarkymo užduotys	Reikšmė	2023	2024	2025	2026	2027
Valstybinės komunalinių atliekų tvarkymo užduotys							
260.1-260.2	Planuojamas paruošti naudoti pakartotinai ir perdirbti Klaipėdos miesto savivaldybės komunalinių atliekų kiekis, proc. (vertinant nuo susidarančių komunalinių atliekų)	Siektina reikšmė	40%	45%	50%	55%	63%
		Faktinė

VAPTP punktas	Komunalinių atliekų tvarkymo užduotys	Reikšmė	2023	2024	2025	2026	2027
		<i>reikšmė</i>					
260.3	<i>Planuojamas šalinti Klaipėdos miesto savivaldybės komunalinių atliekų kiekis, proc. (vertinant nuo susidarančių komunalinių atliekų)</i>	<i>Siektina reikšmė</i>	2%	1%	1%	1%	1%
		<i>Faktinė reikšmė</i>
Rūšiuojamojo surinkimo kiekybinės užduotys savivaldybėms/regionui							
261.1	<i>Planuojamas susidarymo vietoje sutvarkyti biologinių atliekų ir rūšiuojamuoju būdu surinkti Klaipėdos miesto savivaldybės komunalinių atliekų kiekis, proc. (vertinant nuo susidarančių komunalinių atliekų)</i>	<i>Siektina reikšmė</i>	60%	65%	70%	75%	80%
		<i>Faktinė reikšmė</i>
261.2	Namų ūkių aprūpinimas biologinių atliekų surinkimo priemonėmis bei kompostavimo susidarymo vietoje priemonėmis urbanizuotose vietovėse, kuriose gyventojų – daugiau nei 2000, tame tarpe:						
	Žaliųjų atliekų kompostavimo dėžės, vnt.	<i>Faktinė reikšmė</i>	
	Maisto atliekų kompostavimo dėžės, vnt.	<i>Faktinė reikšmė</i>	
	Žaliųjų atliekų surinkimo konteineriai, vnt.	<i>Faktinė reikšmė</i>	
	Maisto atliekų surinkimo konteineriai, vnt.	<i>Faktinė reikšmė</i>	
261.5	Gyventojų aprūpinimas surinkimo priemonėmis butyje susidarančioms tekstilės atliekomis surinkti, vnt.	<i>Faktinė reikšmė</i>		
261.7.5	Iki 2027 m. išplėsti DGASA tinklą – kaimo vietovėse įrengti po vieną DGASA ne didesniu kaip 15 km atstumu nuo gyvenamųjų teritorijų, o miestuose – vieną DGASA 10 km atstumu tarp tokių aikštelių arba aprūpinančią bent 40 000 gyventojų	<i>Siektina reikšmė</i>	3	3	3	3	4
		<i>Faktinė reikšmė</i>					...
263.3.	plėsti atliekų, tinkamų paruošti pakartotinai naudoti, priėmimo vietų (stotelių) tinklą;	<i>Siektina reikšmė</i>	1	1	3	3	4
		<i>Faktinė reikšmė</i>					...

Atskirų atliekų tvarkymo įrenginių poveikis aplinkai stebimas vykdant ūkio subjektų monitoringą pagal šių teisės aktų reikalavimus:

- Lietuvos Respublikos aplinkos monitoringo įstatymo;

- Ūkio subjektų aplinkos monitoringo vykdymo tvarkos, patvirtintos Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2003 m. gegužės 15 d. įsakymu Nr. 230 su visais pakeitimais;
- Ūkio subjektų aplinkos monitoringo nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2009 m. rugsėjo 16 d. įsakymu Nr. D1-546 su visais pakeitimais;
- Metodinių reikalavimų monitoringo programos požeminio vandens monitoringo dalies rengimui, patvirtintus Lietuvos geologijos tarnybos prie Aplinkos ministerijos direktoriaus 2011 m. rugpjūčio 24 d. įsakymu Nr. 1-156 su visais pakeitimais;
- Atliekų deginimo aplinkosauginių reikalavimų, patvirtintų Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2002 m. gruodžio 31 d. įsakymu Nr. 699 su visais pakeitimais;
- Atliekų sąvartynų įrengimo, eksploatavimo, uždarymo ir priežiūros po uždarymo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2000 m. spalio 18 d. įsakymu Nr. 444 su visais pakeitimais;
- Biologiškai skaidžių atliekų kompostavimo, anaerobinio apdoravimo aplinkosauginių reikalavimų, patvirtintų Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2007 m. sausio 25 d. įsakymu Nr. D1-57 su visais pakeitimais.

Ūkio subjektų aplinkos monitoringas turi būti vykdomas pagal AAA suderintą ūkio subjektų aplinkos monitoringo programą. Požeminio vandens monitoringas turi būti vykdomas pagal teisės aktų nustatyta tvarka parengtą ir patvirtintą ūkio subjekto požeminio vandens monitoringo programą. Ūkio subjektas atsako už taršos šaltinių ir jų aplinkos (poveikio aplinkai) monitoringo įgyvendinimą, duomenų patikimumą bei monitoringo duomenų pateikimą teisės aktų nustatyta tvarka. Ūkio subjektų aplinkos monitoringo vykdymo atveju nustačius išmetamų teršalų ribinių verčių viršijimą arba gamtinės aplinkos komponentų kokybės pablogėjimą, ūkio subjektas turi imtis visų priemonių sumažinti taršą iki leidžiamų normatyvų.

12 ATASKAITOJE PATEIKTOS INFORMACIJOS NETECHNINĖ SANTRAUKA

Klaipėdos miesto savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano projektas pradėtas rengti 2022 m. gegužės mėn. vadovaujantis Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo VI skirsnio 28 straipsniu ir Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2010 m. gruodžio 16 d. įsakymu Nr. D1-1004 patvirtintas Regioninių ir savivaldybių atliekų prevencijos ir tvarkymo planų sudėties ir turinio, rengimo ir skelbimo reikalavimais.

Klaipėdos miesto savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano projektas atnaujina Klaipėdos miesto savivaldybės tarybos 2013 m. gegužės 30 d. sprendimu Nr. T2-130 patvirtintą *Klaipėdos miesto savivaldybės 2013–2020 m. atliekų tvarkymo planą*, numatant priemones, užtikrinančias *2021–2030 metų nacionalinio pažangos plane, Valstybiniame atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų plane (VAPTP) bei Klaipėdos regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plane* nustatytų užduočių įgyvendinimą.

Klaipėdos miesto savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano projekto rengimo organizatorius yra Klaipėdos miesto savivaldybės administracija. Pagal su Klaipėdos miesto savivaldybės administracija pasirašytą sutartį, *Klaipėdos miesto savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano projekto* rengimo SPAV konsultantas yra UAB „Ekokonsultacijos“. SPAV procese subjektų teisėmis dalyvauja Klaipėdos miesto savivaldybės administracija, Klaipėdos rajono

savivaldybės administracija, Neringos savivaldybės administracija, Aplinkos apsaugos agentūra, Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos Klaipėdos departamentas, Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Klaipėdos teritorinis skyrius; Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba prie Aplinkos ministerijos.

SPAV ataskaita parengta pagal *Klaipėdos miesto savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano* projektą ir SPAV apimties nustatymo dokumentą. Ataskaitoje aprašomos ir įvertinamos plano įgyvendinimo galimos reikšmingos pasekmės aplinkai, išsamiai nagrinėjami vertinimo apimties nustatymo dokumente numatyti klausimai.

Ataskaitos 2 skyriuje pateikiamas trumpas *Klaipėdos miesto savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano projekto* aprašymas. Pagrindinis komunalinių atliekų tvarkymo Klaipėdos miesto savivaldybėje tikslas – nustatyti komunalinių atliekų tvarkymo sistemų organizavimo priemonės, kurios užtikrintų aplinkosaugos, techninius-ekonominius ir higienos reikalavimus atitinkančios viešosios komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos pasiūlą visiems savivaldybės teritorijoje esantiems asmenims. Vadovaujantis atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetų eiliškumu, komunalinių atliekų tvarkymo principais ir siekiant įgyvendinti komunalinių atliekų tvarkymo užduotis iki 2027 m., nustatomi šie Klaipėdos miesto savivaldybėje komunalinių atliekų tvarkymo tikslai ir uždaviniai iki 2027 m.:

- 1 tikslas. Bendradarbiaujant su atliekų turėtojais, ugdyti jų sąmoningumą ir atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetų supratimą (keisti požiūrį, sumažinti, naudoti pakartotinai ir perdirbti).
- 2 tikslas. Mažinti susidarančių komunalinių atliekų kiekį ir šiukšlinimą.
- 3 tikslas. Didinti komunalinių atliekų rūšiuojamąjį surinkimą ir mažinti mišrių komunalinių (nerūšiuotų) atliekų kiekius.
- 4 tikslas. Užtikrinti aplinkos apsaugos ir visuomenės sveikatos saugos reikalavimus atitinkantį komunalinių atliekų tvarkymą.

Šiame skyriuje taip pat pateikiamos plano sąsajos su kitais Lietuvos Respublikos planais ir programomis, pvz., *Valstybiniu atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų planu*, *Klaipėdos regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. planu*, *Klaipėdos miesto strateginio plėtros plano iki 2030 m. priemonių planu*.

Ataskaitos 3 skyriuje yra pateikiamos bendros Klaipėdos miesto savivaldybės aplinkos charakteristikos ir jų sąsaja su komunalinių atliekų tvarkymu, vertinama kokia bus aplinkos būklė, jeigu *Klaipėdos miesto savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. planas* nebus įgyvendintas. Kadangi atliekų deginimas yra pagrindinis Klaipėdos miesto savivaldybės teritorijoje susidariusių komunalinių atliekų tvarkymo būdas, todėl yra prarandami medžiaginiai išteklių, kas buvo identifikuota kaip pagrindinė komunalinių atliekų tvarkymo problema.

Klaipėdos miesto savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano įgyvendinimo priemonės pateiktos šio plano 4 skyriuje. Priemonių plane numatytos priemonės komunalinių atliekų tvarkymo uždaviniams spręsti, atsakingi vykdytojai, atlikimo terminai, prognozuojamas investicijų poreikis ir finansavimo šaltiniai. Plane didelis dėmesys skiriamas atliekų prevencijai, maisto švaistymo ir šiukšlinimo mažinimui, pakartotiniam naudojimui, biologinių atliekų namudiniam kompostavimui, intensyvinamas maisto atliekų, pakuočių atliekų ir antrinių žaliavų bei kitų perdirbimui tinkamų komunalinių atliekų rūšiuojamasis surinkimas, vystoma rūšiuojamojo surinkimo sistema (konteineriais, plečiamas DGASA tinklas), apdorojamos atskirai surinktos maisto atliekos, plečiamas žaliųjų atliekų kompostavimas, likusių atliekų mechaninis apdorojimas, išskiriant daugiau perdirbimui tinkamų antrinių

žaliavų, didelio gabarito ir statybinių atliekų apdorojimas, tik perdirbimui netinkamų ir energetinę vertę turinčių atliekų deginimas, komunalinių atliekų šalinimas sumažinamas iki minimumo. Pagrindiniai regioninės atliekų tvarkymo infrastruktūros objektai, kurių įgyvendinimas numatytas plane, ir kurie bus pastatyti iki 2027 m. pabaigos – tai regioniniai maisto apdorojimo įrenginiai, statybinių atliekų apdorojimo aikštelė, paruošimo pakartotiniam naudojimui centras, nauja didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelė (skirta atliekų priėmimui iš juridinių asmenų), esamos žaliųjų atliekų apdorojimo aikštelės pajėgumų išplėtimas. Naujos DGASA su paruošimo pakartotiniam naudojimui centru ir edukacinėmis patalpomis (lankytojų centru) įrengimas planuojamas Klaipėdos mieste (Minijos ir Lakštučių gatvių sankirtos apylinkėse).

Ataskaitos 4 skyriuje pateikiama informacija apie planuojamų įrengti atliekų tvarkymo įrenginių vietas, t. y. teritorija, kuri gali būti reikšmingai paveikta, aplinkos charakteristikos.

Ataskaitos 5 skyriuje trumpai aprašytos su planu susijusios aplinkos apsaugos problemos. Rengiant *Klaipėdos miesto savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano* projektą, buvo identifikuotos 5 pagrindinės problemos, kurias būtina spręsti iki 2027 m.: (1) užtikrinti, kad atliekų susidarymo vietoje sutvarkytas biologinių atliekų ir rūšiuojamuoju būdu surinktas komunalinių atliekų kiekis 2023 m. sudarytų ne mažiau kaip 60 proc., 2024 m. – 65 proc., 2025 m. – 70 proc., 2026 m. – 75 proc., 2027 m. – 80 proc. susidariusių komunalinių atliekų kiekio; (2) iki 2024 m. aprūpinti namų ūkius biologinių atliekų surinkimo priemonėmis urbanizuotose vietovėse, kuriose gyventojų – daugiau nei 2000, arba užtikrinti kompostavimą šių atliekų susidarymo vietose; (3) iki 2025 m. aprūpinti gyventojus surinkimo priemonėmis butyje susidarantiems tekstilės atliekams surinkti arba suteikti galimybę atliekų tvarkytojams aprūpinti gyventojus šiomis priemonėmis; (4) iki 2025 m. užtikrinti galimybę atiduoti atskirai surinktas butyje susidarantiems pavojingąsias atliekas (išskyrus baterijų ir akumuliatorių atliekas); (5) iki 2027 m. išplėsti DGASA tinklą – kaimo vietovėse įrengti po vieną DGASA ne didesniu kaip 15 km atstumu nuo gyvenamųjų teritorijų, o miestuose – vieną DGASA 10 km atstumu tarp tokių aikštelių arba aprūpinančią bent 40 000 gyventojų.

Ataskaitos 6 skyriuje apibūdinami su plano projektu susiję tarptautiniu, Europos Sąjungos arba nacionaliniu lygmeniu nustatyti aplinkos apsaugos tikslai.

Ataskaitos 7 skyriuje pateiktas *Klaipėdos miesto savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano projekto* (t. y. siūlomos alternatyvos) strateginis pasekmių aplinkai vertinimas pagal poveikio objektus ir pasekmių rūšį. Pagrindinės SPAV išvados:

- Įgyvendinus *Klaipėdos miesto savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano* projekte numatytas priemones ir užduotis (diegiant pakartotinį atliekų naudojimą, intensyvinant maisto atliekų, pakuočių atliekų ir antrinių žaliavų bei kitų perdirbimui tinkamų komunalinių atliekų rūšiuojamąjį surinkimą ir perdirbimą, plečiant žaliųjų atliekų kompostavimą ir tik perdirbimui ar naudojimui netinkamos atliekos bus šalinamos sąvartyne, t.y. mažinant šalinamų atliekų kiekį sąvartynuose bei didesnę kiekį atliekų perdirbant), komunalinių atliekų tvarkymo pokyčiai lyginant su esama būkle turės teigiamą poveikį aplinkos orui ir klimato kaitai (t.y., atliekų tvarkymo procesai sąlygos mažesnę šiltnamio dujų susidarymą, taupys atsinaujinančius ir neatsinaujinančius išteklius);
- Įgyvendinus atnaujinamo *Klaipėdos miesto savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano* projekte numatytas priemones ir užduotis, komunalinių atliekų tvarkymo pokyčiai lyginant su esama būkle neturės reikšmingo neigiamo poveikio paviršiniams ir požeminiams vandenims;

- Plečiant kompostuojamų žaliųjų atliekų (žolės, lapų, nugenėtų šakų ir pan.) pajėgumus bei pradėjus atskirai surinkti maisto ir virtuvės atliekas bei jas perdirbti, bus gaunamas aukštos kokybės kompostas – dirvos trąša, kuri naudojama dirvai tręšti, jos kokybei gerinti, taigi *Klaipėdos miesto savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano projekto* įgyvendinimas turės teigiamą poveikį dirvožemio kokybei.
- Kadangi atliekų perdirbimo ar naudojimo metu išsaugomi išteklių pakeičia gamtinius išteklius, kurie turėtų būti išgaunami, todėl siūlomų alternatyvų atveju numatomas teigiamas poveikis neatsinaujantiems ir atsinaujinantiems gamtos ištekliams (mažinant iškastinio (neatsinaujinančio) kuro vartojimą ir pirminių žaliavų naudojimą).
- Dalis *Klaipėdos miesto savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano* projekte numatytų įrenginių bus įrengti Klaipėdos regiono nepavojingų atliekų sąvartyno teritorijoje. Todėl šių atliekų tvarkymo įrenginių teritorija į saugomas teritorijas, gamtos paveldo objektų teritorijas, Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijas nepatenka ir jose nėra kultūros paveldo objektų ir jų apsaugos zonų. Naujai planuojamos didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelės įrengimo vieta būtų pietinėje Klaipėdos miesto dalyje (Minijos ir Lakštučių gatvių sankirtos apylinkėse). Ši teritorija į saugomas teritorijas, gamtos paveldo objektų teritorijas, Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijas bei kultūros paveldo vertybių teritorijas ir jų apsaugos zonas nepatenka ir su jomis nesiriboja. Numatoma komunalinių atliekų pirminio rūšiavimo konteineriais sistemos plėtra bus vykdoma tik pas atliekų turėtojus, t. y. urbanizuotose teritorijose, todėl komunalinių atliekų tvarkymo pokyčiai lyginant su esama būkle neturės reikšmingo neigiamo poveikio biologinei įvairovei, saugomoms teritorijoms ir kultūros paveldui.
- Kraštovaizdžiui atliekų tvarkymo įrenginiai daro neigiamą poveikį dėl žemės plotų užėmimo, žemėnaudos pakeitimo, sukelia vizualinę taršą, suvaržo gretimų žemių naudojimą. Įgyvendinus siūlomą alternatyvą, esamo Klaipėdos regiono nepavojingų atliekų sąvartyno, ploto nereikės didinti, nes plečiant atliekų rūšiuojamąjį surinkimą, o likusias mišrias komunalines atliekas pirmiausiai tvarkant regioniniuose mechaninio rūšiavimo įrenginiuose sumažės į sąvartyną patenkančių atliekų kiekis, todėl tikėtinos reikšmingos teigiamos pasekmės.
- *Klaipėdos miesto savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano* projekte numatytiems įrenginiams arba jau yra nustatytas SAZ dydis, arba bus nustatytas, todėl daroma išvada, kad siūlomos alternatyvos atveju neigiamo poveikio materialiniams antropogeniniams ištekliams nebus.
- Didžiausią neigiamą poveikį visuomenės sveikatai ir gerovei gali daryti šiukšlinimas, didėjantys netvarkomų atliekų kiekiai, atliekų sąvartynai. Kadangi *Klaipėdos miesto savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano* projekte numatyta atliekų prevencija, šiukšlinimo mažinimas, daiktų pakartotinis naudojimas, didesnis atliekų perdirbimas daroma išvada, kad siūlomos alternatyvos atveju bus daromas teigiamas poveikis visuomenės sveikatai. Be to, atliekų tvarkymo sistemos tobulinimas visuomet siejamas su aukštesnių higienos reikalavimų užtikrinimu, mažesne aplinkos tarša ir mažesniu neigiamu poveikiu visuomenės sveikatai ir gerovei.

Ataskaitos 8 skyriuje aprašytos priemonės *Klaipėdos miesto savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano* įgyvendinimo reikšmingoms neigiamoms pasekmėms aplinkai išvengti, sumažinti ir kompensuoti. Šios priemonės susijusios su komunalinių atliekų tvarkymo sistemų

organizavimu ir su galimomis neigiamomis pasekmėmis aplinkai statant ir eksploatuojant atliekų tvarkymo infrastruktūrą.

Ataskaitos 9 skyriuje aprašytos ir įvertintos dvi alternatyvos nulinė bei siūloma alternatyva:

- 1) **„Nulinė“ alternatyva** – galioja *Klaipėdos miesto savivaldybės 2013–2020 m. atliekų tvarkymo plano*, patvirtinto Klaipėdos miesto savivaldybės tarybos 2013 m. gegužės 30 d. sprendimu Nr. T2-130 „Dėl Klaipėdos miesto savivaldybės 2013–2020 m. atliekų tvarkymo plano patvirtinimo“, sprendiniai ir komunalinių atliekų tvarkymo būdai išlieka panašūs kaip esamos situacijos, t. y. didžioji dalis komunalinių atliekų panaudojama energijos gamybai (apie 69 proc. susidariusių ir surinktų komunalinių atliekų), o sąvartyne šalinama mažiau apie 2 proc.
- 2) **Pirma alternatyva – Siūloma alternatyva** – didelis dėmesys skiriamas atliekų prevencijai, maisto švaistymo ir šiukšlinimo mažinimui, pakartotiniam naudojimui, biologinių atliekų namudiniam kompostavimui, intensyvinamas maisto atliekų, pakuočių atliekų ir antrinių žaliavų bei kitų perdirbimui tinkamų komunalinių atliekų rūšiuojamasis surinkimas, vystoma rūšiuojamojo surinkimo sistema (konteineriais, plečiamas DGASA tinklas), apdorojamos atskirai surinktos maisto atliekos, atskiriant priemaišas ir paruošiant biomasę biodujų išgavimui, plečiamas žaliųjų atliekų kompostavimas, likusių atliekų mechaninis apdorojimas, išskiriant daugiau perdirbimui tinkamų antrinių žaliavų, didelio gabarito ir statybinių atliekų apdorojimas, tik perdirbimui netinkamų ir energetinę vertę turinčių atliekų deginimas, komunalinių atliekų naudojimo energijai gauti kiekiai sumažėja iki 35,4 proc.

SPAV alternatyvų palyginimas pagal pasekmes aplinkai pateiktas **Lentelė 17**. SPAV ataskaitoje nagrinėtos I alternatyvos atveju, komunalinių atliekų tvarkymo sprendiniai yra priimtini, nes jie ženkliai pagerins aplinkos būklę, lyginant su esama situacija. Numatytos priemonės išplės atskirą atliekų surinkimą ir perdirbimą, 2027 m. sumažinant deginimui skirtų atliekų kiekį iki 35, 4 proc. bei nepadidins šalinamų atliekų kiekio, kuris sudaro apie 1,3 proc. nuo bendro surenkamų atliekų kiekio.

Ataskaitos 10 skyriuje trumpai apibūdinti sunkumai, su kuriais susidurta atliekant SPAV. Pagrindinis sunkumas, su kuriuo buvo susidurta atliekant vertinimą, susijęs su susistemintos informacijos apie atliekų tvarkymo sektoriaus poveikį atskiriems aplinkos komponentams ir visuomenės sveikatai nebuvimu.

Ataskaitos 11 skyriuje pateiktos *Klaipėdos miesto savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano* įgyvendinimo stebėsenos (monitoringo) priemonės. Plano įgyvendinimą vertins jame nurodytos institucijos (pagal kompetenciją) periodiškai po kiekvienų kalendorinių metų pagal tokius kriterijus:

- kaip vykdomos atitinkamų kalendorinių metų *Klaipėdos miesto savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano* įgyvendinimo priemonės, kurios pateiktos Plano **Lentelė 41**.
- kaip vykdomos atitinkamų kalendorinių metų *Valstybinio atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų plano* komunalinių atliekų tvarkymo užduotys (užpildoma **Lentelė 18**).

Atskirų atliekų tvarkymo įrenginių poveikis aplinkai bus stebimas vykdant ūkio subjektų aplinkos monitoringą teisės aktų nustatyta tvarka.

Ataskaitos prieduose pateiktas *Klaipėdos miesto savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano projektas* (1 priedas), SPAV apimties nustatymo dokumento derinimo su subjektais dokumentai (2 priedas), Plano ryšys su kitais strateginiais dokumentais (3 priedas); Klaipėdos regioninio

nepavojingų atliekų sąvartyno SAZ ribų schema (4 priedas); visuomenės informavimo ir konsultacijų su visuomene dokumentai (5 priedas).

13 VISUOMENĖS DALYVAVIMAS

Šiame skyriuje pateikta informacija apie visuomenės dalyvavimą viso SPAV proceso metu.

Informacija apie SPAV proceso pradžią 2023-03-10 paskelbta Klaipėdos miesto savivaldybės internetiniame puslapyje (žr. 5 priedą):

SPAV apimties nustatymo dokumentas buvo parengtas ir 2023 m. kovo 9 d. išsiųstas derinimui vertinimo subjektams. Gautos SPAV subjektų išvados pateiktos šios SPAV ataskaitos 2 priede.

SPAV ataskaita parengta 2023 m. gegužės mėn. Informacija apie supažindinimą su šia SPAV ataskaita paskelbta:

- 2023 m. birželio 19 d. Klaipėdos miesto savivaldybės administracijos internetiniame puslapyje.

Visuomenei suteikta galimybė susipažinti su SPAV ataskaita *Klaipėdos miesto savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano* projektu plano organizatoriaus – Klaipėdos miesto savivaldybės administracijos Aplinkosaugos skyriaus patalpose.

Viešas susirinkimas, kurio metu bus viešai supažindinta su SPAV ataskaita ir *Klaipėdos miesto savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano projektu*, įvyks 2023 m. liepos 19 d. 16:00 val. internetinės vaizdo transliacijos būdu. Prisijungimo adresas: <https://us02web.zoom.us/j/89257106893?pwd=NDZsNEgzSkFibVZMYmZGOUc5bURnZz09> (prisijungimo ID Zoom platformoje: 892 5710 6893, kodas: 019714) arba atvykus į Klaipėdos miesto savivaldybės administracijos Tarybos posėdžių salėje, adresu Liepų g. 11, Klaipėda.

14 PRIEDAI

Priedas	Pavadinimas
<u>1 PRIEDAS</u>	KLAIPĖDOS MIESTO SAVIVALDYBĖS ATLIEKŲ PREVENCIJOS IR TVARKYMO 2021–2027 M. PLANO PROJEKTAS
<u>2 PRIEDAS</u>	SPAV APIMTIES NUSTATYMO DOKUMENTO DERINIMO SU SUBJEKTAIS DOKUMENTAI
<u>3 PRIEDAS</u>	PLANO RYŠYS SU KITAIŠ STRATEGINIAIS DOKUMANTAIS
<u>4 PRIEDAS</u>	KLAIPĖDOS REGIONINIO NEPAVOJINGŲ ATLIEKŲ SĄVARTYNO SAZ RIBŲ SCHEMA
<u>5 PRIEDAS</u>	VISUOMENĖS INFORMAVIMO IR KONSULTACIJŲ SU VISUOMENE DOKUMENTAI